

Kritický komentář chyb ve Zbavitelově překladu Manuova zákoníku

Každý se může mýlit a nepochybně i v mém překladu Manuova zákoníku se budou nacházet chyby, avšak čeho je moc, toho je příliš, a ve Zbavitelově překladu je evidentních, jak věcných, tak lingvistických chyb – nikoliv rozdílných překladatelských názorů(!) – opravdu přespráliš:

Kniha I:	119 veršů: 51 chyb(!), z toho 23 velmi závažných a 28 obyčejných
Kniha II	249 veršů: 97 chyb(!), z toho 41 velmi závažných a 56 obyčejných
Kniha III	286 veršů: 125 chyb(!), z toho 58 velmi závažných a 67 obyčejných
Kniha IV	260 veršů: 107 chyb(!), z toho 64 velmi závažných a 43 obyčejných
Kniha V	169 veršů: 68 chyb(!), z toho 29 velmi závažných a 39 obyčejných
Kniha VI	97 veršů: 53 chyb(!), z toho 23 velmi závažných a 30 obyčejných
Kniha VII	226 veršů: 111 chyb(!), z toho 63 velmi závažných a 48 obyčejných
Kniha VIII	420 veršů: 160 chyb (!), z toho 107 velmi závažných a 53 obyčejných
Kniha IX	336 veršů: 150 chyb (!), z toho 100 velmi závažných a 50 obyčejných
Kniha X	131 veršů: 53 chyb (!), z toho 34 velmi závažných a 19 obyčejných
Kniha XI	266 veršů: 98 chyb (!), z toho 54 velmi závažných a 44 obyčejných
Kniha XII	126 veršů: 68 chyb(!), z toho 47 velmi závažných a 21 obyčejných

Zde zaznamenané chyby nejsou zdaleka kompletním výčtem, pouze jsem při pročítání vypsal to, co mně bylo nápadné. Studenti sanskrutu nebo indologové se zde mohou sami přesvědčit, laičtí čtenáři potom pochopit, proč se Zbavitelovy překlady ze sanskrutu nedají vůbec číst. Chyby bez vykřičníků jsou většinou drobnosti a obyčejné omyly, chyby s vykřičníky potom chyby závažné, které významným způsobem deformují Manuovy výroky nebo poškozují zásadním způsobem indickou duchovní školu.

Některé z těchto hrubých chyb je možné přičíst na vrub materialistické orientaci překladatele, některé nesamostatnou prací a opisem z anglických překladů, některé však,

kdy je překlad svévolným a slovníkově nepodloženým výtvořem, je nutno přičíst snaze po dosahování zásluh, kterým rozumí jen opravdu vědoucí a dobře orientovaný čtenář.

Z gnostického hlediska vystupuje při kritickém rozboru Zbavitelových chyb do popředí velmi zajímavý a permanentně všude se vyskytující fenomén: materializace duchovních představ. Všude tam, kde bráhmanská duchovní škola řekne něco duchovně myšleného anebo kde mluví metaforicky, chápe materialista Zbavitel tento výrok pouze konkrétně fyzicky – není vůbec schopen do světa ducha či nitra vstoupit! To se zdaleka netýká pouze nechápání átmana coby pevně dané duchovní kvality, obsahující řadu jasných daností či vlastností, ze kterých duchovní škola vychází, nýbrž právě i všech míst, kde Manu mluví obrazně a v přirovnáních! Protože je tento fenomén zásadní důležitosti, uvedu zde dva nebo tři příklady tohoto pozoruhodného jevu v plném znění:

Manu XI 43 říká:

*teṣām satatam ajñānām vṛṣalāgnyupasevinām
padā mastakam ākramya dātā durgāṇi saṃtaret*

„Dárce, který si stoupá nohou na hlavu hlupáků, kteří slouží u ohňů šúdrů (tj. obrazně!, tj. jimi pohrdá a je odmítá!), projde vším obtížným (či vším neštěstím) bez úhony.“

Materialista, který nechápe nic duchovního a vše vnímá pouze prakticky a pragmaticky, překládá tento verš však takto:

„Dárce překoná potíže tím, že si stoupne na hlavy těchto nevědomců, kteří slouží ohňům šúdrů.“(?!),

tj. metaforu či podobenství nechápe a metaforický obraz přeměňuje na konkrétní čin – nemá ho spasit myšlení a čistota, nýbrž samotný rituál stoupání si nohou na hlavu!

Manu IX 161 říká:

*yādṛṣam phalam āpnoti kuplavaiḥ saṃtarañ jalam
tādṛṣam phalam āpnoti kuputraiḥ saṃtarams tamaḥ*

„Stejného výsledku, jakého dosáhne muž, který se chce přeplavit přes vodu pomocí špatně svázaného voru, dosáhne také otec, který chce pouze s pomocí nevhodných synů překonat temnotu (smrti).“,

tj. Manu chce říci, že otec nedosáhne bez řádných synů žádného výsledku(!), a kárá otce, kteří plodí nedharmicky syny

Materialista, který vše chápe pouze konkrétně a nerozumí podobenství, však překládá něco úplně jiného:

„Jakou zásluhu si získá muž, když přeplyje vodu ve špatném plavidle, takovou zásluhu si získá muž, když překoná temnotu se špatnými syny.“(?!),

tj. muž ve špatném(!) plavidle má zde logicky ještě větší zásluhy za překonání vody než muž s plavidlem dobrým (musel se přece daleko víc snažit a „hazardovat“!) a muž se špatnými syny(!) proto má také větší zásluhu – tj. smysl verše je dokonale obrácen v opak: špatné je lepší než dobré!!

Manu VI 31 říká:

*aparājitām vāsthāya vrajed diśam ajihmagah
ā nipātāc charīrasya yukto vāryanilāśanaḥ*

„Anebo – míří-li již do neporazitelného (nebeského) Místa – nechť kráčí přímo, sjednocený (s Tím Nejvyšším) až do smrti těla, živíc se (pouze) vodou a větrem.“,

tj. Manu má na mysli ty bráhmany, kteří již nepotřebují nic k tomu, aby byli spojeni s Brahma či Purušou!

Materialista však překládá jinak:

„Nebo nechť se vydá na severovýchod (!? – aparājita (diś) – „neporazitelný směr“ – je opravdu možné tak překládat!) a jde přímo, živě se vodou a vzduchem.“,

tj. duchovní niterné směřování je opět nahrazováno vnější konkrétní činností a materialista posílá nešťastného bráhmana bez jídla a pití přes hory do Číny(!) – a tak ho hodlá spasit!

Vrcholně zajímavé a vzrušující je na tomto fenoménu toto: Zbavitel „chápe“ či spíše „uchopuje“ všechny tyto duchovní výroky pozoruhodně se stejným nechápáním, s jakým poslouchali a rozuměli židé gnostikovi Simonu Mágovi. Jestliže tento slavný gnostik např. řekl: „Jste nakrášlené hroby plné mrtvých kostí, protože ve vás není živoucí Člověk!“, a hned na to navázal: „Povstanou mrtví z hrobů, tj. z mrtvých těl, coby znovuzrození pneumatici!“ (Naasejský traktát 8, 23, Hippolytus: Vymítání všeho kacírstva str. 70, Bibliotheca gnostica 1998), tak měl na mysli právě rozdíl mezi všemi pouze jednou a podruhé zrozenými – vysvětloval dvidžovství, princip tzv. „druhého zrození“!

Všichni ti, kteří nechápali tento duchovní obraz, ve kterém je neprobuzený člověk přirovnáván k „hrobu“, však vzali toto jeho obrazné přirovnání(!) zcela konkrétně a vytvořili tak konkrétní příběh o postavě Spasitele, který „vystupuje z hrobu“ – vytvořili tak židovské křesťanství!

Právě tímto způsobem (!) vzniká podle zasvěcenců duchovní školy vše hmotné – jakousi zrcadlovou projekcí přes neviditelnou hranici ducha. Všichni a všechno to, co si „oblékne smrt“ a nemá vnitřní kontakt s Purušou – vnitřním Člověkem – je odsouzeno k zániku a pouze ti, kteří tento kontakt udržují – „santah“ – či, jak říkali gnostici, „pneumatikoi“ – lidé ducha – se mohou z této smrti osvobodit.

O této situaci říkal gnostik Simon Mág ve svém slavném přirovnání (Simon Mág, Výklad Velké Síly 9,10, Hippolytus: Vymítání všeho kacířstva, str. 136) toto: „Plod tohoto „stromu“ (tj. obrazně všeho živoucího) ale, když je vzdělán a přerodí se do sobě vlastní podoby, se dostane do stodoly („apotheka“) a ne do ohně. Neboť plod se zrodil, aby se dostal do stodoly, plevel ale, aby byl předán ohni!“

A na jiném místě (Výklad Velké Síly 16, 6): „Když ale strom zůstane sám a nepřinese žádné plody, potom nevzdělaný (dosl. nepřipodobněný, tj. horní Velké Síle) zanikne. Neboť je sekera už u kořenů stromu! Každý strom, který nepřináší dobré plody, bude odseknut a hozen do ohně!“

I. Kniha

2. oslovení „bhagavan“ je neindologicky přeloženo „vznešený pane“(?!) – jedná se o oslovení Boha, nikoliv občana!, pravděpodobně z angl. „Lord“

„i těch, kdo se narodili ze smíšených.“ (- co?) – nedokončená nesrozumitelná věta!

3. špatný překlad: „znalý tohoto řádu existujícího sám o sobě“(?!) – nemožná čeština, navíc „svayambhuvaḥ“ vztahuje Z. omylem k řádu a nikoliv k Brahmovi, tatáž chyba je i s „co je nepředstavitelné a nezměrné“

5.!! úplně špatný zavádějící překlad: „āsīd idam tamobhūtam“ nelze přeložit: „Bylo jen Ono(?) a bylo tmou“(?!), protože „idam“ zde nemůže znamenat Brahma-Purušu (obvykle ātmā ve svatých textech označován jako „tad“ – „To“) a je zcela zavádějící překládat temnotu na počátku coby „Ono“ s velkým písmem, vyhrazeným pro To Velké, tj. Brahma!

věta: „To, které nelze poznat a pochopit, a bylo, jako by docela spalo.“(?) vůbec není česky!!

6. špatný překlad: „svayambhūr bhagavān“ nelze překládat „akčně“, tj. aktivním slovesem jako momentální případ, coby: „vznešený Duch, jenž vznikl sám od sebe“(?!), vzhledem k jasnému a všude užívanému titulu Brahmy coby „svayambhūḥ“ – „Sám ze sebe vzniklý“! Navíc „sám od sebe“(?!) je zavádějící, správné je „sám ze sebe“, neboť jde především o to, že Brahma - Puruša je věčně jsoucí, a nejen o to, že Brahma vznikl ze své vůle!

„idam“ – omylné Zbavitelovo temné „Ono“ z 5. verše – je najednou již prosté „to“!

7. špatný překlad: „sarvabhūtamayo“ neznamená „složený ze všeho“(?!), nýbrž: „obsahující v sobě všechny bytosti“

8.! zavádějící překlad: „apas“ zde neznamená fyzickou „vodu“, nýbrž védské „apas divyās“ – „nebeské proudy“ tzv. prány, tj. proudy ducha života!

9. „sám Brahma“(?!) – chybí „sám jako(!) Brahma“, jinak nesmyslné

11.!! zásadně špatný neindologický překlad: „Puruša“ („Nebeský Člověk“ či „Ten Úplný“, tj. Brahma) překládán jako jakýsi „Muž“(?!)! Duch úplnosti či celistvosti musí stát mimo pohlavní dualitu či lépe pohlavní dualitu v sobě obsahovat(!), proto je těmi, kdo pěstují džňānu – poznání, ale i např. antickými gnostiky velebený „nebeský Člověk“ – Anthropos (tj. indický Puruša) vždy oboupohlavní !

13. špatný překlad: „vyomaḥ“ neznamená „obloha“(?!), nýbrž „prostor mezi nebem a zemí“

14. nevhodný překlad: „udbabarha“ – „vytáhl(?) ze sebe mysl“, vhodnější je: „vyslal“, „vyvrhl“ či obyčejnější „stvořil“

15.! špatný překlad: „mahāntam ātmānam“ neznamená „veliký základ“(?!), nýbrž „velikého Ducha“

! špatný překlad: „viśayaḥ“ neznamená „věci“(?!), nýbrž „fenomény“ či „objekty smyslů“

21. špatný překlad: „prthak prthak“ neznamená „po jednom“(?!), nýbrž „jednotlivá“ či „zvláštní“

22. „sūkṣmam“ – „jemný“ (zástup božských bytostí) zůstalo nepřeloženo

30.!! zcela špatný překlad: „yathā rtuliṅgāni ṛtavaḥ svayam eva ṛtuparyaye svāni svāny abhipadyante“ vůbec neznamená: „Tak jako mají období roku znaky všech ročních dob(?) jen samy od sebe“(?!), což je navíc úplně nesmyslné a nesrozumitelné, nýbrž: „Jako se roční doby během svého trvání samy vždy vykazují svými typickými znaky“

31. špatný překlad: chybí „ze svých(!) úst“, sanskrtský verš to sice nemá (je lakonický a musí dodržovat počet slabik), ale když se to nezdůrazní, je to nejednoznačné a zavádějící!

! nedovtipný překlad: „ūru“ zde neznamená „stehno“, nýbrž „ledví“(Boe), tj. „tělo“!, jak ostatně vyplývá ze smyslu, jinak by totiž i vaišjové byli vytvořeni „z nohou“, což je zavádějící a není smyslem verše!

32.! špatný neindologický překlad: „tasyām“ neznamená „s ní“(?!), nýbrž „v ní“, Z. tak vytváří úplně zavádějící a falešný dojem, že Brahma se ženou souložil!

49.! špatný nedovtipný překlad: Z. vztahuje smysl verše pouze k rostlinám, míněno je ale závěrečně vše živé!!

50.! úplně špatný překlad: „To jsou pak druhy počínaje Brahmou a konče těmito(?), které se navěky točí ve strašném koloběhu bytí.“(?!) – ještě strašnější než koloběh bytí je Zbavitelova čeština!, navíc „pak“ (na závěr výčtu!) je nesmysl, je třeba zde dát vysvětlující a uzavírající „tedy“

51. „potlačiv časem čas“(?!) – bez komentáře zcela nesrozumitelné!

68. špatný překlad: „poslyšte ve stručnosti“(?!) v textu není, pouze „kramaśaḥ“, tj. „postupně“

69. „tathāvidaḥ“ – „tak (učí) znalci“ – Z. nepřeložil

73.! celé špatně a ne podle originálu přeloženo, Z. nechápe obvyklou indickou frázi „ti opravdu vědí, co je den a noc“ (podobně též např.: „ti opravdu vědí, co je brahma“ apod.)

74.!! špatný neindologický překlad: „pratibuddhaḥ ča srjati manaḥ“ zde neznamená : „(se On spící probudí) a probuzen stvoří ducha“(?!), nýbrž: „(spící Brahma se probudí) a v bdělém stavu stvoří (vyšle ze sebe) mysl“(!!) – manas zde znamená jednoznačně „mysl“ či „inteligenci“, nikoliv „ducha“. Z ní pak následně vystupuje do zdejšího bytí pět elementů.

75.-76.!! úplně špatný laický překlad: „ākāśaḥ“ neznamená „ovzduší“(?!), nýbrž „éter“, podle Indů jeden z pěti elementů, se speciálním vztahem ke zvuku – hned následný verš, kde je řeč o elementu „vzduch“, tento omyl ukazuje, Z: „z ovzduší ...se zrodí mocný vzduch“(?!) – tj. úplný nesmysl!

81.!! špatný překlad, Z. nechápe: „čatuṣpāt sakalo dharmah“ neznamená „čtyřnohá je veškerá(?) dharmā“, nýbrž „dharmā je čtyřnohá a celá“ (sakalaḥ = „úplný, celý“!), tj. je zde myšlena kvalita, nikoliv kvantita!

!! zajímavě špatný překlad: „satyam kṛte yuge“ – „pravda“ ve Z. překladu z dokonalých časů vypadla(!), z dokonalého věku Krtam ji vymizíval či věk Krtam pravdy „zbavil“!

82.! špatný překlad, Z. nechápe: „āgamād“ neznamená „kvůli vzestupu(zla)“(?!), nýbrž pouze „kvůli (vlastnímu) prospěchu“ či „kvůli ziskuchtivosti“ (Boe!!) – zde není nutné žádné zlo v závorce, neboť (i když je to pro světského člověka zcela nepochopitelné) všeovládající ziskuchtivost je již tím zlem sama o sobě!

93. špatný nedovtipný překlad: „uttamāṅga“ zde nelze přeložit „z nejvyšší části těla“(?!), nýbrž „z nejlepší“ či „nejušlechtilejší“, neboť se jedná o ústa!

„byl prvorozený“(?!) – není v sanskrtském textu

„podle dharmy“(?) zde nevhodné, „po právu“ je lepší

95.!! špatný laický překlad: „tridiva“ neznamená „tři nebe“(?!), nýbrž „třetí nebe“(Boe)!

96.!! úplně špatný překlad, Z. smysl verše nepochopil: „bhūtānām prāṇinaḥ śreṣṭhāḥ“ neznamená úplně nesmyslné: „z bytostí jsou nejlepší živí“(?!) – (je vůbec možné takovou blbost napsat?)– nýbrž: „ze všech bytostí jsou nejpřednější ti, kteří dýchají“ („prāṇinaḥ“), tj. je zde myšlena nadřazenost zvířat nad rostlinami!

97.!! zcela špatným překladem pokažený smysl verše: „vidvāṃsaḥ“ neznamená bráhmani, „kteří vědí“ (?! – co ale?), nýbrž „znalci Vědy“ – špatným překladem je však pokažena hierarchie hodnot zde zmiňovaných!

navíc: Z. špatně čte „brahmavedinaḥ“ („ti, kteří pochopili Vědu“) coby „brahmavāđinaḥ“ („kdo hlásají vědy“) a tak kazí smysl verše, který je co do hodnot stupňovaný!

98. nevhodný překlad: „Samotné zrození bráhmana je věčné ztělesnění dharmy“(?!)
nedává vůbec smysl: zrození je věčné(?) ztělesnění??

100. Z. místo jasného Manuova: „vše (tj. celý svět se vším jeho bohatstvím!) patří bráhmanovi“ vytvořil opatrnické a proto nesmyslné: „všechno jako by patřilo(?!) bráhmanovi“(je cítit, že bráhmanovi Z. světové bohatství nechce dát), a tak dezinformuje čtenáře, neboť v originálu je jasné: „sarvam svam brāhmanasya idam“

102.! špatný překlad: „anupūrvaśaḥ“ zde neznamená nesmyslné „(ostatních) v pořadí“(?!), nýbrž „za prvním jdoucí“ (Boe!), tj. za účelem uctívání Člověka a k vytvoření hierarchie!

106.!! špatný a inkulturující překlad: „niḥśreyasam param“ – „nejvyšší štěstí“, doslova však „vyšší než jakékoliv štěstí“(!) překládá Z. zcela nevhodně biblicky jako „vykoupení“(?!) – se zlaťáky však Manuova dharma ani všeobecná čestnost člověka nemá nic společného!

107. „věčně správné chování“(?!) – ošklivý překlad

108. „dvijah“ coby „dvojjrozenec“ je sice zavedený, ale zcela nevhodný termín, evokující obraz siamských dvojčat či narozené zrůdy s dvěma hlavami (např. vysloveně odpudivé: „moudrý dvojjrozenec“ (!?)), který je třeba z české indologie zcela vymýtit!

110.! špatný, zavádějící překlad: „dharmasya gatim“ neznamená „řád“(?!), nýbrž „chod řádu“ (!) – touto zdánlivě jemnou změnou je posunut celý smysl myšlenky, neboť dharma není stroj, nýbrž vyplývá z pravého chování, dharma je(!) pravé chování!

112. „dārādhigamanam“ coby sg. je špatný překlad, neboť manželek je více

113. „znaky zaměstnání“(?!) – příliš doslovné a špatně srozumitelné

„snātakah“ – první zmínka důležitého sanskrtského slova v textu – nepřeloženo a bez komentáře, kdo to je!

114. šroubovaný nevhodný překlad: „provádění dharmy žen“(?!)

„tāpasyam“ neznamená „askeze“, nýbrž „stav asketství“ (Boe)

115.! špatný překlad: „kaṇṭakaḥ“ coby „trn“(!) je příliš doslovné a nesrozumitelné, jedná se o terminus technicus pro „nepřítele společnosti“ (Boe)

II. Kniha

6. „sādhuḥ“ neznamena „dobrý člověk“(!), nýbrž „ten, kdo dosáhl brahma“, tj. „dokonalý“ či „světec“

!! zcela špatný a zavádějící překlad: „kořenem dharmy je...co uspokojuje vlastní já“(!) – „ātmanas tuṣṭir“ nemůže znamenat „co uspokojuje vlastní já“(!), neboť to by se z dharmy radovali a „uspokojovali“ všichni egoisté, což se evidentně neděje, ba právě naopak!, správné je: „samotná radost ducha“ či „duše“!

12.!! podobně jako ve verši 6 Z. překládá zcela omylně „dharmasya lakṣaṇam ...priyam ātmanah“ jako: „znakem řádu je to, co uspokojuje vlastní já“(!), správný překlad musí být ale: „vnitřní dobrý pocit“ či „radost duše“ – nejde o uspokojování sobectví!!

26. nesmyslný překlad: „niṣekaḥ“ neznamena „početí“(!), protože početí vůbec není „obřad přechodu, který očišťuje“(!), nýbrž „pokropení“, tj. obřad posvěcení početí!

! „śarīrasaṁskārah“ neznamena „obřad přechodu“(!), nýbrž „obřad očisty těla“(Boe)

27. „oběti za zárodek“(!) – nemožná čeština!

30. „tithiḥ“ přeloženo příliš obecně „příznivý den“ (chybí v jakém smyslu), je to „příznivý lunární den“, tj. vzhledem k postavení měsíce na obloze

„nakṣatra“ nelze přeložit pouhým „za šťastné konstelace“(! – čeho ale ?), nýbrž je to „příznivé postavení souhvězdí“

31.! špatný překlad: „maṅgalyam“ neznamena „blaho“(zvláště ve vztahu k bráhmanovi nevhodné), nýbrž „požehnání“

32.! špatný překlad: „śarma“ vůbec neznamena „štěstí“(!), nýbrž „ochrana“!

38.! špatný překlad: Z. nepochopil, že „sāvitrī“ neznamena v Manuovi pouze recitaci známého verše, nýbrž i název celého obřadu upanajany! (viz Boe)

40. „navázat vědský nebo pohlavní styk“(!) – naprosto nevhodný necitlivý překlad!

44.! „ūrdhvavṛtam“ zde neznamena doslovné a nesmyslné „smotaný vzhůru“(!), nýbrž „nošený přes rameno“ (Boe!)

47. „avraṇāḥ“ (dosl. „bez rány“) neznamena „bez vady“(!), nýbrž „neotlučené“

! krásný příklad necitlivosti Z. překládání: „anudvegakarah“ nelze kvůli citlivosti přeložit nesmyslným: „nechť nebudí pobouření“ (! – obyčejná dřevěná hůl chlapce, který jde vesnicí za almužnou!!), nýbrž jemněji „nezneklidňuje“, „neruší“ apod.

48. „(brahmačárin nechť) se vypraví na žebrotu“(!) – nevhodná hrubá čeština! Vždyť máme v češtině tolik krásných jemných možností: „jde za almužnou“, „jde si vyprosit každodenní pokrm“ atd.!

49.! špatný překlad: „bhavat“ neznamená vůbec „paní“(!), nýbrž „vážený“(!)

50.! špatný překlad: „mātur bhagini“ neznamená „manželka vlastního bratra“ (tj. švagrová), nýbrž „sestra matky“ (Boe), tj. teta!

51. „prāṇmukhaḥ“ – „s tváří otočenou k východu“ Z. zapomněl přeložit

53.!! příklad hrubosti a necitlivosti Z. překládání: „nechť si dvojzrozenec trochu omyje otvory“(!) – přitom se jedná o to, aby si bráhmanský chlapec omyl ústa, oči, nos a uši!

60. špatný překlad „khāni“ coby „otvory“(!) jako výše ve verši 53

61. „musí srkat vodu ani teplou ani zpěněnou“(!) – není česky!

67.!! naprosto špatný a zavádějící překlad, který dezinterpretuje indickou duchovní školu: „vaivāhiko vidhih strīṇām saṃskāro vaidikaḥ smṛtaḥ“ není vůbec(!) možno přeložit: „svatební obřad je u žen považován za rovný(!) védskému zasvěcení“, protože to není pravda, nýbrž je „obdobou védského zasvěcení“(!), což je značný rozdíl!

68. „upanāyanikaḥ“ – „k obřadu upanajana se vztahující“ překládá Z. do češtiny zcela nevhodně a nesrozumitelně jako „obřad přechodu“(!), tj. v češtině nevhodným termínem, užívaným pro iniciaci u primitivních přírodních národů!

! špatný překlad: „karmayogaḥ“ zde neznamená „provádění rituálů“(!), nýbrž správné chování žáka v celé výuce – vždyť je to úvod k celé následné pasáži, která o tom mluví!

69. „agnikāryam“ neznamená „zápalná oběť“(!), nýbrž „rozdělávání a přiřkládání do ohně za doprovodu manter“, (Boe)

77.!! v poznámce 75 je prezentován úplně špatně přeložený verš „sāvitrī“: „bhargas“ vůbec neznamená „slávu“, nýbrž „světlo“, a „dhīmahi“ rozhodně neznamená „kěz získáme“, nýbrž „rozjímejme“: „dhiyo yo naḥ praçodayāt“!

78. dehonestující překlad: „japati“ neznamená „zamumlá“ (! podle angl. mumble), nýbrž „zašeptá“ (česky „šepot“, sanskr. „japat“ – stejné slovo!) či „zarecituje“

80.!! špatný překlad: „etaṃ r̥cā viṣamyuktaḥ“ neznamená nesmyslné: „zbavené těchto veršů“(!), nýbrž „ten, kdo zanedbává tyto verše Rgvédy“ (viṣam+yuḡ, Boe!)

85. „mumlaná oběť“(!) – opět nevhodný výraz

86. „mumlané oběti“(!) – dehonestující

93.!! špatný laický překlad: „indriyāṅām prasaṅgena doṣam ṛcchati“ neznamená vůbec „člověk(!) ...se nepochybně dopouští chyb“(!), nýbrž: „na (všech těchto) orgánech smyslů (právě byly jmenovány!) bezpochyby ulpívá nedostatek“ – Z. vůbec nevnímá indickou duchovní školu!

94.! špatný překlad: „kāmaḥ“ zde přeložená jako „touha“(!) a nikoliv „žádost“ či „chtíč“ kazí smysl věty

95. příliš doslovné a nečesky formulované

96. špatný nesrozumitelný překlad: neholdujeme „orgánům“ (!), nýbrž se těšíme ze smyslových požitků, „nityaśaḥ“ neznamená „neustálým(!)(poznáním)“, není to adjektivum, nýbrž adverbium: „neustále (pomocí) poznání“

97. špatný necitlivý překlad: „vipraduṣṭaḥ“ neznamená „nakažen“(! – syfilidou?), nýbrž „zkažený“, „zlý“!

98. „glāyati“ neznamená „pocítovat odpor“(!), nýbrž „být vyčerpaný“

99.!! špatný překlad: „kṣarati“ vůbec neznamená „selže“(!), nýbrž „vytéká“, správné je zde: „uniká (kontrola), stejně jako voda uniká z měchu“! Protože je v tomto verši sanskrtské „kṣarati“ použito dvakrát a je pokaždé překládáno nejen špatně (poprvé: „když však selže(!) jeden ze smyslových orgánů“ – smyslový orgán právě že „neselže“, ale funguje!, podruhé: voda „vyklouzne(!) z měchu“ – voda „klouže“?), ale hlavně také zcela rozdílně(!), je to doklad, že Z. nepřekládal z originálu

106. špatný překlad: „anadhyāya“ neznamená „není omezena“(!), neboť věta pak nedává smysl, nýbrž „bez přerušení“

107. bez vysvětlení (a pochopení), co je zde „mlékem a strdím“ míněno, je věta pověřivou hloupostí!

108. Z. nepřeložil „dhanam kuryāt“ (asi považoval omylem „agnīndhanam“ za kompositum)

109. „jñānadaḥ“ příliš obecně a zavádějícím způsobem přeložen jako „dávající poznání“(!) – je míněn žák, který je schopen dále předávat učení (Boe)

„arthadaḥ“ – „zaplativšímu“(!) – nejen vulgární, ale též nesprávný překlad – je míněn žák, který bude po skončení výuky štědrý, neboť výuka nebyla placená! Navíc není

vyložen i jiný význam slova artha – „smysl“ (viz dále verš 112!), tj. potom: „smysl (nauky) předávající“

„sādhuḥ“ – opět nevhodně překládán coby „dobrý“(!?)

110.! špatný překlad: Z. nepochopil, že je zde řeč o učiteli a výuce Vědy – verš navazuje a rozvíjí předchozí 109!

111.!! katastrofálně špatný, zcela zavádějící překlad: „adharmena ča yaḥ prāha...praiti“ neznámá „kdo mluví(?) nesprávně...zemře“(!?), nýbrž „když (učitel) vysvětlí(!) něco neoprávněně“ – katastrofa vznikla nepochopením, že se zde jedná stále ještě o učitele Vědy – verš navíc pokračuje ve 112!

113. „kāmam“ – „z vlastního rozhodnutí“ – nepřeloženo

115. „sděl mě(akuz.!) bráhmanovi“ – není česky!

120. „prāṇaḥ“ coby „dech“ je zde špatný překlad: „dech mladého člověka vyjde vzhůru, když přijde starší“(!?) – úplná pitomost!, správné je: „životní síly (mladíka) opouštějí“

126. „bráhmana...moudrý neoslovuje, neboť ten(!?) je jako šúdra“ – není česky!

135.! špatný překlad: „vijānīyād“ neznámá „oni si jsou navzájem“(!?), nýbrž „ať (on!) rozeznává“

138. „varasyača“ – „a ženichovi“ – nepřeloženo

146.! špatný překlad: Z. nechce učitele nazvat „otcem“ (i když právě překlad „ze dvou otců“ je zde nejšíkovnější), zvolený termín „závažnější otec“(!?) je úplný nesmysl!

„zrození ...je trvalé po smrti“(!?) je špatný překlad, chybí pomlčka!

148. špatný překlad: „vedapāragah“ neznámá nesmyslné: „který dosáhl břehu véd“ (!? – je na začátku Véd nebo na konci?), nýbrž: „ten, kdo prostudoval Vědy“ (Boe)

151. „Chlapec Angirasův syn, mudrc“(!?) – úplný nesmysl, který vznikl nechápáním, že slovo „kavi“ je zde vlastní jméno zřece(!), správné je: „Když byl Kavi, Angirasův syn, ještě chlapec....“

153. „bālah“ překládá Z. nepřesně „dítě“, jde však o „chlapce“

„mantradah“ překládá Z. nevhodně doslovně „ten, kdo mu dá(?) védské verše“(!?) – jedná se zde o učitele Vědy či učitele obecně, který žáka verše učí!

154. špatný překlad: „na...ṛṣayaś čakrire dharmam“ neznamená: „ršijové neurčili senioritu“(?!), nýbrž „ršijové nenaplnovali dharmu“

156. nevhodný překlad: „vṛddhaḥ“ je zde nevhodné přeložit „starší“ (dvojsmyslné!), nýbrž „dospělý“

159.! špatný překlad: „dharmam“ neznamená „dobro“(?!), nýbrž „dodržované zásady chování“!

necitlivý překlad: „vāk madhurā“ nelze přeložit „sladká řeč“(?!), protože je to v češtině pejorativum („sladké řečičky“)

161. nepřesný překlad: „na paradrohakarmadhīḥ“ neznamená „ať není zlovolný a nepřátelsky zaujatý“, nýbrž: „s myslí a činem vzdálen jakémukoliv nepřátelství“

162.! nevhodný překlad: „opovržení“ zde překládat coby „nápoj nesmrtnosti“(?!) je zavádějící nesmysl, z opovržení se nesmrtnost nerodí!

169.! špatný dehonestující překlad: „adhijananam mauñjibandhane“ coby „(druhé) zrození z(?) uvázání opasku“(?!) (je to lokativ, nikoliv ablativ!) je nemožný a dehonestující překlad, smyslem je zde: druhé zrození skrze obřad upanajany a tam přijatých závazků!

175.! špatný matoucí překlad: „ayam“ („imān“) neznamená „onen“(?!), nýbrž „tento“- za tímto veršem následuje výčet předpisů, takže překlad „ony předpisy“(?!) je úplně špatný a matoucí!

178.! „chattram“ neznamená „deštník“ (nejsme v Londýně), nýbrž „slunečník“

185. „niyamyā vācam“ – „mlčky“ – Z. nepřeložil

! špatný překlad: „abhiśastaḥ“ neznamená „hodný odsouzení“(?!), nýbrž ten, kdo byl již obžalován z porušení dharmy!

186. špatný překlad: „vihāyas“ neznamená „vyvýšené místo“(?!), nýbrž „volný prostor“

187. „Jestliže nejde po žebrotě“(?!) – zbytečně hrubý, nevhodný překlad. Proč ne: „Jestliže nejde za almužnou“?

192.! špatný zavádějící překlad: „prañjalis tiṣṭhed“ Z. nepochopil a překládá nevhodně „stojí“(?!), i když žák „setrvává (tiṣṭhati) se sepjatýma rukama“ a sedí(!) – sloveso tiṣṭhati zdaleka neznamená pouze „státí“!

194. špatný překlad: „hīnaḥ“ neznamená „horší“(?!), nýbrž „menší než“

199.!! úplně špatný překlad: „nāma kevalam“ znamená „holé jméno“ (tj. bez titulu „učitel“ !!), Z. verš vůbec nepochopil a stvořil tak zcela zavádějící nesmysl: „Nechť nevyslovuje jeho jméno, ani když je mimo jeho doslech,“(?!) – žák tak podle Z. zavádějícího překladu nesmí vyslovit učitelovo jméno ani v jeho nepřítomnosti (?!) (Ó, jak je ten bráhmanismus strašný!)

200. „karṇau pidhātavyau“ je gerundivum a znamená zde jednoznačně: „má si zacpat uši“ a nikoliv zde nevhodné imperativní: „musí si zacpat uši“(?!)

207. „guruovu árjovskému(?) synovi“ – bez vysvětlení, kdo to je „árjovský syn“, pro čtenáře nesrozumitelné!

209.!! špatný překlad: „utsādanam“ neznámá „masírování“(?!), nýbrž „drhnutí“, tj. odstraňování nečistot (Boe)

211.!! celé špatně přeložené, protože jakoby obecně na kohokoliv se vztahující – verš se ale vztahuje jednoznačně pouze k žákovi(!) – pouze jemu není dovoleno natírat guruovu manželku olejem!

212. „žák... ať se nikdy v pozdravu nedotkne“(?!) – přehnaně imperativní, hrubé, vůbec ne podle sanskrt. orig., kde je gerundivum: „mladá žena nemá být zdravena“

213.!! špatný překlad: „arthān na pramādayanti“ vůbec neznámá „omámit se chlípnými ženami“(?!), nýbrž „(rozvášní muži) neuvolňují způsoby“!

214. špatný překlad: „pramadā“ zde znamená v kontextu obecně „dívka“, Z. chybně překládá „chlípná žena“(?!) (snad aby zaretušoval, že ženy obecně mají podle Manua neblahou přirozenost – viz však následující verš!)

215. špatný nečeský překlad: „neboť mocný soubor smyslů utáhne(!?) i učeného muže“ (?!) – sloveso „karšati“ zcela nevhodně přeloženo, základní význam je „rozvírat“, zde „rozrušovat“: „neboť smyslů rozrušuje i moudrého.“

217. vynechán překlad „satām“, tj. „pamětliv řádu ušlechtilých“

219.!! špatný překlad: Z. verš nechápe – ráno a večer musí jít žák mimo vesnici vítat slunce a večer se s ním loučit a nikoliv, že nesmí být přes den ve vesnici!

220. „nimločet“ – „a jestli zapadne“ Z. vynechal

222. špatný překlad: „upāsīta“ neznámá „ať se postí“(?!), nýbrž „ať usedne“, verš se již netýká trestu za zaspání východu slunce, nýbrž všeobecných každodenních pravidel!

223. „nechť to všechno dělá také, nebo co těší jeho mysl.“(?!) – zcela mimo českou gramatiku!

224. Z. nepřekládá jím zde uváděné sanskrtské termíny „artha“ a „kāma“ a tak čtenář vůbec nerozumí!

225.! špatný překlad: „ārtaḥ“ neznamena „uražený“(!), nýbrž „trpící“, „ztrápený“

227.!! typický příklad Z. překladatelského umu: „trápení, které prožije otec s matkou při výchově dětí“, překládá Z.: „bolest, s níž(!) přivádějí rodiče lidi(!) na svět“ – no comment!

228.!! špatný překlad a doslova strašná, šroubovaná a nesrozumitelná čeština: „dosáhne všeho téhož(!), čeho dosáhne asket.“(!) – Z. nechápe myšlenku verše, ne příliš složitou, že náboženské usilování žáka má smysl teprve tehdy, když z něj – jako ze svého syna a žáka – mají radost rodiče a učitel. O žádném „dosahování téhož“(!) zde vůbec není řeči!

233.!! špatný překlad: „(bráhman získá) oddaností vůči otci střední (svět)“(!) – zcela nesrozumitelné a navíc nepochopené! V sanskrtu znamená termín „madhyamaḥ lokaḥ“ také „svět nitra“ (Boe), což je zde také smyslem výroku! Překladatel by měl rozumět větám, které nabízí čtenáři, a ne nabízet věty beze smyslu! Tento verš má totiž vynikající poučnou hodnotu!

234.! špatný zavádějící překlad, Z. zcela kazí myšlenku verše: „ādrtaḥ“, neznamena vůbec: „plnit povinnosti“(!), nýbrž „být plný ohledu“ či „myslet na“, a o tom, že by ten, kdo poslouchá rodiče, již tím splnil „všechny své povinnosti“, zde není ani zmínky!

235.! špatný neindologický překlad: „nānyām samācaret“ neznamena vůbec: „nemusí dodržovat žádnou jinou dharmu“(!) – vždyť je brahmačárinem u učitele, kde má spousty povinností! – nýbrž, že se cele nemá věnovat něčemu jinému, tj. nemá je zanedbávat

236. „cokoliv koná pro onen svět“(!) – bez vysvětlení pro čtenáře nejasné

238.!! špatný zavádějící překlad: „śubhām vidyām“ neznamena vůbec „dobré vědomosti“(!), nýbrž „skvělá moudrost“(!) – vědomosti právě moudrost nedělají!

241. „následovat ho a poslouchat, dokud trvá učení“(!) – zbytečně nejasné, „adhyāyanam“ znamená „výuku u učitele“

249.!! špatný překlad: „uttamasthānam gaččati“ neznamena „dosáhne nejvyššího stavu“(!), nýbrž dosáhne metafyzického „Místa“, tj. „dojde brahma“!

III. Kniha

3. špatný překlad: „brahmaḍāyaharam pituḥ“ nestačí přeložit „obdržel od otce(?) své védské dědictví“(?!), bez vysvětlení, že se jedná o učitele!!, překlad „od otce“ je zde nesmyslem – žák přichází od učitele – „otce“ k (biologickému) otci!

„prathamam“ neznámá „první dar“(?!), nýbrž „nejprve“ (adverb.), „první dar krávy“(?!), je nesmysl, pak by musel následovat druhý dar krávy

4. „lakṣaṇāni“ coby „tělesná znaménka“(?!), je špatný překlad (hebká pokožka či např. srostlé obočí nejsou „znaménka“)

5.!! úplně špatný překlad: Z. si vymýšlí: „asapiṇḍā mātuḥ“ vůbec neznámá „ta, jež nebyla odkojena“(?!), – o kojení originál vůbec nehovoří, nýbrž o blízkém příbuzenství, navíc je to nesmysl, protože kojnou může být kdokoliv!

Z. zde navíc nepřeložil „maithune“ – „k pohlavnímu spojení“

! „praśastā“ neznámá „panna“(?!), nýbrž „ta vhodná“ nebo „zaslíbená“ (Boe)

6. „strīsaṃbandhe“ nelze přeložit doslovně, strašným: „při navázání pouta se ženou“(?!), nýbrž „při svatbě“ (Boe)

8. pro Z. typicky necitlivé: „kapilā“ neznámá „má červené vlasy“(?!), nýbrž „je rezavá“!

9.!! dehonestující překlad: Z. vytváří u čtenáře falešný dojem, že se dívky v Indii nazývaly po strašidlech!, „preṣyaḥ“ však neznámá „strašidlo“(?!), nýbrž „sluha“, „poslíček“!

10.!! necitlivý a dehonestující překlad: „haṃsavāraṇagāminī“ je naprosto nevhodné a zavádějící překládat (při výběru dívky za nevěstu!): „(ať si vybere tu), která má chůzi jako husa(?) nebo slon“(?!), protože jde o výběr ladné a něžné nevěsty! „Haṃsaḥ“ sice znamená v sanskrtu také „husa“, zde však se jednoznačně více hodí druhý význam „plameňák“(Boe), u sloní chůze je potom nutné poznamenat, že česká fráze „chodíš jako slon“ je zcela mimo reálnou skutečnost, protože slon našlapuje velmi citlivě a opatrně

špatný překlad: „mṛdu“ neznámá „pěkný“, nýbrž „měkký“, „jemný“

12.!! špatný a zcela zavádějící překlad: Z. verš nepochopil a zcela ho dezinterpretuje – staví naroveň výběr žen z vlastní varny i z těch nižších(!) a splétá dohromady dharmu a kámu! Jde přitom o základní zákon při výběru manželek!

13. špatný zavádějící překlad jako důsledek nepochopení 12. verše

16. špatný překlad, který kazí smysl verše: „apatyatayā“ je instrumentál („veškerým potomstvem“), nikoliv „veškeré potomstvo“!

17. necitlivý překlad: „adhogatim yāti“ neznamená příliš obecné a mírné: „klesne dolů“ (?!), nýbrž jasné: „míří do zániku“!

18.!! špatný zavádějící překlad: „daivapitryātitheyāni tatpradhānāni yasya tu nāśnanti pitṛdevās tad“ vůbec neznamená: „Závisí-li jeho uctívání bohů, předků a hostů hlavně na súdrijské ženě“ (?!), nýbrž: „to, co je mužem při oběti určeno bohům, předkům a hostům tito nepřijímají“ – proč by měla mužova oběť „záviset na súdrovské ženě“?

19. necitlivý překlad: „phena“, naše „pěna“, „vlhkost na rtech“ (Boe) překládá Z. coby „sliny“ (?!) – nechutné a hrubé

! špatný překlad: „niškṛtir na vidhīyate“ neznamená „žádné pokání neplatí“ (?!), nýbrž „není možné nařídit žádné odčinění“

20. „samāseṇa“ neznamená „souhrně“, nýbrž „v krátkosti“

!! úplně špatný zavádějící překlad: „pretya ča iha hitāhitān (strīvivāhān)“ vůbec neznamená „(sňatků) určených po smrti(?) i v tomto životě čtyřem stavům“ (?!), nýbrž „sňatků mezi příslušníky čtyř varn, které jak zde, tak i po smrti mají své blahé a neblahé následky“ – „pretya ča iha“ se vztahuje k následkům, nikoliv ke sňatkům!

31.! špatný překlad: „svācchandyāt“ („podle své libosti“) se vztahuje jednoznačně ke „kanyāpradānam“, tj. ženich si vybírá dívku podle svého přání, nikoliv peníze!!

35.! špatný překlad: „adbhireva“ zde vůbec neznamená „s pouhou(?) úlitbou vody“ (?!), právě naopak(!), je to výsadou bráhmanů, jak vyplývá z textu!

36.! špatný překlad: „guṇaḥ vivāhānām“ neznamená „výčet předností“ uvedených sňatků (vždyť jsou jmenovány i sňatky zavrženíhodné!), nýbrž „kvalita sňatků“!

Z. navíc zapomněl přeložit „sarvam kīrtayato mama“ – „ode mne, který to vše vykládá“

41. špatný překlad: „nṛśamsāḥ“ neznamená „krutě hovořící“ (!?), nýbrž „člověku škodící“, „zlí“, „spodinoví“ (Boe)

42. „strīvivāha“ neznamená „provdaná žena“ (?!), nýbrž „sňatek se ženou“

termín „hanlivý“ se zde nedá použít („hanlivý člověk“ ?), vhodné je: „opovrhovaný“ či „opovrženíhodný“

48.! špatný překlad: „jāyante“ zde není možné překládat „jsou zplozeni“ (v sudých nebo lichých dnech ?!), nýbrž „jsou počati“!

49.! nesmyslný překlad: „(převládá-li) ženské semeno“(!?)

! špatný překlad: „apumān“ neznamená „hermafrodit“(?!), nýbrž „nemužný“

52.! špatný překlad: „narīyānāni“ znamená „vozy pro ženu“ (Boe), nikoliv „služky a vozy“(?!)

53.! špatný nedovtipný překlad: jednoho býka s jednou kravou může být „mnoho nebo málo“?! Z. navíc vynechal „mṛṣa eva tat“ – „to je však nesprávné“ a tím pozměnil smysl věty

60.! špatný zavádějící překlad: „saṃtuṣṭaḥ“ překládá Z. pohlavně, tj. zcela nevhodně, jako „uspokojován“(?!), je to však v sanskrtu obecný výraz pro toho, kdo se stále v duši raduje, kdo je vnitřně šťastný, v manželství nejde jen o sex!

65.! špatný překlad: „vinaśyanti“ neznamená „upadají v nevážnost“(?!), nýbrž „hynou“!

68.! špatný necitlivý překlad: „sūnā“ neznamená „nástroj zabíjení“(?!) (koště!, džbán na vodu!), nýbrž „věc, která může způsobit smrt malým neviditelným tvorům“(Boe)

! špatný překlad: „yāstu badhyate vāhayan“ je spoutání s hříchem(!), jak vyplývá z následujícího verše, nikoliv s nástrojem(!)

69.!! nesmyslný překlad: „aby je od nich osvobodili“(?!) – ršijové, podle Z. překladu mají osvobodovat hospodáře od jejich pracovního nářadí(!) – „osvobozování“ se zde nevztahuje na nářadí, jak překládá Z., ale na provinění při užívání tohoto nářadí!

71. „následky nástrojů zabíjení“(?!) je strašná čeština

72.!! katastrofálně špatný překlad, který zcela dezinterpretuje indickou duchovní školu: oběť „átmanu“ zde neznamená právě vůbec „oběť sobě“(?!), ale „duchu“, tj. Člověku – Purušovi, sobectví není oběť!!

77. „ostatní životní etapy(?) žijí v závislosti na hospodáři“ – nemožná čeština!

80. necitlivý překlad: „moudrý člověk jim (tj. bohům, předkům atd.) musí (?)poskytnout (podporu)“ je nehezky, tj. vugárně vyjádřeno – jde opět o gerundivum, „kāryam“ – „měl by konat“ či „ať koná“, navíc verš uvozuje následující popis dharmy!

85. „soubor bohů“(?!) – nemožná čeština

87. ! „...āpātīndubhyaḥ“ neznamená „bohu vod a měsíce“(?!), nýbrž „Varunovi a Indovi“ – tj. Sómovi“!

88. špatný překlad: „vanaspatibhyaḥ“ coby zvolání: „Stromům!“ (ke hmoždíři a paličce(?!)), které se právě nazývají „vanaspatī“(!), Boe) nedává vůbec smysl!

89. „učchīrśakah“ neznamená „hlavy lože“(?!), nýbrž „podložka pod hlavu“, lože nemá „hlavy“(?!), nýbrž „hlavu“!

91.!! špatný inkulturační(!) překlad: „sarvātmabhūṭaye“ má několikerou možnost překladu, např. „zdaru ducha veškerenstva“ či „prospěchu ducha ve všech bytostech“, avšak Z. překlad: „Pánu veškeré potrawy“(!?) mezi ně nepatří!

92. necitlivý překlad: „a klidně(?) nechť umístí...“ nelze použít pro nejčastější české užívání příslovce „klidně“ na začátku věty (např.: „Klidně se na něj vykašli“), „śanakaih“ navíc neznamená „klidně“, nýbrž „pozdolna“ nebo „pomalu“

93. „pathārjunā“ neznamená „přímou stezkou“, nýbrž „světlou stezkou“

96. špatný překlad: „satkṛtya vidhipūrvakam“ („ozdobiv ho podle staré tradice“) se vztahuje smyslem ke džbánu, nikoliv k bráhmanovi!

97.! „bhasmibhūteṣu vipreṣu“ coby „bráhmanům zbytečným(?) jako popel“ je špatný nedovtipný překlad, smyslem výroku je, že jsou vyhořelí, doslova: „že jejich podstata je již jen popel“, tj. že nepěstují vnitřní oheň cesty poznání

98.!! špatný, zavádějící překlad: „hutam vipramukhāgniṣu“ neznamená „obětina obětovaná v ohni, který je ústy bráhmana“(?!), nýbrž právě naopak(!), ústa bráhmana jsou zde „ohněm“(!), správné je proto: „obětina obětovaná do ohně úst bráhmanů“

101. „santaḥ“ nejsou „spravedliví“(?!) – to je řeč Bible, která se do indické duchovní školy vůbec nehodí, správný překlad je: „ti tihodní“, „ti dobří“, dosl.: „ti jsoucí, praví“

102.! „atithiḥ“ – „host“ odvozuje Z. omylně v pozn. 124 od „sthā“(?!), je to však „atithiḥ“ – tj. „ani ne tithiḥ“ (jedna osmadvacetina lunárního měsíce), tj. maximálně jeden den

103. chybí překlad „saṅgatikam“ – „starého známého“

105. „grhe vaset“ zde znamená, že host přenocuje, což Z. nepochopil

110.! špatný překlad: „kṣatrija nēti nazīyān hostem“(?!), je nedovtipně doslovné a nesrozumitelné, jde totiž o to, že kṣatrija nemůže být „hostem“ v pravém slova smyslu!

Z. nechápe, že „host“ byla právní či dharmická kategorie, nikoliv jakýkoliv příchozí, a proto kazí i smysl násl. verše:

111.! špatný matoucí překlad: „atithidharmaṇa“ neznamená „jako host“ (? – vždyť jsme se právě dozvěděli, že hostem být nemůže!!), nýbrž „po způsobu hosta“!

112. špatný překlad: opět chybně „jako hosté“ (!) namísto správného „způsobem podobným hostům“!

118. „santaḥ“ opět špatně (biblicky) coby „spravedliví“ (!)

124. vulgární dehonestující překlad: „nakrmit(!) bráhmany“ je nevhodné, nejsou to prasata

125.! špatný a zavádějící překlad: „i když je zámožný“ se vztahuje teprve ke druhé, nikoliv k první části věty, kde je také výraz „susamṛddho ‘pi“ umístěn!

126.! špatný překlad: „hanti“ neznamená „neodpovídají“ (!), nýbrž „ničící“ či „zahánějí“!

127. „předkovský“ (!) a „prospěch prováděči“ (!) – nemožná čeština!

128.!! špatný zavádějící překlad: Z. nepochopil, že tento verš souvisí s následujícím 129 a že se jedná o pokrm nabízený bráhmanovi (viz úvodní zadání celé této pasáže ve 124) a jasný dativ: „arhattamāya viprāya dattam“, překládá úplně obráceně – místo: „to, co se dá nejuctívanějšímu bráhmanovi“ má: „provádí-li je ten nejhodnější (! – snad zapomenuté v?) kněz“ (!)

132.! špatný překlad: Z. opět nechápe, že se stále mluví o jídle z oběti(!), nikoliv o provádění oběti – na 132 navazuje 133!

134. špatný překlad: „dvijāḥ“ zde jasně „bráhmani“, nikoliv „dvojtvořenci“!

135. špatný překlad: „pratiṣṭhāpayati“ znamená „předložit“, nikoliv „provádět“ (!) – jedná se opět o předkládaný pokrm(!), nikoliv o provádění obřadu

138.! necitlivý zavádějící překlad: „dhanaiḥ kāryo ‘sya (mitrasya) samgrahaḥ“ nelze překládat: „přítele ať si nakloní bohatstvím“ (!), nýbrž „dary“!

141. „v jednom(?) chlévě“ – Z. nepochopil (pozn. 131) podobenství o krávě zůstávající ve stáji

143. nejasný překlad: „podílníky na ovoci“ (!) – nešikovně řečeno (banány?, pomeranče?) – jedná se o plody zásluhy!

144.! špatný překlad, Z. opět nechápe, že se jedná o podané jídlo z oběti („haviř bhuktam“), nikoliv o najímání kněží

!! špatný zavádějící překlad: „abhirūpaḥ“ zde znamená „učení“ (Boe!), nikoliv „vzhledem vyhovující“(!), to je až směšně špatně! Hospodář nemá nepoctit „nepřátelského bráhmāna, byť byl vzhledem vyhovující“(!), nýbrž nemá poctit „třeba i učeného nepřítele“!

145. špatný překlad: nepřeloženo „bahvṛcaḥ“ – „kdo zná mnoho hymnů Vědy“

„adhvaryuḥ“ zde v souvislostech v textu znamená „znalec rituálů Yadžurvědy“, nikoliv „znalec jiného (védského) odvětví“(!)

147.! typický příklad Z. špatného, totiž nedovtipného, překladu: „anukalpaḥ sadā sadbhir anuṣṭhitaḥ“ neznámá vůbec „co následuje, ať spravedliví vždy považují za druhotné“(!), nýbrž „to, co následuje, jsou doplňující pravidla, která ctnostní (vždy) dodržují“(!) – Z. tak nabádá zcela v rozporu s originálem k zanedbávání dharmy!

150. nevhodný překlad: „klībaḥ“ znamená „eunuch“, „kleštěnec“ (Boe), překlad „impotent“ je nevhodný (ženy budou dosvědčovat?)

153. – 161. nom. sg. je zde nevhodný po verši 152

156.!! špatný překlad: „śūdraśiṣyo guruṣcaiva“ neznámá „ten, kdo má za žáka šūdru“(!), nýbrž „žák šúdrovského učitele a (jeho) učitel“

157.! příklad zcela nevhodného překladu kvůli absenci Z. citlivosti: „kdo naváže védské nebo pohlavní styky s padlými“(!)

158. špatný překlad: „kuṇḍāśin“ neznámá „ten, kdo se nechá živit cizoložnicí“(!), nýbrž „ten, kdo jí jídlo od nemanželského syna“ (Boe)

160. „didhiṣūpatiḥ“ („manžel ženy, jejíž mladší sestra se provdala dříve než ona“, Boe) neznámá „mileneček starší švagrové“(!), slovo „patiḥ“ („pán“, „manžel“) zná student začátečník, tj. podezření na překlad z angličtiny bez vnímání sanskrtského originálu, navíc také „didhiṣū“ neznámá „starší švagrová“(!)

165. „klība“ opět nevhodně přeložen coby „impotent“

„sadbhir ninditaḥ“ – „ten, koho ctnostní neustále(?) haní“ – Z. přidává zcela vymyšlené a nevhodné „neustále“

„santaḥ“ nejsou bibličtí „spravedliví“, nýbrž „ctihodní“ či „opravdoví“

167. „význačný moudrý dvojzrozenec“(!) – nemožná čeština!

špatný překlad: „apāṅkteyaḥ“ neznamená nesmyslné „ten, se kterým se nesejí v jedné řadě“(?!), neboť „paṅktiḥ“ znamená též „společenství“ (M)

168.!! úplně špatný překlad: „tasmai havyam na dātavyam“ neznamená „tomu nebud' obět svěřována“(?!), nýbrž „takovému ať není dáván pokrm z oběti bohům“ – Z. opět nechápe smysl celé pasáže, která je o nedávání pokrmu z oběti, nikoliv o zaměstnávání bráhmana! Jak by mohl vykonávat oběti bráhman neučený?

!! zcela zavádějící překlad: „na bhasmani hūyate“ neznamená „obětovat popelu“(?!), nýbrž právě „do popela“ (lokativ), což mění smysl celé věty!

173.!! úplně špatný překlad: že ten, kdo se miluje se svou švagrovou, „budiž považován(?) za milence své švagrové“ nám zde Manu neoznamuje, to vědí všichni! Z. verš vůbec nepochopil – jedná se o Manuem ustanovené hanlivé nazývání takového člověka ve společnosti, které morálně útočí na aktéra a vyřazuje ho!

„didhiṣūpatiḥ“ opět omylně překládán jako „mileneč“

176.!! „apāṅktyaḥ“ opět špatně přeloženo, nejedná se o žádné „řady“(?!), nýbrž o vyloučení člověka ze společenství

178.!! literární perla: „...u tolika připraví dárce o ovoce oběti za předky.“(?) – nemožná, úplně nesrozumitelná čeština! Z. vůbec nechápe, že česká řeč má ducha a hudbu a že není možné jednoduše navršit česká slova na hromadu jako kamení!

183.!! příklad špatného překladu: „dvijāgryān paṅktipāvān“ nejsou směšně přeložení a nesrozumitelní „přední očišťovatelé řad“(?!), nýbrž „ti nejlepší mezi bráhmany, kteří čistí společenství“

185. špatný překlad: „triṅāčiketah“ – „nāčiketah“ je název ohně (Boe), nikoliv člověka!

186. „paṅktiḥ“ Z. opět překládá nevhodně jako „řada“(?!), což je matoucí – kdo to je „očišťovatel řady“?

191.!! špatný, dehonestující a zcela zavádějící překlad, Z. pochopil verš (možná pod vlivem překladů anglických) zcela omylně a zvrhle: „yaḥ vṛśalyā saha modate“ neznamená vůbec „pomiluje-li se(?) (bráhman) pozvaný k zádušní oběti se šúdrovskou ženou“(?!), nýbrž: „Jestliže pozvaný bráhman žije se šúdrijskou ženou“(!) – „modate“ zde znamená „těší se“, tj. „žije s ní“(!)!, a nikoliv, že se během dne, kdy se koná obět, někde ve špinavém koutě eroticky zapomenel!

192. špatný neindologický překlad s nemožnou češtinou: „pitarah pūrvadevatāḥ“ nelze překládat „předkové jsou dřívější bozi“(?!), neboť v souvislostech věty by to znamenalo vědomý odklon od tradice, od brahma atd.(!), nýbrž „předkové jsou nejstarší božstva“

– v tomto verši je ale vše kvůli nedostatečným religionistickým znalostem špatně přeloženo: „mahābhāgāh“ neznamená nic neříkající „velkého údělu“(?!), nýbrž „ti veleobdaření“ a „saučaparāḥ“ neznamená „ti soustředění na očistu“(?!), nýbrž „ti čistší než vše čisté“

202.! špatný překlad: „akṣayāya upakalpate“ neznamená „přináší nehynoucí odměnu“(?!), nýbrž: „přispívá k jejich nesmrtelnosti“

210.! celý verš špatně pochopen – hospodář uctívající předky zde spolu s bráhmamy obětuje a nikoliv „jeden bráhman“(?!)

212.! špatný překlad: „vipro mantradarśī“ Z. příliš doslovně: „bráhman spatřivší(?!) védské mantry“, jedná se o „znalce svatých textů“

„učyate“ také není minulý čas, proto „viprair mantradarśibhir ucyate“ neznamená : „bráhmami spatřivší védské mantry řekli“(?!), nýbrž „jak říkají znalci Vědy“

213.!! špatný zavádějící překlad: „lokasya āpyāyane yuktān“ neznamená „spjaté s posilováním světa“(?!), nýbrž: „ty, kteří se spojují (s dárci) při světské oběti“, tj. při zádušní oběti śráddha, která se právě popisuje!

214.! Z. nechápe: „apasavyam agnau kṛtvā“ neznamená nic neříkající: „konče na levé straně“(?!), nýbrž „stále s ohněm po pravé ruce“!

215. „zrobí(?) tři kuličky“ – moravský dialekt v Indii!

„tři kuličky“ – „piṇḍa“ není „kulička“(?!), už jen proto, že se z její horní části nabízí jídlo bráhmánům (III 219), nýbrž „rýžová koule s máslem“(Boe)

„nechť (kuličkami!) pokropí zemi“ (?) – nemožná čeština

218. opět „piṇḍa“ coby „kulička“!

223.! špatný zcela nesrozumitelný překlad: „jim“ a „oněm“(?!) – úplně nesmyslné, neboť se jedná o ty samé bráhmány!

Z. překlad „svadhā eṣām“ jako: „Svádhá(?) jim!“ je nešikovné – buď celá fráze sanskrtem s překladem v poznámce, nebo celé česky

pozn. 147: Z. nerozumí smyslu slova „svadhā“ – možná proto, že ho přepisuje omylně stále s dlouhým á – „svádhá“ a tak nemůže ve slovníku nic nalézt!

231.! „amatsarah“ neznamená zde zcela nevhodné „bez závisti“(?!), nýbrž „nesobecky“

234. špatný překlad: „kutapaḥ“ – neznamená „vlněná pokrývka“, nýbrž „tráva kuša“, neboť následující verš by byl beze smyslu!
- 235.! špatný překlad: Z. vůbec nepochopil, že „vlněná pokrývka“(!) nedává obřadu žádnou čistotu, tu jí dává právě posvátná tráva kuša, zvaná též v Manuovi „pavitram“ – „čistidlo“!
238. nevhodný překlad: „jedí je(!) démoni“ – nejasné, zda démoni jedí jídlo či bráhmany
240. nepřesně: „ayathātatham“ znamená „(přijde) jinam než má být“ a ne „vniveč“
- 241.! špatný nedovtipný překlad: „ghrāṇena sūkaro hanti“ neznamená „vepř zničí (obětinu) čichem“(!), nýbrž „zápachem“!
243. zde termín „bhikṣukaḥ“ nestačí bez vysvětlení přeložit obecně jako „žebrák“, neboť je to zavádějící, jedná se o bráhmana – sannjāsina
- 245.! špatný překlad: „kulayoṣitām“ neznamená „(podíl) starých panen“(!), nýbrž „ctnostných žen“(Boe)
246. „podíl sluhů toho druhu“(!) – čtenář nerozumí!
247. obřad se nazývá „āsapiṇḍa“, nikoliv „asapiṇḍa“, celý verš je ve Z. překladu nesrozumitelný
248. špatný překlad: „z něho“(!) – snad „za něho“? – celý verš je nesrozumitelný
- 251.! nedovtipný zavádějící překlad: „nechť jim při odchodu(?) řekne: Zůstaňte!“(!) je nepochopení pobídky k odpočinutí po jídle
256. špatný překlad: Z. neví, že „darbha“ je jiný termín pro často užívanou travu kuša a že „pavitram“ je sezam, a tak vytváří zmatek
- 257.! příklad špatného překladu: „prakṛtyā havir“ neznamená „přírodní obětiny“(!), nýbrž „podle své přirozenosti (pravé) obětiny“
261. špatný překlad: „kurvate“ neznamená „rozložit východním směrem“(!), nýbrž „obětovat“!
264. špatný překlad: absolutiv „dattvā“ vyjadřuje, že nejdříve uctí hospodář příbuzné z otcovy a pak z matčiny strany, podle Z. je to smíšeně
267. vynechán překlad „māṣair adbhir“ – „boby a vodou“

277. Z. má verše 277 a 278 přehozené

277. (Z. 278)! špatný překlad: „yukšu řkšešu“ neznamená nesmyslné: „v sudých souhvězdích“(!), nýbrž „v době trvání sudých znamení zvěrokruhu“

280. špatný překlad: „rākšasī kīrtitā hi sā“ neznamená „ta prý(?) patří démonům“ (zcela neautoritativní), nýbrž „ta platí za zasvěcenou démonům“!

285. špatný překlad: „nechť denně pojídá zbytky“(!) je nechutné, jedná se o to, že hospodář nejprve nakrmí bohy a (předky) a hosty, a pak teprve smí sám jíst

IV. Kniha

2. „samāsthāya“ neznamená „zvoliv si“, nýbrž „pevně se přidržující“

3!! špatný a zavádějící překlad: „prasadhyartham“ nelze přeložit jednoduše „(hromadit majetek) pro úspěch“(?!), neboť „úspěch“ coby hromadění bohatství zde vůbec není smyslem!, správné je: „aby obstál“

„nepohanitelnou činností bez tělesných strastí“(?!) – nemožná čeština

4. – 5. překlad různých způsobů obživy bráhmana podivnými českými výrazy je nevhodný a rušivý, navíc jsou sanskrtské termíny v dalších dvou verších vysvětlovány!

8!! špatný a zavádějící překlad: „lokajittamaḥ“ neznamená „dobyvatel (nebeského) světa“(?!), nýbrž „vítěz v tomto světě“!

10.! „smiřující oběti“(?!) je špatný překlad, ustálený český religionistický termín je „smírné oběti“, navíc v sanskrtském textu tento termín vůbec není!

11!! špatný překlad: výrok „na lokavṛttam varteta“ („ať nežije bráhman životem světského člověka“) Z. vůbec nepochopil a překládá zmatečně: „Nechť kvůli obživě rozhodně nevykonává světské povolání“(?!) – zdá se, že vůbec nerozumí termínu „světský člověk“!! – „světským povoláním“ se bráhmani živí – viz výše výčet!

12.! špatný, směšný překlad : „kdo touží po štěstí, nechť v sobě nastolí(?) naprostou spokojenost“(?!) – naprostá spokojenost se nedá nastolit, sloveso „āsthā“ neznamená vůbec „nastolit“, nýbrž „pevně se přidržovat“ či „směřovat k“, (M)

13. „svargāyāni“ neznamená „přinášející nebe“(?!), nýbrž „směřující k nebi“

17!! špatný a zavádějící překlad: „yathā tathādhyāpayan“ vůbec neznamená „ať už se živí jakkoli“(?!), nýbrž „v každém případě ať se vzdělává ve Vědě“!

22 !! Z. nepochopil!, úplně špatný a zavádějící překlad: participium „anīhamānāḥ“ („neusilující“) patří smyslem k první a ne ke druhé části věty a proto Z. překlad: „konají tyto velké oběti bez úsilí“(?!) je naprostý nesmysl!

23!! špatný překlad: „spatřující v řeči a dechu nehynoucí završení oběti“ (?!) – Z. neporozuměl!

29. „uctěn sedadlem“(?!) – nevhodné

31!! špatný dehonestující překlad: „snātakḥ“ neznamená „ten, kdo odešel po koupeli od guru“(?!), nejedná se zde o hygienu, ale o duchovní zasvěcení, o pravý křest!

33. „dhanam“ – špatně přeloženo jako „peníze“, zde však v souvislostech jde o „dar“ či přímo o „potravu“

35.!! špatný překlad: „ātmahitam“ coby „vlastní blaho“(?!), je nedostatečný a zavádějící překlad, vedoucí omylně k soustřednosti, správné je „co prospívá átmanu“, tj. vnitřnímu Člověku

49.! úplně špatně přeloženo! Z. nepochopil, že se má skrýt člověk(!) konající tělesnou potřebu, nikoliv země! V sanskrtském originálu zem není vůbec zmiňována!

53.! „Nechť nepohlíží na ženu nahou“ – strašná čeština!

63.! „na vāryañjalīnā pibet“ neznámá „nechť nepije vodu z dlaní“(?!), z dlaní se právě voda pije!, nýbrž „ať nepije vodu prsty“!

67.! „ať necestuje s tažnými zvířaty nezkrocenými“(?!), je špatný překlad, kdo by zapřahal nezkrocené zvíře?, „avinītaḥ“ znamená „neposlušný“!

69.! „ať se vyhýbá rannímu slunci“(?!), je nesmyslný překlad: „bālātapah“ znamená „sluneční vedro“!

81. špatný nedovtipný překlad: „asaṁvṛtam“ zde neznámá „nepokryté“(?!), ale zde kvůli smysluplnosti „neuzavřené“ (tj. jako on sám!)

85 !! úplně špatný, zavádějící překlad: „deseti nevěstincům je roven král“ (?!) – Manu zde zřetelně(!) myslí krále – šúdru(!), nikoliv krále obecně!

86 !! špatný zavádějící překlad: Z. ani zde ještě nepochopil, i když píše úplný nesmysl (tj. obecnou dehonestaci krále jako takového!), že se zde jedná pouze o krále šúdrovského(!), nikoliv o krále obecně!

90. špatný překlad: „śalmālī nadī“ – „řeka plná trnitých stromů“ patří k sobě jako jeden objekt, nikoliv dva (Z.: „Šalmalí, Nadí), neboť „nadī“ jako „peklo“(?!), je nesmysl, Z. kvůli počtu 21 vynechává proto peklo „Mahātapanam“

91. „Zbožní bráhmani, vědoucí to a moudří“(?!), – špatně česky!

! opět omylně zde „král“ chápaný obecně!

92.! „v Brahmově době“(?!), – špatný překlad, jedná se o čas zasvěcený Brahmovi – poslední třetinu noci

93. dehonestující překlad: „japan“ není „mumlá“(?!), nýbrž „šeptá“

103. „ākālikam“ coby „až do příštího dne“ je nepřesně přeloženo, správné je „na stejný čas příštího dne“

105.! špatný překlad: „jyotišām upasarjane“ coby „zatmění obou(?) nebeských světél“ je úplný nesmysl – muselo by dojít k zatmění obou současně, navíc duál to není!

„ṛtau api“ neznamena „i v době dešťů“, nýbrž „ve stanovený termín“

106. „objeví-li se i druhý jev“ (?) – není jasné jaký

111.! nechutný a dehonestující překlad: „lepas“ – „(svaté) pomazání“ (lipyate) Z. překládá jako „skrvny(?) po oběti“ (!)

112.! špatný překlad: „avasakthikā“ znamená „sedění s přehozenýma nohama“ (M), nikoliv „s pásem kolem beder“

! „sūtakānnādyam“ – nedostatečně přeloženo jako „po snědení znečišťujícího jídla“, jedná se o „nečistou“ potravu v důsledku porodu v domě!

115.! špatný překlad: „dišām dāhe“ neznamena nesmyslné: „když planou světové strany“ (!), nýbrž „když je rudé nebe“!

116. „ve chlévě, oděn oděvem“ – chybí oddělovací „nebo“!

117.!! příklad totálně zpackaného překladu: „Jestliže obdržel při zádušním obřadu cokoliv živého nebo neživého“ (!) – Manu má na mysli: „ať již jedl nebo nejedl maso“!

!! velmi špatný zavádějící, avšak pro gnostiky pozoruhodný překlad: „panyāsyah“ neznamena „ruka dvojjrozence, která znamená ústa“ (!), ale právě naopak: (bráhmán se nazývá) „ten, jehož ruce jsou ústa“! (Boe) – Z. potlačuje, protože nechápe, kulturu vyřčeného slova poznání coby pravé bráhmánské oběti (!) a chápe jen oběť instrumentální, tj. rukou prováděnou a hmotnou – religionisticky významný jev, neboť je velice rozšířený mezi všemi materialisty (viz dva významy slova „juhū“ – 1. jazyk 2. obětní lžíce)

124. podle poznámky 179 Z. nechápe tento verš, který však pouze vyjadřuje mnohokrát v Manuově zákoníku opakovaný názor, že styk s mrtvými je nečistý!

128.! špatný překlad: „paurnamāśīm čaturdaśīm“ patří k sobě, protože „14. den“ měsíce je právě úplňk! – překlad za úplňku a(?) čtrnáctého dne měsíce je nesmysl

129.!! špatný překlad z angličtiny: „(nechť neprovádí koupel) na místě s(?) vodou, které nezná“ – špatně česky, my neprovádíme koupel „s vodou“, nýbrž ve vodě – a Indové „nāvijñāte jalāśaye“ – kupodivu také „ve vodě“ (!), Angličané se však myjí „with the water“!

131.!! příklad špatného překladu, který poškozují indickou duchovní školu: Z. vynechává v sanskrtském verši jasně zdůrazněné(!) jedení masa „při zádušní oběti“ – „śrāddham bhuktvā sāmiṣam“ – a vytváří tak omylný dojem, že bráhman může jíst sám o sobě maso!

132.!! špatný překlad: „udvartanam apasnānam“ vůbec neznamena „olej k potírání těla“ (?!), nýbrž „odrhnuté zbytky kůže po koupeli“

138.!! celý verš chybně přeložen! Z. – a to je pozoruhodné – zcela dezinterpretuje Manuův zákaz říkat „příjemnou lež“: „priyam ča na anṛtam bruyād“ zde (vzhledem k předchozímu „na brūyāt satyam apriyam“ (!!), tj. „ať nevyslovuje nepříjemnou pravdu“) je třeba přeložit nikoliv „neříkat pravdu a hovořit mile“ (?!), nýbrž „ať nevyslovuje příjemnou lež“!

139.!! úplně špatný překlad: „bhadram bhadram iti brūyād“ vůbec neznamena „nechtě nazývá dobro dobrem“ (?!), nýbrž: „Dobře, dobře!“ tak ať mluví...

142. Z. nepřekládá adj. „susthaḥ“ – „v dobrém rozmaru“

143. „omyje vodou z dlaně smyslové orgány“ (?!) – nemožná čeština

145. výraz „prayata ātmā“ neznamena „se soustředěnou myslí“ (?!), nýbrž „plně se ovládaje“

„denně neúnavně mumlá(?) Vědy“ – dehonestující překlad

146. opět místo „denně šeptají verše Véd“ má Z. „denně mumlají(?) vědy“!

148! špatně přeloženo „jātim smarati paurvikīm“ – viz pozn. k tomuto verši v mém překladu

149. stejně špatně jako 148

150. „o parvanech“ – bez vysvětlení, co to znamená, nesrozumitelné

151.!! úplně špatný a dehonestující překlad: Z. nepochopil, že se v termínu „āvasathān“ nejedná obecně o očistu „obydlí“ (Z.: „daleko od obydlí(?) nechtě zanechává výkaly“ (?!)), ale o očistu rituálního místa(!) pro hosty k obřadu! (M) – že nemá být lejno vedle obydlí, vědí i zvířata!

152. špatný necitlivý překlad: „dopoledne nechtě koná potřebu“ (?!) – Manu zde uvádí výčet ranních(!) činností hygieny

!špatný dehonestující překlad: „prasādhanam kurvīta“ je zcela nevhodné překládat zženštilým „zdobí se“(?!), jde o úpravu muže!

!špatný dehonestující překlad: „añjanam kurvīta“ nelze ze stejných důvodů překládat „nanáší černě na oči“(?!), nýbrž „natře tělo olejem“!

153. „o parvanech“ – opět nevysvětleno

„nechť navštěvuje božstva“(?) – čtenář nerozumí, co to znamená

154.! špatný překlad: „vṛddhān“ nejsou obecně „starší“(?!), nýbrž „váženější“ bráhmani!

156.!! špatný překlad poškozující indickou duchovní školu: „dhanam akṣayyam“ není možné přeložit pouhým „(získá) nehynoucí bohatství“(?!) bez vysvětlení, že se jedná o duchovní(!) bohatství – „poklad na nebesích“(!!), a nikoliv o zlaťáky!

157. „Vždyť člověka špatného chování hanobí svět“(?! – nemožná čeština

159. překládat „yad yat paravaśam karma“ jako „co podléhá druhému“ není dobrý nápad, což se ukazuje v následujícím verši:

160.!! úplně špatný, až směšně hloupý překlad: „Všechno, co podléhá druhému, je strastné“(?! – naprosto zavádějící! Jedná se o podřízenost a nepodřízenost bráhmana cizí vůli, nikoliv obecně o to, že vše, co patří někomu druhému (a ne mně), je strastné!!

167. špatný překlad: „duḥkam sumahad āpnoti“ neznamená „dočká se velikého žalu“(?!), nýbrž „obrovského utrpení“! Tak notoricky známé základní slovíčko indické duchovní školy („duhkham“) překládat špatně je téměř neuvěřitelné – slovo „žal“ se v češtině používá pouze ve významu „litovat něčeho“ – „želet“(!) – a nikoliv obecně pro utrpení!

171.! „ani když s dharmou trpí“ (?! – nemožná čeština

172.! špatný překlad: „nepřináší plody ihned jako země“(?! – Z. nepochopil! Právě naopak: „nepřináší tak jako země ihned své plody“ – země nepřináší plody ihned!

174.! špatný nesmyslný překlad: „Dík bezpráví se mu napřed daří, potom(?) prospívá a potom(?) vítězí“(?! – Z. nerespektuje určující „tāvat“ – „dokud“ v sanskrtské větě: „Dokud prospívá skrze bezpráví, zakouší štěstí...“

176.!! úplně špatný nesrozumitelný překlad: „a (ať zanechá) dokonce i dharmy(?), vedoucí k neštěstí a lidi pohoršující“(?! – nesrozumitelné a matoucí, neboť zde slovo „dharma“ má jiný význam než obvykle. Obvykle je význam „zákonné chování“, zde potom ale „(špatný) způsob chování“!

178.! špatný překlad: „mārgam satām“ – „(nechť se vydá) cestou ctihodných lidí“ Z. vynechal!

181! špatný překlad: „... přemůže všechny tyto světy.“ – s tečkou(!?) na konci věty, tj. bez dvojtečky, která uvádí vše následující(!), je text nesrozumitelný!

182.!! úplně špatný a zavádějící překlad: zde interpretovat slovo „īśaḥ“ jako „pán“ (?! – „učitel je pánem(?) Brahmova světa“) je omyl, který z této věty i z vět následujících dělá nesmysl, „īśaḥ“ neznamená jen „pán“, nýbrž i „poskytovatel“ či „zprostředkovatel“ (M), pak teprve zde všechny věty začnou dávat smysl! Rovněž druhý termín ve verši „prabhuḥ“ neznamená prvovýznamově „pán“, nýbrž „ten schopný“, „ten (někde) moc mající“! (Boe). Verše 182- 185 jsou tímto omylem špatně přeložené a nesmyslné.

183.! špatný překlad: termínem „vaiśvadevasya“ zde nejsou myšleni „všichni bohové“(?!), ale je to terminus technicus „nižší skupiny božstev“ (Boe), „všichni bohové“ mají totiž již přiřazeného zprostředkovatele v obětníkovi výše!

„spříznění sňatkem světa vod“ (?) – nesrozumitelné

184.! špatný dehonestující překlad: Z. pokračuje v omylném překládání a vůbec mu nevádí, že píše úplné nesmysly: „Za pány prostoru nechť jsou považováni dítě(?!), stařec(?!) a trápený nemocí“(?!)... „manželka a syn (jsou považováni za rovné) vlastnímu tělu“(!)

185. místo správného a smysluplného: „sluhové mu dají pochopit svět stínu“ překládá Z.: „a sluhové jsou považováni za rovna(?) vlastnímu stínu“(!) – čtenář vidí, že Manu blábolí nesmysly a knihu odkládá jako bezcennou, „indologická“ práce Z. je završena!

186! špatný překlad: „asya brahmam tejas“ coby „jeho védská energie“ (?! Co to je?) je nesrozumitelné, správný překlad je: „jeho zanícenost na cestě za brahma“ anebo „jeho svatý oheň“ (Boe)

187. „moudrý nic nepřijme, i kdyby omdléval(?!) hladem“ – zbytečně komediální překlad, termín „avasīdan“ má celé spektrum mírnějších výrazů, které by byly vhodnější: „i kdyby byl skleslý“, „trpěl“ anebo „byl zničen“ atd.

188.! špatný nedovtipný překlad: „hiraṇyam pratigṛhnan avidvān“ zde neznamená „kdo z nevědomosti(?) přijme zlato“(?!), nýbrž podle smyslu textu: „kdo neznaje pravidla (dharmy!) přijme zlato“

193.! špatný překlad: „anarthāya bhavati“ neznamená „je k ničemu“(?!), nýbrž „způsobí neštěstí“!

204. verš nepochopen a proto i špatně přeložen

205. „impotentem“(!) – špatný překlad slova „klībah“ – „eunuch“ či „kleštětec“
206. „sādhuḥ“ překládán opět špatně biblicky coby „spravedlivý“
209. „gaṇānam“ coby obecně „jídlo od skupiny“(!) je nesrozumitelné, jedná se o jídlo různých společenství a sekt (Boe)
211. „impotentního“ – špatný překlad slova „ṣaṇḍhaḥ“ – „kleštětec“
- 212.! špatný překlad: „na bhuñjīta annam paryācāntam“ neznámá úplně nesmyslné: „Ať nepřijme potravu od někoho, kdo si už vypláchl ústa“(!), nýbrž „od toho, kdo nevyčká na poslední védské mantry a předčasně(!) si umyje ústa“!! (Boe)
213. „anarčitam“ – špatně laicky přeloženo jako „neuctivě(?) podané jídlo“ – jedná se o jídlo podané bez patřičného požehnání védskou mantrou (Boe)
- „avīrā“ – nepřesně přeloženo: není to jen žena, „která nemá muže“, nýbrž „která nemá ani muže, ani syna“ (Boe)
219. „jídlo od skupin“(?) – bez významu!, „gaṇānam“ označuje Boe za jídlo podávané nějakou náboženskou sektou (např. buddhisty)
224. věta: „Bozi posoudili jídlo od lakomce znalého véd a od štědrého lichváře obojí jako stejné“ (!) není česky!
- 226.!! typicky špatný a zavádějící překlad, kdy Z. převrací smysl Manuova verše ve prospěch hmotné hrabivosti! Manu zde mluví o věčné platnosti oběti konané s vírou, Z. omylně o bohatství, které – když je získané „spravedlivě“ – je „nevyčerpatelné“(!) – a to přesto, že musí vědět, že „svāgatair dhanaiḥ“ je instrumentál a nikoliv nominativ!
- 227.! špatný překlad: „pātram“ neznámá „hodný člověk“(!), nýbrž „ctihodný“, „důstojný“
- 229.! špatný překlad: „varidas tṛptim āpnoti“ nelze přeložit „dárce vody získá uspokojení“(!) – „tṛptiḥ“ zde znamená zbavení se žízně a hladu!
231. „pobyt na měsíci“(!) – špatný překlad! – „čandrasālokyam“ znamená „vzhled do světa, kde žije Měsíc“ (viz „ālokaḥ“, Boe), stejně špatný překlad i ohledně Ašvinů
- 234.! špatný, nesrozumitelný překlad, nemožná čeština
- 238.! špatný překlad: „puttikaḥ“ neznámá „mravenec“, nýbrž „termit“, je tak potlačen důraz na směřování vzhůru – tj. smysl celého verše i celé duchovní školy

!! katastrofálně špatný překlad, hrubě zkreslující indickou duchovní školu!! Smysl výrazu „paralokasahāyārtham“ – „za účelem získání pomocníka(!) na onom světě“ – Z. naprosto nepochopil a překládá zcela v rozporu s málo obtížným(!) textem originálu (který zní celý: „paralokasahāyārtham sarvabhūtāny apīdayan“ – tj.: „a neubližuje žádným živým tvorům, aby si tak vytvořil pomocníka – přítele na onom světě“) jakoby tím „přítelem na onom světě“ měli být zdejší živí tvorové(?) – tj. mravenci, žížaly, slepice atd!, a nikoliv zásluhy(!), Z.: „neubližuje živým tvorům, aby mohli být na onom světě jeho společníky“(!)– a to i přes to, že v následujících verších 242-3 překládá smysl správně! Je zde jasně cítit, že překlad není jeho vlastní překladatelská práce, neboť takové chyby by se samostatně překládající autor nemohl dopustit!

240. „samotný rodí se tvor“(!) – nemožná čeština

243.!! špatný a zesměšňující překlad: „rychle přivede(!) (tento společník) na onen svět toho, pro něhož je dharma tím nejpřednějším“(!) – „společník“, tj. zásluhy za dodržování slušnosti (!), se stává v Z. interpretaci jakousi smrtkou, která „rychle přivádí člověka na onen svět“(!), takže se zdá být lepší, raději žádnou dharmu nedodržovat!

245.! typicky špatný překlad(materializace duchovních hodnot!): „šreṣṭhata“ neznamená „nejlepší postavení“(!), nýbrž „dokonalost“ či „skvělost“ jako takovou a „śūdratā“ neznamená „šúdrovský stav“, nýbrž „šúdrovství“ jako takové, tj. „upadlost“ – zde se jedná o duchovní, nikoliv o společenský postup!

251.! špatný překlad: „gurūn“ neznamená „(aby uživil) gurua“(!) – je to plurál a jedná se vzhledem k souvislostem jasně o rodiče a starší příbuzné v domě (Boe), rozhodně ne o jednoho „učitele“ (ten má i jiné zdroje)

252.! špatný překlad: „guruṣu abhyatīteṣu“ opět neznamená „když už jeho guru zemřel“(!), ale když „ti vážení“, tj. rodiče a ostatní starší příbuzní(!), zemřeli

255. „santaḥ“ opět nejsou „ti spravedliví“ (nevhodná biblická dikce), nýbrž „ctihodní“ či „praví“

!! špatný překlad (opět materializace duchovních představ!): „ātma apahāraḥ“ neznamená nesmyslné „kdo ukradl sebe sama“(!), nýbrž „sám sebe (tj. svého vnitřního Člověka) ztrácející“!

258.!! špatný zavádějící překlad(materializace duchovních představ!): „cintayet hitam ātmanah“ vůbec nelze přeložit: „ať přemýšlí o tom, co je pro něho(?) dobré“(!), nýbrž „ať medituje o spáse svého ducha“!

259.! zcela nesmyslný, špatný překlad: „o způsobu (plnění) závazků snátaky, jenž je čistý a zvyšuje úspěšnost.“(!) – nesrozumitelné, s nemožnou češtinou

260. překlad tohoto závěrečného verše omylně přiřazen k předchozímu

V. Kniha

2.! špatný překlad: „viprāṇām katham mṛtyuḥ prabhavati“ neznamená nesmyslné a nejasné „jak může převážit(?) smrt nad bráhmany“(?!), nýbrž „jak získá smrt (tj. svět!) moc nad bráhmany“!

3. „dharmātmā“ neznamená „ztělesněná dharmā“(?!), nýbrž „spravedlivý“, tj. „jehož podstatou je dharmā“

špatný překlad: „pro které chyby se smrt snaží zničit bráhmany“(?!) – nečeské a nesrozumitelné (originál má srozumitelný instrumentál: „yena doṣeṇa“- „pomocí jakých nedostatků“!), asi z angl.

4. !! špatný inkulturační překlad: „smrt se snaží zničit bráhmany za to(sic!), že nerecituji Vědu“ – „za to“ je nepochopení!!, v orig. je opět instrumentál – „anabhyāseṇa vedānām“ – tj. „tím, že nestudují Vědu“ anebo „pomocí toho, že“ – nejde o pomstu(!), ale o vytvoření nedostatečné obrany proti smrti samotnými bráhmany, jde o karmické nikoliv biblické vidění světa!

5. špatný překlad: „amedhyaprabhavāni“ neznamená „to, co vyrůstá z nečisté půdy“(?!), z té právě všechno roste, nýbrž zde je myšlena „nečistotou“ hniloba, odpadky apod.

6. špatný překlad: „vṛkṣaniryāsām“ neznamená „červená míza stromů“(?!), v Čechách tomu říkáme „pryskyřice“

7. „cukr“ není v orig. zmiňován, naopak je zmiňováno přepuštěné máslo – „havis“

8. !! špatný překlad: „anirdaśāya goḥ kṣīram“ neznamená „mléko hárající(?) krávy“, nýbrž krávy, která ještě není deset dní po porodu: „a-nir-daśā“!

špatný překlad: „ekaśaphaḥ“ neznamená „zvířete s jedním kopytem“(?!), v Čechách takovým zvířatům říkáme „lichokopytník“

„saṁdhinī“ neznamená „hárající kráva“, nýbrž „březi kráva“ (Boe)

9.!! špatný zavádějící překlad: „Vystříhat se je třeba také masa(?) všech lesních zvířat“ – Z. nepochopil, že se zde nejedná o maso zvířat, nýbrž o jejich mléko! Vždyť celá pasáž je o mléku a jogurtu!

17. špatný nečeský překlad: „ekačarah“ neznamená „zvíře, které chodí samo“(?!), nýbrž „osaměle žijící zvíře“

„pañčanakhaḥ“ – překlad: „s pěti drápy“ zde nevhodný, správněji: „pětiprstý“

21. „dvijottamaḥ“ znamená jednoznačně „bráhman“, překlad „nejlepší z dvojzrozců“ je zbytečně nejasný

špatný překlad: „višešataḥ“ zde neznámá „zejména“, nýbrž „pokaždé zvlášť“ (má vykonat tuto očistu)

24.!! zcela špatný zavádějící překlad: smyslem je zde, že pokud smísím jídlo s máslem, mohu ho jíst i následující den, a nikoliv, že „cokoliv jedlého, pokud to není odpuzivé, je možno jíst“(!)

28. „prāṇam“ coby „dech života“(!) (např.: „výživou dechu života“(!)) je nevhodné a nesrozumitelné, lépe: „život“

30. „I když pojídač jí živé tvory“(!) – naprosto nemožná čeština!

31. špatný překlad: „rākṣaso vidhiḥ“ znamená „zvyk démonů“, překlad „způsob rákšasů“ zcela potlačuje důraznost věty, neboť je málo expresivní

37. „nechť si zrodí dobytče“(!) – moravský dialekt v Manuovi působí stejně jako kyjovský kraj v Benáresu!

38. „bude v jednom zrození za druhým zabit“(!) – není česky!

39. „tatsarvam“ překládat jako „tohoto všeho“(!) je příliš doslovné a nejasné, ustáleně se v sanskrt. textech překládá obvyklým: „tento svět“

42.! špatný překlad: „gamayaty uttamam gatim“ neznámá nesmyslné „vede (dobytče) nejvyšší cestou“(!), nýbrž „za nejvyšším Místem“!

44.! špatný překlad: „čarāčaram“ neznámá nesmyslné „pohybující se i nehybní“ (!), nýbrž „svět zvířat a rostlin“! (Boe)

50. špatný překlad: „Kdo neporušuje předpisy jako démon“(!) je dvojznačné a proto nevhodné

51. nevhodná čeština: „Kdo to(?) dovoluje“ – není zde vůbec jasné co!

„zabíječ“(!) – není česky

52.! špatný překlad: „kdo chce, aby jeho maso vzrůstalo z masa,“(!) – strašná čeština!

!„aniž uctívá bohy a předky“(!) je nedostatečné a zavádějící, protože zde je uctíváním myšleno právě pojídání masa!

57.!! špatný překlad: „pretaśuddhiḥ“ neznámá „očista po smrti“(!), nýbrž „očista (pozůstalého) po styku se zemřelým“ (Boe)

58. výraz „dantajāte anujāte ča“ – podle Z. pozn. 205 prý: „nedokáže žádný komentátor ani překladatel uspokojivě vysvětlit“(!), tak tedy: „anu + jan“ znamená „být v podobné situaci“ (Boe), tj.: „když se zuby prořezaly nebo když se již začínají klubat“!

59.! špatný překlad: „sapiṇḍāḥ“ nejsou nesmyslní „příbuzní se stejnými předky“(!), nýbrž „příbuzní do 6. kolena“, tento omyl zcela ničí smysl následujícího textu!

60.!! úplně špatný překlad: „spřízněnost společnými předky“ nemůže nikdy skončit!, Z. nechápe, že se zde jedná o hranici mezi bližšími a vzdálenějšími příbuznými – vzdálenější příbuzenství končí tam, kde již není povědomost o příbuzných

61. – 63.!! není možné komentovat chyby: trapný lapsus překladatele – úplně nesrozumitelný překlad urážející nejen Manua a lidskou inteligenci, ale i češtinu a potencionálního nešťastného čtenáře!

64. „ahnā caikena rātryā ca trirātrair eva ca tribhiḥ“ nelze přece přeložit pouhým: „za 10 dní“, znamená to: „po uplynutí jednoho dne a jedné noci, ke kterým se počítají ještě třikrát tři dny (a noci)“!

73. „akšāra - annāḥ“ – „jedoucí ostré jídlo“ – je vynecháno

78. „bālah“ neznámá „dítě“, nýbrž „chlapec“

80. přeloženo ne podle originálu, chybí „āhuḥ“ – „říkají (moudří)“ a „iti sthitiḥ“ – „tak zní pravidlo“

81. „upasaṁpanna“ neznámá vágní „na blízkou bydliční“(! – co to je „blízko“?), nýbrž „důvěrný“, či „ve stejném domě bydliční“ (M)

82.! špatný překlad: „aśrotriyaḥ“ neznámá „kdo není znalcem Véd“(!), nýbrž „kdo nezná celou Vědu“, na rozdíl od „śrotriyaḥ“ – „znalec celé Vědy“

83.! špatný překlad, formulaci „při provádění oběti není znečištěn ani sourozenec“(!) nelze pro dvojí výklad smyslu (sourozenec obětujícího nebo zemřelého?) použít

85. Z. neví, co znamená „divākīrtiḥ“ (pozn. 210)(!) – Boe: 1. čandála, 2. holič 3. sova, zvolil jsem to první

„sūttikā“ neznámá nepřesné „žena právě porodivší“, nýbrž „šestinedělka“ (M)

86. špatně pochopený verš: „pāvamānīḥ“ nejsou obecně „očistné verše“(!), ale zpěvy z IX. knihy Rgvědy na oslavu sómy, zvaného „pavamána“!

89.!! špatný překlad: „vrthāsamkarajātānām“ Z. omylně chápe jako kompozitum s jedním smyslem a marně ten smysl hledá, avšak zde jde o dva případy: „vrthājātaḥ“ a „samkarajātaḥ“, obojí s jasným smyslem ve slovnících („ti, kteří promarnili své životy“ a „nelegitimní potomci“)

! špatný překlad: „pravrajyāsu tiṣṭhatāḥ“ nejsou „ti, kdo žijí v bezdomoví“(!), neboť to by tam patřili všichni bráhmani na sklonku věku, ale „potulní mnichové“, hlavně asi buddhisté, (Boe)

90.! špatný překlad: „garbhadrūhā“ neznamená „žena, která potratila“(!), nýbrž „která nenávidí svůj plod“, tj. která si svévolně způsobila potrat!

92. Z. překlad je zde sice doslovný, ale o to hůře srozumitelný, zde je třeba rozepsat: „západními (dveřmi) vaišjové, severními kšatrijové a východními bráhmani“

93.! špatný a zavádějící překlad: „aindram sthānam“ – „Indrovo sídlo“ se zde vztahuje na krále, nikoliv na obětující!

94.! špatný překlad, Z. verš nepochopil: „očista za(?) krále na vznešeném trůnu“(!) – naprosté nepochopení, jedná se zde o očistu krále při styku se zemřelým!

95.!! dvojsmyslný zavádějící překlad: „Okamžitá očista je nařízena...za zabité při vzpouře(!) – svatí vzbouřenci??

98.! špatný překlad: krásné a důležité: „sadyaḥ samthiṣṭhate yajñas“ – „a (bojovník) tak dovršuje svou oběť“ Z. vynechal!

100.!! zásadně špatný překlad: „sapiṅḍāḥ“ vůbec nejsou „ti se společnými předky“(!) a „asapiṅḍāḥ“ „ti, kdo nemají společné předky“(!), v Manuovi je přitom tento rozdíl několikrát(!) jasně vysvětlován – jsou to příbuzní do 6. kolena (blízcí příbuzní) a nad 6. koleno (vzdálení příbuzní)!

102.!! špatný překlad: „jedl-li však jeho(?) jídlo“(!) – brr, je myšlen nebožtík(!), „teṣām“ neznamená „jeho“(!), nýbrž „jejich“!

105. Z. vynechal „karma“ – „posvátné činnosti“

106!! příklad katastrofálně špatného překladu: „arthaśaučam“ znamená „čistota ve způsobu obživy“(! Boe) a proto „sarveṣām eva śaučānām arthaśaučam param smṛtam“ znamená: „Mezi všemi druhy očíst je však za nejvyšší považována čistota ve způsobu obživy“, Z. neuvěřitelně zavádějící překlad: „Očista bohatství(?) je považována za nejvyšší ze všech očíst, neboť skutečně čistý je ten, kdo je čistý z hlediska bohatství“(!) je jednak nesmysl (jak se taková „očista bohatství“ provádí?, a proč by „očista bohatství“ měla být považována „za největší ze všech očíst“?) a jednak i velmi kluzce dvojsmyslné, tj. v židokřesťanském slova smyslu rozuměj: „Zaplať nám, ty darebáku, pěknou

sumičku z toho, co jsi nakradl, a budeš čistý“! Domnívám se dokonce, že možná ani Boe nevystihuje plný smysl slova, možné je totiž překládat i: „čistota ve způsobech činnosti“ nebo dokonce „čistota záměru“

107. špatný dehonetující překlad: „ty, kdo potají hřeší, očišťuje mumlání“(?!)

108.!! špatný překlad: „co potřebuje očistu, očišťuje země a vody“(?!) zcela potlačuje smysl, o co jde, tj., že materiální očista se liší od očisty duchovní!

110. „dravyam“ coby „věc“ je zde kvůli neurčitosti nevhodný překlad, lépe je „předmět“

112. „nirlepam bhāṇḍam“ zde neznamená „neumazaná(?) nádoba“ (proč by taková potřebovala čistit?), nýbrž „nádoba bez mastnoty“ (M, Boe)

„anupaskṛtam“ – „bez ozdob“ – nepřeloženo

117.!! špatný překlad: „sphyah“ neznamená „dřevěný meč“(?! – jsme u čištění pomůcek k vaření!), nýbrž dlouhou měchačku na míchání ve velkém hrnci!

135.!! „vasā“ neznamená „olej“ (coby nečistota těla?!), nýbrž „mastnotu“!

136.!! necitlivý překlad: „Kdo se chce očistit, nechť použije jednu hroudu(?) hlíny na pohlavní úd“(?!) – au!!

„deset na jednu ruku a sedm na obě“(?!) – bez vysvětlení, že se v případě „jedné ruky“ jedná o nečistou levou, nemá verš smysl

138. špatný překlad: „dotkne se vodou tělesných otvorů“(?!) – myšleny jsou oči, uši, nos a ústa, nikoliv všechny otvory!

142. „kapky vody“ zde podle smyslu a vzhledem k předchozímu verši nejsou myšlenky „k omytí“, nýbrž „k napití“

165. „sadbhiḥ“ neznamená obecně „lidmi“(?!), nýbrž „těmi čestnými“ či „opravdovými“!

168. špatný překlad: „bhāryāyai agnīn dattvā“ neznamená „když manželce odevzdal(?) ohně“(?!), nýbrž „když pro manželku zapálil ohně“!

169. špatný překlad: „anena vidhinā“ zde neznamená nevhodné „tímto způsobem“, nýbrž „v souladu s tímto řádem“

„dviṭīyam āyūšo bhāgam“ neznamená „druhou čtvrtinu“, což je zde nevhodné, nýbrž „druhou část svého života“, celý slovosled druhé věty je výrazně nečeský

VI. Kniha

2. „uvidí na sobě vrásky“(!) – nevhodný překlad, neboť nejde o vrásky v obličeji (ty se dělají již ve třiceti), ale o svrásčitou kůži a ochabující svaly na těle

6.! „jaṭāśča bibhriyān“ neznamená „ať chodí vždy s neučesanými vlasy“(! – proč by se neměl vānaprastha česat?), nýbrž „s neostříhanými vlasy spletenými do copů“ coby znak asketů

10.! špatný překlad: „ṛkšeṣṭiḥ“ neznamená „měsíční souhvězdí“(! – co to je?), nýbrž „fáze Měsíce“(!), které byly uctívány obětními obřady (Boe)

! špatný překlad: „āgrayaṇah“ neznamená „dožínky“(!), nýbrž, jak už ze samotného sanskr. slova vyplývá(!), „obřad prvních plodů“!

11.!! špatný zavádějící překlad: „nirvaped“ vůbec neznamená „zhotovuje“(!), nýbrž „obětuje“!

12.! špatný zavádějící překlad: „se solí, kterou si sám udělal“ (!) (sůl se dělá?)

14. špatný překlad: „bhaumāni kavakāni“ neznamená neznámý druh(?) hub a je celkem jasné, jak píše Z. v pozn. 216, že: „Ony bhaumy už dnes nejde identifikovat“, protože správný překlad je „houby rostoucí na zemi“(!), neboť „bhaumi“ znamená „to, co je na zemi“

19. „každou čtvrtou jídelní dobu“(!) – nemožná čeština

21. špatný překlad: „(ať se živí) květy, kořínky a ovocem, jež dozrály časem a samy uschly“(!) – nesmyslné, kdo by jedl „uschlé plody!, vždyť také „śīṛṇaiḥ“ v textu vůbec neznamená „uschlými“, nýbrž „odpadlými“! („śṛṇāti“, (M))

22.!! příklad dehonestujícího špatného překladu, celý verš je nepochopen (nejde o provádění asketického cvičení, nýbrž o možnosti, jak trávit den!) a bráhman je zde špatným překladem zesměšněn: „nechť (koná askezi) válením po zemi“(!)

24. špatný překlad: „ugratarāṃ śoṣayed deham“ neznamená „týrat tělo“(!), nýbrž „vysoušet tělo, aby bylo odolnější“

25. nepřesný překlad – chybí souslednost časů!

27. špatný překlad – typický příklad materializace originálního textu: „yātrikāṃ bhaikṣāṃ āharet“ neznamená „nechť si vyžebrává almužnu k životu“(!), nýbrž „na jeho (svaté) cestě“!

„gr̥hamedhaḥ“ není „bráhmanský hospodář“, nýbrž „ten, kdo provádí domácí oběti“ (M)

29.!! špatný překlad: „ātmasamsiddhaye“ nelze překládat světsky „pro vlastní blaho“(?!), neboť se jedná o „prospěch (svého) ducha“, „ātma“ není „ego“!

31.!! špatný překlad, krásný příklad materializace duchovních představ: „aparājītām diśam vrajed“ neznámá „nechť se vydá na severovýchod“(?!), nýbrž doslova: „kráčí-li na neporazitelné Místo“(!), sever je pouze symbolem(!) tohoto duchovního Místa!

33. „Když však(?) stráví v lesích...“ – „však“ je zcela mimo smysl!

35. „(kdo nesplatil duchovní dluhy) spadne dolů“(?! – nevhodně laické a vulgární

41. chybí překlad slova „muniḥ“ – „mlčky“

42. „Sám nechť chodí vždycky bez společníků, aby dosáhl úspěchu“(?! – směšný překlad: kdo je „sám“, chodí celkem samozřejmě „bez společníků“! Navíc: „aby dosáhl úspěchu“ („siddhyartham“) je příliš všeobecné, nepřesné! Smysl verše není pochopen: „nikoho neopustí“(?! – ale vždyť právě všechny opustil!

43. špatný překlad: „munirbhāvasamāhitaḥ“ považuje Z. omylně za kompositum (v kompositu nejsou však koncovky!) a překládá „soustředěný po způsobu svatých mužů“(?!), správně je však: „mlčenlivý, s pozorností zaměřenou na srdce“ (M)

44. „kapālam“ – „miska na almužnu“, teprve 4. význam uvádí Boe jako „lebka“ – není třeba čtenáře děsit

45.!! špatný překlad (tato věta je stejně špatně uvedena i v 21. lekci učebnice sanskrtu): z neznámých důvodů čte Z. „nideśam“ – „rozkaz“, v orig. je však „nirveśam“ – „odměna“(!) s patřičnou změnou významu!

46.!! špatný překlad: „nechť vkročí na místo očištěné jeho pohledem“(?! je nesmyslné a směšné – jde o pozornost při normální chůzi!

47. nedostatečný překlad: „ani si kvůli tělu nikoho neznepřáteli“ (?! – bez vysvětlení nesrozumitelné), nepřeloženo důležité a osvětlující „āśritya“ – „které je mu (dočasným) útočištěm“

48.!! smyšlený a zavádějící „křesťanský“ překlad: „ākruṣṭaḥ kuśalam vadet“ není vůbec (!! falešné (biblické): „požehná tomu, kdo ho napadne“(?!), nýbrž důstojné a lidské: „hrubě oslovený ař zdvořile odpoví“!

49.!!! úplné zkreslení indické duchovní školy a zatajení jejího kultu Puruši – Člověka: „adhyātmaratiḥ“ vůbec neznamená „oddávaje se meditaci o átmanu“(?!), neboť „adhi-ātma“ není „ātmā“(!), nýbrž to, co je „nad átma“ – Puruša!

a „ātmanā eva sahāyena“ vůbec neznamená „nechť chodí sám bez společníka“(?!), nýbrž „se svým duchem (nebo též: s vnitřním Člověkem) jako jediným společníkem“!
(Za pozornost čtenáře přitom stojí, že jak termín „adhyātma“, tak i termín „ātmanā sahāyena“ nejsou gramaticky komplikované a jsou to notoricky známé termíny indické duchovní školy!)

51. špatný překlad: „agāram upasaṃvrajat“ neznamená nesmyslně přehnané „nechť se ani nepřiblíží k domům“(?!), nýbrž prosté „ať nevstupuje (do domu)“

52. špatný překlad: „niyataḥ“ vůbec neznamená (herecké biblické) „pokorně“(?!), nýbrž: „zcela na svou věc soustředěný“ či „jediný cíl sledující“!

53. Z. nepřeložil, čím se mají nádoby čistit – „adbhiḥ“, tj. „vodou“!

55. jemné „čared bhaikṣam“ – „vychází za almužnou“ – Z. hrubě přepsal: „nechť žebra“(?!)

56. totéž jako 55: „vychází za almužnou“ je opět zbytečně hrubě přeloženo „nechť chodí žebra“

! špatný nedovtipný překlad: „vṛtte śarāvasaṃpāte“ neznamená „nádobí bylo uklizeno“(?! – to už by toho almužník příliš nedostal!), nýbrž „na talířích zůstaly (dosl. „vznikly“) zbytky“

57.! špatný nedovtipný překlad: „alābhe“ a „lābhe“ zde neznamená „nic“ a „něco“(?!), nýbrž „málo“ a „hodně“, neboť celý verš je o samotě, tj. o spokojenosti s málem

a právě proto také „mātrāsaṅgād vinirgataḥ“ neznamená „neulpívaje na tom, co má“, nýbrž „zbavený ulpívání na množství“

58.! špatný překlad: „jugupseta“ neznamená „ať opovrhuje“(?!), nýbrž „ať se střeží“ či „ať se vyvaruje“

60.! špatný „křesťanský“ překlad: „nirodhena indriyāṇām“ neznamená „potlačení smyslů“(?!), aby asketa nic necítil, ale jejich „zkrocení“ či „udržení pod kontrolou“!

61.!! špatný překlad: „karmadoṣaḥ“ neznamená vůbec vulgárně pověrečný „špatný karman“(?!), tj. špatný osud, nýbrž špatné chování(!) dotyčného!

68. „śarīrasya atyaye“ neznamená „i za cenu tělesného nepohodlí“, nýbrž „i když se tělo nachází v povážlivém stavu“ (Boe)

74.!! špatný zavádějící překlad, protože Z. nechápe indickou nauku o karmanu, o následcích vlastního(!) činu: „karmabhiḥ na nibadhyate“ vůbec neznamená „toho karma nepoutá“(!), nýbrž „toho již (vlastní) činy(!) nepoutají“ – opět omylné zaměňování významu slova karma – „čin“ za fatalistický a pověrečný „osud“

76. „pokrývku kůže“ (!?) – nesmyslný překlad

78.!! úplně nesmyslný směšný překlad! Z. nepochopil smysl verše, kterým je odpoutávání se, povznesení se, tj. osvobození!, a proto si vymýšlí a kazí nádherný poetický verš, který vyjadřuje smysl celé indické duchovní školy:

„tak jako jen s těžkostmi(?) opustí strom břeh řeky“(! – žádná „těžkost“ v originále není!),

„nebo dravý(?) pták (opouští) svůj strom“(! – nejde o dravého ptáka, ale o svobodu!)

„zachrání se před krokodýlem“(!) („grahaḥ“ – „věznitel“, „lupič“, tj. Vrtra či gnostický Demiurg, ztotožňovaný antickými gnostiky s židovským Jahvem!)

84.!! špatný překlad, kažení duchovní školy: „ānantyam“ zde znamená jednoznačně „věčnost“ ve smyslu „nesmrtelnost“(!) a nikoliv nesmyslné „nekonečno“(!) – kdo by toužil po „nekonečnu“ ?

85.! „který se přidržel tohoto sledu“(!) – zcela nevhodné, „anena kramayogena“ znamená „tímto stupňovaným úsilím“!

86.!! kažení duchovní školy – typický příklad: „veda saṃnyāsikaḥ“ neznamená vůbec „toho, kdo se zřekl(?) Véd“(!), nýbrž „toho, kdo již prostudoval všechny Vědy a svaté texty“(!) (Boe). Rozdíl mezi tím, kdo učení dokončí, protože ho již zná, a tím, kdo se ho „zřekne“, je veliký!

87. „to jsou čtyři stavy vzniklé z hospodářovy.(tečka!)“(!) – nemožná čeština!

88. nevhodný kostrbatý překlad, „paramām gatim“ navíc neznamená „do nebe“(!), nýbrž, jako již mnohokrát: „za nejvyšším Místem“!

89.!! špatný zavádějící překlad: „gr̥hasthaḥ“ zde neoznačuje „hospodáře“, nýbrž „stav hospodáře“ a není „nejlepší“(!), nýbrž „nejvýznamnější“ (tj. z hlediska zásobování těla)

90 „nadīnadāḥ“ („ženské a mužské řeky“) coby Z.: „řeky a říčky“(!) nenalezl ani v Boe, že by ženský rod znamenal zdobnělinu, je pochybné: „Gangā“ = „říčka“ ?

95. typický necitlivý a nedovtipný překlad: „necht' spokojeně žije v závislosti na synovi“(!)

VII. Kniha

2. „yathānyāyam“ neznamená obecné vágní „jak se patří“(!), nýbrž „jak je stanoveno v (šastrách)“

3. popletený smysl i slovosled: „hi“ – „neboť“ zde neuvozuje časovou větu, nýbrž jako „proto“ větu důvodovou

!! špatný překlad: „sarvato vidruto bhayāt“ – „když vládl chaos způsobovaný strachem“ nevhodně lidově přeloženo: „když lidé pobíhali ve strachu sem a tam“(!) – zde vůbec nejde o „pobíhání lidí“, nýbrž o bezvládní a nezákonnost, způsobovanou absencí královny moci

4.!! špatný překlad: „mātrāḥ śāsvatīḥ nirhr̥tya“ – „vzal trochu nesmrtelných částic (bohů!)“ – nevhodně materialisticky přeloženo „z věčných částic(?) (bohů)“(!), jakoby se mělo jednat o atomy či jiné ve fyzice užívané fenomény

10. špatný překlad: nesrozumitelné („deśakālau“ nepřeloženo, „viśvarūpam“ nevysvětleno)

11.! moravský dialekt: „král je zroben z veškeré energie“ (!?) – zcela nemožné!

15.!! úplně špatný nesmyslný překlad!: „sarvāṇi bhūtāni kalpante“ neznamená vůbec „všechny bytosti se nechávají používat“(!), nýbrž „všechny bytosti podléhají“!

!! „sthāvarāṇi“ neznamená jakési úplně nesmyslné „stálé bytosti“(!), nýbrž „nehybné“, tj. rostliny!

18.!! špatný překlad: „daṇḍam dharmam vidur budhāḥ“ – „moudří uznávají trestající moc coby (pravý) projev zákona“ překládá Z.: „moudří vědí, že trest je dharma“(!?)

21. nepřesný překlad: „svāmyam na syāt kasmimścit“ neznamená „nikdo by nebyl vlastníkem ničeho“(!), nýbrž „nikdo by neměl nic svého“

22.!! úplný nesmysl: „sarvam jagad kalpate“ opět špatně přeloženo (Z. po celé ploše textu smysl slovesa kalpate nechápe) coby nesmyslné: „nechává se svět používat“(!), správné je: „svět směřuje“ (M, Boe)

23. Z opět nechápe pravý smysl slovesa „kalpate“ („směřovat za“ či „harmonizovat se s“): „bohové atd... se podrobují používání“(!) – úplný nesmysl!

24. nečeský převrácený slovosled, navíc:

!! „kdyby došlo ke zmatení Trestu“(!) špatný nesrozumitelný překlad („vibhramah“ znamená zde jasně „omyl“)

!! „meze by se zhroutily“(!) – nevhodný překlad, správné je: „padly by všechny zábrany“

25.!! špatný překlad: „pāpahā“ (tj. Trest) neznamená „zabíječ hříchů“(!), nýbrž „hubitel zločinců“!

! „netā“ zde nevhodně otrocky doslovně překládaný „vůdce“ (! – myšlen je „soudce“!)

26.! opět „vůdce Trestu“(!) – úplný nesmysl!

27. nevhodný překlad: „Král vzkvétá“(!), „abhivardhate“ zde znamená „prospívá“

„dík“ není spisovná čeština

„kāmātmā“ coby „chlípný“ (král) je přehnaně vulgární překlad

28.!! špatný překlad: „sumahattejaḥ daṇḍaḥ“ neznamená „trest je(?) mocný a energický“ (!), nýbrž „svrchovaná trestající moc“

„durdharas“ neznamená „nemilosrdný“(!), nýbrž „neudržitelný“

! „akṛtātmā“ neznamená „kdo jedná zle“(!), nýbrž „kdo je nevzdělaného ducha“! (M, Boe)

29. špatný překlad: „antarikṣagatāmṣā eva munīn“ patří evidentně k sobě(!) – „světce, kteří si za bydliště zvolili své nitro“(!), Z. oddělení světců od prostoru antarikṣam a spojení tohoto prostoru pouze s bohy (Z: „bohy na nebi“ ?!) je špatný překlad se snahou vyhnout se obtížnosti textu

30. „řídít(?) trest“ – není česky

32. „ajihmaḥ“ neznamená „nestraní“(!), nýbrž „ne-křivý“, tj. „ať není falešný“

! „snigdheṣu brahmaneṣu“ – „na milující (či „jemné“) bráhmany“ – patří k sobě, nikoliv k „suhṛtsu“, k „milujícím přátelům“!

! „kṣamānvitaḥ“ neznamená „snášelivý“ (! – vůči bráhmanům!), nýbrž „trpělivě vycházející vstříc“!

34.! špatný překlad: „saṃkṣipyate“ neznamená „rozplývat se“(!), nýbrž naopak „srazit se“, „zcvrkávat“!(M)

38. „těch, kdo vždy ctí staré.“(!) – co? – nevhodný překlad

42. „Prthu získal říši dík(?) své kázni“ – nevhodně lidové (správné je „díky“)
46. !! úplně špatný zavádějící překlad: „(král) přijde o dharmu“(?!)) – zcela nevhodné a zavádějící, neboť zde je nutno slovo „dharma“ přeložit jako „řád“ (v říši) – o vykonávanou dharmu nelze „přijít“, není to věc, nýbrž sebeovládání!
51. „daṇḍasya pātanam“ neznamena vágni „napadání“(?!), nýbrž „bití holí“!
- 54!! „maulān“ neznamena „dědičných“(?!), nýbrž „z domácí tradice pocházejících“
59. „Důvěřuje mu, nechť vždy rozhoduje“ (?) – v češtině nemožná konstrukce věty
65. „daṇḍaḥ“ zde neznamena „vojsko“(?!), nýbrž „státní moc“ (M)
„spojenectví a jeho opak“(?!)) – nevhodné
- ! špatný překlad: „vyslanec dělá to, čím jsou lidé navzájem rozdělování“ (?) – není česky!
- 67.! záměnou slova „nirgūḍha“ (v textu) za „nigūḍha“ vzniká překladatelský omyl – místo „zřetelný“ překládá Z opak: „tajný“
- 69.! „s podrobenými sousedy“(?!)) – zbytečně hrubý překlad („anataḥ“ znamená též „uctivý“)
70. chybí překlad slova „mahīdurgam“ – „obranný val“
- 72.! špatný až směšný překlad: „amarāḥ“ nejsou jacísi tajuplní „nesmrtelní tvorové“(?!), nýbrž „bozi“!
- 73 !! úplně nemožný překlad: „když se (zvířata) uchýlí do své pevnosti“(?!))
74. ze dvou významů slovesa „yodhayati“ (1. „být schopen se utkat“, 2. „porazit“) si Z. zvolil ten nevhodný: lučištník (v pevnosti) „nezdolá“(?!)) sto bojovníků, nýbrž je schopen se s nimi utkat
- ! špatný překlad: „vidhīyate“ neznamena „vyniká“(?!), nýbrž „se předpisuje“, „se doporučuje“ („vidhiḥ“ – „nařízení“)
- 76.! „dūm vybavený (?) stromy“ (?) – nemožná čeština
77. „lakṣaṇam“ není „znaménko“(?!), nýbrž „příznivý tělesný znak“, u Buddha např. podle legend srostlé obočí, sedm prstů atd.

78.! špatný překlad: „karmāni vaitānikāni“ neznamená „veřejné oběti“, nýbrž „oběti pomocí tří ohňů“, (Boe)

82. nepřesně přeloženo: „abhidhīyate“ – „nazývat se“ – je vynecháno

83.!! úplně špatný zavádějící překlad: Z. ukládá bráhmany (tj. „nezničitelný poklad“) – „mezi bráhmany“(?! – tj. totální nesmysl!

84.!! naprosto nepochopeno a celé špatně přeloženo: „brāhmaṇasya mukhe hutam“ neznamená „co obětuje bráhman svými ústy“(?!), nýbrž naopak: „to obětované do bráhmanových úst“! – a to přesto, že následující věta o obdarování bráhmana(!) (a nikoliv o obětování) navazuje!

85. „satasahasram“ neznamená „tisíc“, nýbrž „sto tisíc“

89.! špatný překlad: „aparāṇmukhāḥ“ sice doslova znamená „neodvracející tvář“, ale smysl verše – neutíkat před nepřítelem(!) – je tak potlačen!

91. „satām dharmam“ – důležité „satām“, tj. „těch pravých“ či „ctihodných“, je nepřeloženo

92.! „parena samāgatam“ není vhodné překládat „zaujatý někým jiným“(?!), neboť je to v daných souvislostech směšné, ale: „kdo je zcela zaměstnán (bojem!) s někým jiným“

93. „bhitam“ není možné překládat „vyděšeného“, nýbrž „bázlivého“ či „zbabělého“, „vyděšený“ je před smrtí každý, kdo prohrává!

96.! „chatram“ neznamená v „deštník“(?! – nejsme v Londýně!), nýbrž „slunečník“

98. „ghnan“ neznamená „bojující“(?!), nýbrž „hubící“

101.!! špatný zavádějící překlad: „rakṣitam vṛddhyā vardhayet“ neznamená „ochráněné rozmnožuje pomocí úroků“(?!), nýbrž „to chráněné ať zmnožuje prospíváním“(!), neboť král není newyorský bankéř ani lichvář, a to, co „má“, nejsou pouze peníze!

102. „neustāle aṭ (král) pṛedvādī svou sílu“(?! – nevhodný komediantský překlad – „ať projevuje statečnost“ či „mužnost“ odpovídá více smyslu

103.! špatný překlad: „prasādhayet“ vůbec neznamená „ať si podrobuje“(?!), nýbrž, jak samo slovo krásně ukazuje (kausativ od sikh), „vede k pořádku“ či „k dokonalosti“

104. „susaṃvṛtaḥ“ – „dobře skrytý“ nepřeloženo

106.! špatný překlad: „ustupuje jako králík“(?! – králík neustupuje, nýbrž prchá(!), což je také v originále: „vinis + patati“, (Boe), dosl.: „ať (rychle) vypadne!“

„nechť promýšlí své záležitosti jako volavka“(?) – co to ale znamená ?

111.!! špatný zavádějící překlad: „anavekšayā karšayati“ vůbec neznámá „bezohledně vyhladoví“(?!), nýbrž „trýzní nevšímavostí“(!)

112.! špatný překlad: „prāṇaḥ“ zde neznámá „životní dech“ („Jako trýzeň těla zničí životní dech“?!), nýbrž „život“

113.!! špatný překlad: smyslem verše je úvod k následnému textu (!), což Z. nepochopil, a překládá ho zmatečně jako závěr předchozího!

114. „v každých sto vesnicích (umístí oddíl)“ (?) – není česky!

124. „pāpačetasah“ nejsou jacísi pohádkoví „zloduchové“(?!), nýbrž doslova: „lidé se zpitou myslí“ či „lačně uvažující“

126.!! špatný zavádějící překlad: Z. zapomněl přeložit „māsikaḥ“ – „měsíčně“(!) a tak nechává dávat chudákům u dvora pět litrů obilí na půl roku(!) a nikoliv každý měsíc!

132. „vaidalam“ neznámá „trtínu“, nýbrž pletené zboží z bambusu (Boe)

135. špatný překlad: „vṛttim dharmyām“ neznámá „spravedlivý plat“(?! – bráhman není státní úředník!), nýbrž: „zajištění živobytí v souladu s bráhmanskou dharmou“

136. zmatečné: Z přechází ve větě na jiný podmět bez vyjádření tohoto nového podmětu (!) – dříve „král“, teď „bráhman“!?

138.! špatný překlad: „ātmopajīvin“ neznámá „živící se svou vlastní prací“(?! – jakou jinou by se měl šúdra živit?), nýbrž „živící pouze sebe sama“, tj. nemající rodinu (Boe)

140. špatný směšný překlad: „nechať je tvrdý i mírný zároveň“(?!) – což je holý nesmysl

144.! nesrozumitelné: „krále poutá s touto dharmou i zvláštní odměna“(?!) je špatný překlad správného: „král, který má určenou odměnu (za povinnost chránit), musí tuto dharmu také vykonávat“

147. „giriprṣṭham“ neznámá „na úbočí kopce“, nýbrž „na vrcholu hory“

! „prasādam rahogataḥ“ neznámá vůbec „na terase“(?!), nýbrž „na skrytém místě v paláci“!

„araṇye niḥśalāke“ neznámá vůbec „v nezarostlé pustině“(?!), nýbrž „na osamělém místě v lese“

148.! „samāgamyā pṛthagjanāḥ“ vůbec neznamena „lidé kující pikle“(!), nýbrž „lidé, když se sejdou“!

149.!! úplně špatný nedovtipný překlad: „tairyagyonān“ nejsou „zvířata“(! – která se mají odstranit, aby neprozrazovala královy dohody!!), nýbrž „ze zvířecích lůn povstávající“ či jim podobní! Z. má vždy podobenství za skutečnost! (podle R i N: („chovající se jako) papoušci nebo opice“)

150.!! nesmysl pokračuje: „zvířata(!?) a zejména ženy prozradí, o čem se (král) radil“(!) – naprostá pitomost, která poukazuje na špatný překlad sanskrtského „tairyagjonān“ ve verši 149 – ale Z. to vůbec nevdá!

151.! nejasný překlad: „ať už s nimi“(!) – není vůbec jasné s kým! Se zvířaty?, se ženami ?, ministři jsou zmiňováni naposled ve verši 147!

„arthān“ nejsou „světské záležitosti“, nýbrž „nabývání majetku“ – patří do tzv. „trivargy“: dharma – káma – artha

152.! nesmyslný překlad: jak se „získávají světské záležitosti“?!

155. „o chování neutrálního a nepřátelského.“ (!) – bez dodatku „panovníka“ zcela mimo češtinu!

156. poznámka 257 upozorňuje na verš 207, který se však k 252 vůbec nevztahuje

159.!! špatný překlad: „Ty všechny nechť přemůže smírem“(!) – úplně nesmyslný výrok!

160.!! špatný zavádějící překlad: „dvaidhībhāvam“ neznamena „obojakost“(!), nýbrž „rozdělení (vojska) vedví“(!) – viz 167! Slovo „obojakost“ se zde nedá použít, znamená chameleona, nikoliv dva oddíly vojska!

161. opět chybně „obojakost“ místo „rozdělení“!

164.! špatný překlad: „mitrasya apakṛte“ neznamena „zahájená spojencem“(!), nýbrž „když byl spojenec uražen“

167.!! špatný překlad: „za účelem dosažení úspěchu (v boji) zůstane stát (zvláště) velitel a (zvláště) vojsko“(!) – úplný nesmysl, vyplývající stále z toho, že Z. nechápe taktiku rozštěpení vojska, kterou má omylně za jakousi „obojakost“(!)

168.! špatný překlad: zcela vynechán překlad „arthasampādanārtham“ – „za účelem obstarání si prostředků (k vedení dalšího boje)“, Z. druhé části verše nerozumí – viz jeho pozn. 255

169. „alpikām pīḍām“ neznamená „okamžitou malou nevýhodu“(?!), nýbrž „malou škodu“

170.! špatný překlad: „prahṛṣtaḥ“ neznamená „velmi spokojený“ (?! – proč by takový válčil?), nýbrž „nadšený“ či „vybuzený“ (Boe)

171. zde najednou stejné slovo(!) „hṛṣtaḥ“ překládá Z. jinak nežli v předchozím verši a trochu lépe: „dobře naladěný“

173.! špatný překlad: „sādhayet kāryam ātmanaḥ“ neznamená „nechť dosáhne svého cíle“(?!), nýbrž „zařídí potřebné pro sebe sama“ (tj. podle komentářů: skryje se s částí vojska v nějaké pevnosti)

176 „suyuddham“ nelze přeložit „do dobré války“(?!), neboť válka není nikdy „dobrá“ a předpona su neznamená pouze „dobrý“(!) (zde ve významu „statečný“ či „odvážný“)

177 „neutrálové“(?!) – nelze použít, zcela nečeské

180.!! špatný překlad: sám smysl verše „tathā sarvam saṃvidadhyāt“ – „bude moci sám o všem rozhodnout“, tj. znamenající svobodu(!), Z vynechal, neboť nepochopil smysl konstrukce věty: yathā – tathā: „když – tehdy“

185.! špatný překlad: „sāmparāyikakalpena“, dosl.: „způsobem připraveného k boji“ (podle komentářů: „tj. s odstupy mezi oddíly“) Z. překládá „zvolna“(!?)

190.! špatný překlad: „sthāne yuddheca“ neznamená „v boji na místě i při tažení“(?!), nýbrž „v obraně (při táboření) a v bitvě“

197.! špatný překlad: „upajapyah“ vůbec neznamená „vzpurný“(?!), nýbrž „ten, který je k přemluvení“ (!)

„jayaprepsuḥ“ – „s touhou po vítězství“ Z. nepřeložil

198.! špatný překlad: „samastair atha vā pṛthak“ – „společně nebo i odděleně“ – Z. omylně vztahuje k nepřítelům(?!), i když evidentně patří k metodám (metody jsou v instrumentálu, nepřítelé v akusativu – není přeloženo z originálu!)

199.!! úplně špatně přeložený verš: „yasmād“ vůbec neznamená „jelikož“(?!), nýbrž „pokud“, Z. překlad první věty je nesmysl

201.!! špatný zavádějící překlad: „khyapayed abhayāniča“vůbec neznamená „a vyhlásí beztrestnost“ (?! – tj. např. že zloděj může krást ?!), nýbrž „a dá najevo, že se není třeba čeho bát“

203. „a uctí ho spolu s předními lidmi klenoty“ (?) – není česky, navíc dvojsmyslné!

207.!! špatný překlad: zcela nesrozumitelné !

213.! přestože je tento verš v Z. editované a zpracovávané učebnici sanskrtu a četl ho jistě s žáky stokrát, překládá chybně „dārān“ jako „manželku“ a ne (správně): „manželky“

217, „kālajñāḥ“ – „znalí času“ (!) – bez vysvětlení nepochopitelné

„nechť stále nosí klenoty proti jedu“ (!?) – nemožná čeština

219. „a kadidlem prověřené ženy“ (!) – směšný slovosled !

VIII. Kniha

1. „vinītaḥ“ zde neznamená (jako v následujícím verši, kde je to vhodné) „skromně“, protože je to zde zcela nevhodné (král vstupuje „skromně(?) do soudní síně?!), nýbrž „plně zaujatý“ (Boe)
2. nevhodný překlad: „pāṇim udyamya dakṣinam“ nelze přeložit: „nechť zvedne pravou ruku... a dohlíží(?)“ (s rukou stále zvednutou?), dosl. význam je: „poté, co zvedl pravou ruku“ – jak R. tak i N. interpretují „s odhalenou pravicí“
- 11.! „yasmin deśe“ zde neznamená „místo“(?!), protože je to nesmyslné, nýbrž jednoduše „tam, kde“ – „soud Bráhmý“ je proces, nikoliv „místo“!
- 13.! „kdo nevypráví“ je – bez dodatku „u soudu“(!) – špatný překlad, neboť se může vztáhnout i na toho, kdo nevstoupil do soudní síně
- 16.! špatný překlad: Z. nepochopil, že slovo „bhagavān“ („vznešený“) se zde nevztahuje ke spravedlnosti(?!), nýbrž k býku(!) („vršo bhagavān“ – „svatý býk“, prastarý symbol nejvyššího božstva, ztotožňovaného ve Vědě nejčastěji s bohem Sómou či Indrou)
- 17.!! úplně nesmyslný překlad, poškozující indickou duchovní školu: „nidhāne“ – „v pokladnici“ nashromážděných zásluh, tj. „po(!) smrti“, v dalším životě(!), a nikoliv „ve smrti“(!)
- 19.!! špatný překlad: „bhavati anenās“ neznamená „(král) se však své viny zbaví“ (?! – vždyť když je spravedlivý, žádnou vinu nemá!), nýbrž „zůstává bez viny“!
22. „říše je postižena(?) nevěřícími“ – není česky!
- 23.! špatný překlad: „saṃvītāṅgaḥ“ – „(dostaví se k soudu) řádně oblečen“ nelze přeložit: „(dostaví se) s tělem oděným,“(?!), protože je to směšné
- 28.!! špatný nedovtipný překlad: „pativratsu ča striṣu“ nelze přeložit bez dodatku či poznámky jen: „ženy věrné svým manželům“(?!), nýbrž „ženy věrné svým (nepřítomným!!) manželům“, neboť se zde nejedná o všechny provdané a věrné ženy!
31. „yathāvidhiḥ“ – „jak stanoví zákon“ Z. nepřeložil
41. špatný překlad: Z. nepochopil, že „dharmavid“ je zde podmínkou všeho následujícího
44. špatný překlad: „anumānaḥ“ neznamená „náznak“(?!), nýbrž „závěr“ či „rozmysl“ (Boe)
46. „santaḥ“ nejsou bibličtí „spravedliví“(?!), nýbrž „ti čestní“, „ctnostní“ či „praví“

49! špatný nedovtipný překlad: „dharmena“ zde neznamena „zákonem“ (?! – vždyť hned následuje ve výčtu jako další metoda „soudním procesem“!), nýbrž apelaci na dodržování dharmy, tj. morálním nátlakem(!)

! „ācharitena“ zde neznamena úplně nesmyslně: „či podle obvyklého způsobu“(!?), nýbrž „přinucením“ (tj. podle komentářů zadržením ženy, zvířete, synů atd.)

62. špatný překlad: „anāpadi“ neznamena „s výjimkou ohrožení života“(?!), nýbrž „jestliže se nejedná o případ nouze“

65.!! špatný překlad: „liṅgasthaḥ“ neznamena „člověk se znaky“(?!), nýbrž „žák bráhmana“ (Boe!)

66. „vaktavyaḥ“ zde nevhodně Z. překládá „pomlouvavý“(?!), správné je: „člověk se špatnou pověstí“ – pomlouvavý totiž může být i čestný člověk!

! „vikarmanah“ neznamena „páchající ničemnosti“, nýbrž „ten, kdo se živí zakázaným povoláním“ (Boe)

68.!! „dvijānām sadrā dvijāḥ“ – Z. vůbec nepochopil! Nejedná se úplně nesmyslně o „jim podobné(?!) dvojzroence“, nýbrž o to, že každá varna – bráhmani, kšatrijové, vaišjové i šúdrové – má svědčit pro ty své!

„śūdrāśca santah“ – „a čestní šúdrové“ Z. nepřeložil

69. celý smysl věty špatně pochopen, nejde konkrétně o „něco, co se odehrálo v domě nebo lese“ (!?), nýbrž o očité svědky kdekoliv(!)

70.! špatný překlad: „dāsaḥ“ neznamena „přítel“(?!), nýbrž „otrok“!

71.! špatný překlad: „mṛṣā jānīyād“ neznamena „nechť si povšimne nejistého hlasu“(?!), nýbrž „ať považuje za nejisté“ (Boe)

74.! špatný překlad: „svědek nepřijde o dharmu(?) ani o majetek“ – „přijít o dharmu“ je nesmyslný výrok, správně je: „neprotiví se své dharmě“

75.! „āryaḥ“ neznamena „urozený“(?!) v našem evropském slova smyslu, nýbrž „ušlechtilý“, tj. ten, kdo recituje Vědu a žije čestně podle védské tradice

77.! špatný nedovtipný překlad: Z. nepochopil, že se zde nejedná o všeobecný zákaz ženám svědčit, nýbrž o ukázkou, co je lepší: „Jeden jediný muž, který se zbavil světské žádosti, je pravým svědkem více, než větší počet žen....“

79. v Z. překladu vynecháno důležité a lidské „sāntvayan“ – „jemně“ či „přátelsky“

82. „vivaśaḥ“ zde nevhodně přeloženo „bezmocný“ ve zcela v češtině nemožné vazbě, lepší je: „ze kterých se nebude moci osvobodit“

84.!! zcela špatný, úplně laický překlad: „ātman“ zde není „já“! (zvláště ne s malým „j“). Právě toto omylné proplétání „átmana“ – ducha (či „vnitřního Člověka“) se sobectvím zcela hubí pravý smysl indické duchovní školy!

85.!!! další kardinálně špatný překlad, dezinterpretující indickou duchovní školu: „antarapūruśaḥ“ neznamená vůbec vágně „vlastní nitro“(?!), ale konstantní hodnotu Úplnosti, tj. „vnitřního Člověka“, ducha či átmana!

86 ! špatný překlad: „samdhye“ neznamená jen prosté „svítání“(?!), nýbrž je to duál od „samdhyā“ ř., znamenající „svítání a soumrak“, dva důležité momenty mezi světlem a temnotou, při kterých se vždy konaly a konají obřady

87. „vyzve dopoledne neposkvrněné dvojzrozenec“(?!) – nemožná čeština (jsou dopoledne neposkvrnění?)

88. „vaiśje s použitím krav“(?!) – nesrozumitelné

91.! „muniḥ“ (v srdci!) – je třeba překládat „Světec“ nikoliv „světec“, neboť je to sám nejvyšší Bůh Puruša – Dokonalý Člověk!

93. „kapālam“ znamená jak „žebrová miska“, tak i „horní část lebky“, takže překlad „s lebkou místo misky“ je zbytečně demonizační

97.! zcela zavádějící pozn. 279! Proč by měl křivý svědek zabíjet jen již mrtvé předky?!

111!! úplně špatný překlad: „svalpe api arthe“ neznamená: „jde-li jen(?) o bezvýznamnou záležitost“(?!), nýbrž právě naopak(!): „i kdyby šlo o bezvýznamnou věc“!

„vṛthā“ zde neznamená „zbytečně“, nýbrž „falešně“ (Boe, 3. význam)

112.!! Z. vůbec nepochopil a jeho nechápání dehonestuje smysl Manuova textu: „kāmīnī“ neznamená „milovaná žena“(?!), nýbrž „milanka“(!), a „sñatkem“ je zde myšleno „svatební veselí“! Z. však svým špatným překladem informuje čtenáře, že Manu dovoluje křivě přísahat milované ženě(!?) nebo v tak závažné věci, jako je sñatek. (?!)

114. špatný překlad: „nebo se dokonce(?) dotknout hlavy“ je úplný nesmysl, „prthag“ zde znamená „jednoho po druhém“!

117.! špatný překlad: „kṛtam čāpy akṛtam bhavet“ neznamená „i se vším, co již bylo vykonáno“(?!), nýbrž „ať již byl (rozsudek) vykonán nebo ne“!

! špatný překlad: „nechť jej (tj. křivé svědectví!) král zruší“(?!) – předmětem věty zde ale není „kauṭasākṣyam“ („křivé svědectví“), nýbrž „kāryam“ – soudní kauza!

123. gramaticky špatně zkonstruovaná věta

„vivāsayet“ (pozn. 286) znamená „ať vyžene“ a nemůže zde znamenat „zabije“!

126.! špatný překlad: „anubandhaḥ“ neznamená „sklony“(?!), nýbrž „souvislost“, tj. zde „příčinu“ či „okolnosti“

127. nepřeloženo či nepochopeno zůstalo „patratra api“ – „a to i v příštím životě“

132-137.!! špatný překlad: bez udání váhových měr v gramech je celá pasáž beze smyslu

142. špatně srozumitelný překlad, zvláště kvůli nepoužívání slova „úrok“, nahrazovaný slovem „zvýšení“(?!) a nepřirazení jednotlivých úroků k varnám

144.! špatný překlad: „ādhiḥ“ neznamená „záruka“, nýbrž „zástava“!

147.-148. český výraz „něco“ místo „nějaký majetek“ je sice doslovné, ale nevhodně vulgární

148.!! nesrozumitelný překlad: „viṣaye čāsyā bhujyate“ nelze přeložit „používá-li se něco v jeho vlastní oblasti“(?!), protože to není srozumitelné, správně postačí: „používá-li se viditelně“

151.! špatný překlad, který máte smysl verše: „sakṛd āhṛtā“ zde neznamená „najednou(?) vyplacený“(?!), nýbrž „jednou pro vždy vyplacený“ (M)

153.!! špatný překlad: Z. nepochopil, že druhá polovina verše (bez zápornky „na“) jmenuje úroky povolené, což potvrzuje srovnání s veršem 156!

154.!! úplně špatný překlad: „yaḥ kartum ičchet punaḥ kriyām“ neznamená: „kdo chce obnovit smlouvu“(?!), nýbrž „kdo si chce znovu půjčit“(?!), a také „opakuje dohodu“(?!) (místo správného „uzavře novou smlouvu“) je zcela nesrozumitelné!

155. špatný překlad: nesrozumitelné!

157.! špatný nedovtipný překlad: „samudrayāna kuśalāḥ“ zde neznamená „obratní v námořní dopravě“(?!), nýbrž „zkušení v zámořských cestách“(?!), zde vůbec nejde o to, jak dobře umějí ovládat loď, nýbrž zda jsou znalí místních (zámořských) poměrů!

! „tatra adhigamam prati“ neznamená „dohodnutá pro tento případ“(?!), nýbrž „která odpovídá tamějšímu zisku“!

159.!! úplně nesmyslná věta, která nemá hlavu ani patu! Z. navíc nerozumí (pozn. 289) zcela srozumitelnému(!) „vṛthādānam“ – „to lehkomyšlně či marnotratně dané“ a překládá omylně „marný dar“(?!)

160.!! zcela špatný překlad: „vidhiḥ syāt pūrvačoditaḥ“ vůbec neznamená „zmíněné(?) pravidlo“(?!), nýbrž: „Je dávno stanovený předpis, že..“

164.! špatný překlad: „pratiṣṭhā“ neznamená „dobře založená“(?!), nýbrž „svědectvím či (písemností) podpořená“

166. „naṣṭaḥ“ zde znamená podle souvislostí „zemřel“, nikoliv „zmizel“

169.! špatný nedovtipný překlad: „vipraḥ“ zde neznamená obecně „bráhman“(?!), nýbrž „kněz“!

173. „svāmī“ zde nevhodně doslovně a rušivě přeložen „pán“ místo „král“

174.! špatný překlad: „ačirāt tam durātmānam vaṣe kurvanti śatravaḥ“ není možné přeložit: „(nespravedlivého krále) přemohou nepřátelé jako škůdce“(?!), protože je to zcela zavádějící – copak „nepřátelé“ jsou nějakí ochránci spravedlnosti?!, správné je: „velmi rychle takového zlovolného krále ovládnou nepřátelé“

175. „řeky jdou za mořem“(?!) – není česky!

179.- - -196.!!! všechny tyto verše jsou úplně špatně přeloženy, protože „nikṣepaḥ“ – „majetek daný do úschovy“ (Boe) v nich interpretuje Z. omylně coby „zástavu“(?!) věřiteli. Přitom již úvodní verš 179 (!) radí, koho si vybírat za uschovatele – tj. strážitele majetku! Závěrečný verš celé pasáže (196) mluví potom o „přátelské úschově“ – „dhanasya evam prityā upanihitasya ča“(!)

197.!! špatný překlad: Z. nepochopil, že „zloděj“ je zde přirovnáním, nikoliv kauzou!

199.! špatný překlad: „jak je při soudních přích stanoven“(?!) – nešťastný pokus o doslovný překlad sanskrtského „ akṛtaḥ ...yathā sthitiḥ“, který však máte smysl i pochopení verše, neboť smyslem je zde: „jsou právně neplatné“

200.!! kostrbatý nesrozumitelný překlad způsobený tím, že Z. slovo „kāraṇam“ překládá omylně jako „právní nárok“(?!), i když zde je ve smyslu „hlavní věc“ (Boe, 3.význam)

201.!! úplně špatně přeloženo: „Když někdo získá něco z prodeje v přítomnosti rodiny“(?!) – co to znamená?, čtenář nemá šanci se dozvědět zcela jasně: „Když někdo

koupí“, „kulasamnidhau“ navíc neznámá „v přítomnosti rodiny“(?!), nýbrž „na veřejnosti“ či „za přítomnosti svědků“ (M)

202. velmi kostrbatý nepovedený překlad

212!! špatný překlad: „dattam dhanam“ neznámá „slíbeny(?) peníze“(?!), nýbrž „dány peníze“, což je značný rozdíl!

220.! úplně špatný překlad: jedná se evidentně o tři možnosti pokuty, nikoliv o jednu trojnásobnou pokutu s nesmyslným výměrem: „šesti nišk, každé o váze čtyř suvarn“ (?!)

„šest nišk“(?) – cit pro český jazyk zde velí skloňovat „nišek“

224.!! úplně špatný převrácený překlad: „prayaččhati“ neznámá „vrátí“(?!), nýbrž naopak „nabízí“!!

226.! „a nikde mezi lidmi u těch, které pannami nejsou,“(?!) – nemožná, nesrozumitelná čeština!

227. špatný překlad: „tešām niṣṭhā tu“ – „avšak jejich završení“(!) – Z. nepochopil

231.!! špatný překlad: „daśato varām“ neznámá „deset nejlepších krav“(?!), nýbrž „(každou) desátou z vybraných“!

234. „ročanā“ neznámá „žluč“, nýbrž „žlutý žlučový kámen u zvířat“ (M)

239. špatný nedovtipný překlad: „díru, kterou by mohl prostrčit čenich(?) pes nebo vepř“ je zde nesmysl – „mukham“ neznámá jen „tlamu“, nýbrž i celou tvář, zde dokonce hlavu, tj. ve smyslu, že tudy zvíře neproleze!, Z. však svým omylným překladem nařizuje chudákům zemědělcům, aby oplocovali svá pole tak, aby tam pes nemohl prostrčit ani čenich!

241. „sapādam panam“ neznámá „půl druhé pany“, nýbrž „panu a čtvrt“

243.!! špatný nesrozumitelný překlad: „atyayā“ není „škoda“(?!), nýbrž „zanedbání“ „desetinásobný trest“(?!) – vůči čemu? – zcela nesrozumitelné!

„bhāgād“ – „než je výnos“ – Z. vůbec nepřeložil

257.! špatný překlad: „nechť jsou jako pravdiví svědkové očištění“(?!) nedává bez výkladu: tj. od svých (minulých) hříchů(!) vůbec smysl

262.! špatný překlad: „sāmantapratyayo jñeyah“ neznámá „ať závisí(?) na výpovědi sousedů“, nýbrž „ať je známo přesvědčení sousedů“! (tj. král může rozhodnout i jinak!)

275.! špatný překlad, verš je již všeobecně platný (!!) a nevztahuje se jen na šúdru!

!! „ākṣāryan“ neznamená „obviní-li“(?!), nýbrž „uráží-li“ – Z. nepochopil, že celá tato pasáž není o „obviňování“, nýbrž o slovních urážkách! – viz závěrečný verš 278: „daṇḍavidhiḥ vākpāruṣyasya “ – „předpisy týkající se trestů za slovní urážky“!!

276.-277.!! oba verše jsou mylně pochopeny jako k 275 se vztahující a zcela dezinterpretované – nejde zde již o případ urážení matky, otce atd.(?!), nýbrž o urážky navzájem!

281. špatný překlad: „avakartayati“ (ava + kṛt) neznamená „zbičovat“(?!), nýbrž „odříznout“

283.!! úplně špatný překlad: verš se zcela jasně(!!) vztahuje ještě k nízkému člověku, nikoliv všeobecně!

286.! špatný nedovtipný překlad: Z. nerespektuje „yathā yathā...tathā tathā“ v textu – zde nejde o to, že má být člověku ubližujícím druhým způsobeno „velké utrpení“(?!), nýbrž právě „stejně“!!

287.! špatný překlad: „zaplatit celou pokutu“(?) je bez vysvětlení nepochopitelné

296. „čauravat“ neznamená „jako lupič“, nýbrž „jako zloděj“

303. špatný překlad: „sattram“ – „velkou oběť sómy“ – Z. zcela zaretušoval!

304.!! úplně špatný překlad: „(král) dostává šestý díl dharmy“(?!) a „případně mu také šestina nedharmy“(?!) – je zcela nesrozumitelné!! „dharmasadbhāgaḥ“ nelze přeložit „šestý díl dharmy“(?!), nýbrž „šestina (veškeré zásluhy) za řádné chování“!

305.!! úplně špatný materialisticky deformovaný(!) překlad: bez vysvětlení, že se v případě „toho, co se získá studiem Vědy...“ jedná o duchovní zásluhu(!!) a nikoliv o hmotné bohatství, je verš úplný nesmysl!

306. špatný překlad: „dakṣinaiḥ“ neznamená „s dary“(?!), neboť to by muselo být „dakṣinābhīḥ“, zde k sobě patří: „yajñaiḥ dakṣinaiḥ“ – „pravými oběťmi“

311. zavádějící překlad: „jako oběť dvojzroence“(?!) – může mít dva rozdílné významy (genitiv nebo akuzativ?)

312.! špatný nedovtipný překlad: výrazem „kṣīpatām kāryiṇām nṛṇām“ – se zde evidentně myslí „ti rozhořčeně se s žalobou obrazející“, nikoliv „ti, kteří krále urážejí“(?!) – viz též smysl následujícího verše 313!

313.!! Z. dále tvrdošijně trvá na úplně zavádějící a vylhané(!) „biblické“ interpretaci Manua a výraz „yaḥ kṣipto marṣayatya ārtaiḥ“ – „král, který je trpělivý, i když je obtěžován ztrápenými“ překládá „křesťansky“: „kdo trpělivě snese, když ho někdo v úzkosti urazí“(!) – král, který „trpělivě snáší urážky poddaných“, by příliš dlouho králem nebyl!

317.!! úplně špatný překlad: „žák a pořadatel oběti (přenesse svou vinu) na gurua“(!) – bez vysvětlení: tj. špatný(!) žák a špatný(!) pořadatel, je překlad nesmyslný a zavádějící!

320.! špatný překlad: „kumbhaḥ“ zde není obecně „džbán“ (ten může být malý nebo veliký!), nýbrž pevně daná objemová míra!

„tasya ča tad dhanam“ – „(a nahradí majiteli) to množství, které vzal“ Z. vynechal

321.-322.! špatný překlad: „dharimameyānām śatād abhyadhike“ a (322) „pañčāśatas tu abhyadhike“ se nevztahuje na počet ukradených kusů (zlata či drahých látek)(?) – vždyť „dharimameyānaḥ“ znamená „vážené zboží“ a „vāsasya“ znamená „látek“ – nýbrž na cenu v panech!

325.! špatný překlad, Z. nepochopil: „čhurikāyāśča bhedane“ neznamená „její zmrzačení“(!), nýbrž „když prořízne chřípí“ („čhūrikā“, Boe: 1. nůž, 2. chřípí), tj. užívá zvíře jako tažné!

329. „madyānām“ – „opojných nápojů“ – vynecháno

332.! špatný překlad: „apavyayate ča yat“ neznamená „co (zloděj) zapře“(!), nýbrž „co se odhalí“ (M)

!„sāhasam“ zde znamená „loupež“, nikoliv „násilí“(!) – že „čin spáchaný pomocí síly ... je násilí“ není smyslem Manuova výroku!

333.! špatný překlad: „ādyaṃ“ zde neznamená „sto panů“ (!), nýbrž „dvě stě padesát panů“!

334. nemožná čeština: „kterýkoli úd proti lidem“(!)

337.! špatný překlad: „osminásobným“ – vůči čemu?!, nesrozumitelné

339. bez slova „sběr“ špatně srozumitelné

340.! špatný překlad: „kdo bere, co mu nebylo dáno, byť i obětováním za něho a jeho učením“(!) je úplný nesmysl!

345.! špatný překlad, úplný nesmysl: „ten, kdo napadne holi“ přece také „páchá násilí“!!

348.!! katastrofálně špatný a zcela zavádějící překlad: „śaṣtram dvijātibhir grāhyam dharmo yatra uparudhyate“ zde vůbec neznamená „Dvojzrozenci se smějí chopit zbraně, je-li ohroženo právo“(?!), protože to je ohroženo neustále a „dvojzrozenci“(tj. i bráhmani!) by nedělali nic jiného, než stále tasili zbraně, nýbrž: „když je jim bráněno žít podle (své) dharmy“(!!)

350. „nechť zabije toho, kdo přijde zabít“(?!) – nemožná čeština

351.!! špatný překlad potlačující jemný smysl indické filozofie: „manyus tam manyum ṛcčhati“ neznamená obyčejné „vztek vyvolává vztek“(?!), sloveso „ṛcčhati“ neznamená vůbec „vyvolávat“(?!), nýbrž „účastnit se“, „mít podíl“ či „získat údělem“ a proto: „údělem hněvu je setkávat se (opět jen) se stejným hněvem“

356.!! úplně špatný zavádějící překlad: „saṃgrahaṇam āpnuyāt“ zde vůbec neznamená „nechť je zadržen“(?!), nýbrž „dopouští se smilstva“! (Boe)

357.! špatný překlad: „saṃgrahaṇam smr̥tam“ neznamená „za důvod k zatčení je považováno“, nýbrž „za cizoložné sklony je považováno“

!!katastrofálně špatný překlad, který zesměšňuje Manua: „upačārakriyā“ neznamená „pomáhání“(?!) – Z.: „za důvod k zatčení je považováno pomáhání (ženě)“(?!) – nýbrž „horlivá dvornost“ (Boe!)

358.!! důkaz, že Z. nepřekládal z originálu: termín „saṃgrahaṇam“ („smilstvo“), který Z. v 356 a 357 nechápe a špatně překládá coby „zadržení“(?!), je zde najednou přeložený téměř správně „nevěra“! Tohoto nesmyslu by se samostatně pracující překladatel nemohl dopustit!

360. špatný překlad: „aprativāritāḥ“ neznamená „bez zábran“(?!), nýbrž „kteří to nemají zakázáno“ (Boe)

!! špatný překlad: „dīkṣitaḥ“ neznamená nesrozumitelné: „muž, který obdržel obětní iniciaci“(?!), nýbrž „kněz objednaný k domácímu obřadu“!

362. „čāraṇaḥ“ neznamená nečeské „předváděč“(?!), nýbrž „potulný kejklír“, „herec“ (Boe)

! špatný překlad: „nātmopajīviṣu“ je maskulinum, nikoliv femininum (muselo by být: „upajīviṣu“) a nevztahuje se tedy na ženy, (Z.): „ani ty, jež se živí samy“(?!), nýbrž na muže: „ti, kteří žijí ze svých žen“ (avšak zde půjde asi pouze o zavádějící hrubku v češtině, Z. chtěl napsat: „na ty, kteří se živí sami“)

369.! špatný překlad: „śulkaṃ dviguṇam“ neznamená „trojnásobek(?) ceny za nevěstu“, nýbrž „dvojnásobek“

373.! špatná zavádějící poznámka 304: „vrātyaḥ“ není nejasný termín, vždyť je několikrát v Manuovi zmiňován a vysvětlován (II 39, X 20–23, XI 63, 198), je to „ten, kdo byl kvůli těžkému prohřešku vypuzen z varny“ a „čandālaḥ“ potom „syn bráhmanky a šúdry“

374.! špatný překlad: vynecháno důležité potrestání: „aṅga - hīyate“ – „přijde o penis“(!)

375. špatný překlad: zde se nemůže jednat o soulož „se ženou z varny podruhé zrozených“, nýbrž s chráněnou bráhmankou, jinak by bylo v rozporu s veršem 382

384. necitlivý překlad: výraz „pohlavní styk s kšatrijkou bez ochrany“(?!) dnes již, v době prezervativů, nelze použít

390.!! úplně špatný zavádějící překlad: „āśrameṣu dvijātīnām vivadatām“ zde vůbec neznamena „žijících v poustevnách“(?!), nýbrž „v jednotlivých varnách“!!

392.! špatný překlad: „pořadatel slavnosti pro dvacet bráhmaṇů“(?!) – bez vysvětlení „tj. od dvaceti výše“(!) je smysl verše špatně interpretován

393. špatný nedostatečný překlad: výraz „bhūtikṛtyeṣu“ přeložit vágně obecně coby „při obřadu za hojnost“(?!) je nedostačující: „bhūtikṛtyam“ je „rodinný svátek“ (např. narození dítěte apod.),Boe

396. „ślakṣṇe“ neznamena „jemně“(?!), nýbrž „na hladkém (prkně)“

397. ?! úplně nesmyslná poznámka 306! Tkadlec („tantuvāyaḥ“) netká „šaty“(?!) (ty dělá jiný řemeslník, který se nazývá „krejčí“), nýbrž látku na šaty, a protože ji koupe podle indických komentářů (N) v rýžové vodě a všelijak napouští, látka ztěžkne – tolik ke smyslu výroku. Jak má „vrátit šat“ „s připočtením váhy použitého šatu“(?!), ví jen Z. a jeho komentátoři!

407.! špatný překlad: „bráhmaṇi se znaky“(?!) – nesrozumitelné!, „brāhmaṇā linginaḥ“ – „ti, jejichž vnější znaky souhlasí s jejich vnitřní podstatou“, Boe, tj. praví bráhmaṇi praktikující svoji dharmu

409.! špatný nesrozumitelný překlad: „dāśāparādhataḥ toyē daivike“ nelze přeložit nic neříkajícím „jde-li o zásah bohů“(?!), neboť nikdo nechápe, o jaký „zásah“ se jedná!, jde o nenadálou nepřízeň počasí spojenou se záplavou („toyah)

416. špatný nedovtipný překlad: „adhaṇāḥ smṛtāḥ“ coby „tito tři jsou považováni za nemajetné“(?!) nelze použít, protože slovo „nemajetný“ se zde nehodí, je už obsazeno pro jiný význam, zde možno přeložit pouze „ti, kteří nesmějí mít majetek“

417.! špatný překlad: Z. nevypichuje, což je zde nutné(!), že se zde v případě jmenovaného „šúdry“ jedná pouze o sluhu v bráhmanově hospodářství!

„všechno jeho patří pánovi“(!) – nemožná čeština

418. nevhodný drastický překlad: „kšobhayetām idam jagat“ coby doslovně: „kdyby se odchýlili od své práce, tento svět by se otrásl“(!) se kvůli smyslu nehodí - nejde o zemětřesení v pravém slova smyslu, nýbrž o podobenství zkázy

419.!! úplně špatný zavádějící překlad: „karmāntaḥ“ neznamená vůbec novodobé „středisko správy“(!), nýbrž „konec práce“(!) – tj. co bylo dokončeno, tj. „vykonané dílo“!

420.! špatný nepřesný překlad, který mění smysl výroku: „samāpayan“ neznamená „stará-li se“(!), nýbrž „dokončí-li“, což je značný rozdíl!

„vyapohya kilbišam sarvam“ je absolutiv, nikoliv futurum, a neznamená proto optimistické „zbaví se všech hříchů“(!), nýbrž „a když se vyhnul (jakémukoliv provinění)“ (!!)

!! katastrofálně špatný překlad, který ničí indickou duchovní školu: „prāpnoti paramām gatim“ neznamená vůbec (!!), „dosáhne nejvyššího postavení“(!), nýbrž „dospěje na nejvyšší Místo“, tj. splyne s brahma“ (!!) – nejedná se zde o kariéru světskou, nýbrž o kariéru duchovní!

IX. Kniha

2. nepřesný překlad: „asvatantrāḥ“ neznamená „v závislosti na sobě“ (tj. na mužovi), nýbrž „nesamostatné“

5. nevhodný překlad: „višeṣataḥ“ zde není vhodné překládat „obzvláště“ (?!), protože je to nesmyslné, nýbrž „příležitostně“

6.! špatný překlad: úplně nečeská, špatně formulovaná věta se špatným slovosledem

7. „čaritam“ zde není vhodné přeložit vágně obecně „chování“ (?!), nýbrž „dobrý mrav“

10. „upāyogaḥ“ není „způsob“, nýbrž „správně užívaný prostředek“ („upāyaḥ“ – Boe: „jemně použitý prostředek“)

11.! nevhodný překlad: „niyojayet“ skýtá množství slušnějších slov nežli zbytečně hrubé „necht (manželku) zapřáhne“ (?!), navíc:

! „necht ji zapřáhne do čistoty“ (?!) – není vůbec česky!

! „zapřáhne do dharmy“ (?!) – dharma zde znamená evidentně „domácí náboženské obřady“!

12.!! úplně špatný zavádějící překlad: Z. nepochopil smysl verše, podle pozn. 310 se domnívá, že každý bráhman měl „harém hlídáný eunuchy“ (?!), a aby se „ženy střežily samy“ (?!) je vyloučeno počátečními verši této IX. knihy!

13. špatný překlad: „aṭanam“ neznamená vůbec „cestování“ (?!), nýbrž „toulání se sem a tam“, Boe

! špatný překlad: „ženy kazí spánek“ (?!), „svapnaḥ“ – „spánek“ bez smysluplného komentáře „přes den“ (!) je zcela zavádějící!

15.! špatný překlad, Z. nepochopil: „svabhāvataḥ“ zde neznamená „bytostně jsoucí“, nýbrž „samy od sebe“ (!!), (Boe), tj. Manu zde neztrácuje všechny ženy a jejich přirozenost, nýbrž ty, které „paumścalyāḥ“ – „střídají muže“, „čalačittāḥ“ – „mají vrtkavou mysl“ a „naisnehyāḥ“ – „nejsou schopny lásky“ – že by někdo mohl považovat ženy všeobecně (!!) za neschopné lásky, je nesmysl!

24.! „ženy, jež byly na tomto světě nízkého původu“ (?!) – není česky!

!! pro Z. typické: „utkaršam prāptāḥ“ zde neznamená „dosáhly vysokého postavení“ (?! – Z. směřuje stále jen za vnějším, vnitřní pro něj nic neznamená), nýbrž „dosáhly vznešenosti“ či „ušlechtilosti“!

25. špatný nepřesný překlad: „prajādharmah“ neznamená „potomstvo“(?!), nýbrž „pravidla plození potomstva“, M

26.! „Ženy, mající šťastný úděl k tomu, že rodí potomky“(?!) – není vůbec česky!!

27.! špatný překlad: „strīnibandhanam“ neznamená „co žena v sobě(?) spojuje“, nýbrž „to, do čeho je žena uvázána“

„lokayātrāyāḥ pratyakṣam“ neznamená „starost o život“(?!), nýbrž „péče o vedení domácnosti“

31.!! špatný překlad: „upanyāsaḥ“ vůbec neznamená „rozhovor“(?!), nýbrž „pokyn“ či „zmínka“(M), navíc žádný rozhovor nenásleduje!

58! špatný nesrozumitelný překlad, navíc: „patitau bhavataḥ“ nelze překládat „oba upadnou“(?!), nýbrž „dopustí se těžkého provinění“ nebo „budou vyhoštěni z varny“,

59.! špatný překlad: „sapindāt“ neznamená nic neříkající „ze stejné linie“(?!), nýbrž „od sapindy“, tj. od jakéhokoli příbuzného manžela do pátého kolena

60.!! směšně špatný překlad: jak by „v noci“ (tj. během noci!) mohl někdo „zplodit“ kromě prvního také ještě druhého syna?!

63. špatný překlad: „kāmataḥ“ neznamená „chlípně“(?!), nýbrž „žádostivě“ – milostná touha nemusí být vždycky „chlípná“!

„patitau“ nelze překládat „upadnou oba“ (?!), viz výše 58 totéž

66.! špatný překlad: „pravaraḥ“ zde neznamená „nejlepší“(?!), neboť je to protismyslné, nýbrž „nejpřednější“ či „nejvyšší“!

! „kāma“ nelze standardně překládat „chlípnost“(?!), nýbrž „žádostivost“, či „milostná touha“!

68. špatný překlad: „sādhavaḥ“ nejsou „spravedliví“(?!), nýbrž „ušlechtilí“ či „čestní“

69.!! úplně špatný překlad, Z. nepochopil: „anena vidhanena“ neznamená „podle tohoto pravidla“(?!), nýbrž „podle následujícího pravidla“ a uvozuje následující popis tohoto pravidla!

75!! úplně špatně přeložený, nepochopený verš: „jīvet niyamam āsthitā“ neznamená „bude žít se sebeovládáním“(?!), nýbrž „skromně, věrna svému zaslíbení“ – komentáře zde mluví o nenastrogenosti, neběhání po návštěvách apod.!

!! krutě dehonestující špatný překlad: „jivet śilpaiḥ agarhitaiḥ“ vůbec(!) neznamená „(manželka) se bude se živit hanebnými prostředky“(?!), nýbrž „nechť se živí neodsuzovanými druhy rukodělné práce“(!!) – rozdíl mezi „garhitah“ („potupný“) a „agarhitah“ („nepotupný“) chápe i začátečník v sanskrtu!, hanebný překlad zřejmě podle angličtiny bez nahlížení do sanskrtského originálu

76.!! špatný překlad: „dharmakāryārtham“ nelze přeložit „ze zákonných důvodů“ (odešel muž na svatou pout) (?!), nýbrž „za účelem naplnění dharmy“

79. špatný zavádějící překlad: „atikrāmet“ (z verše 78) neznamená „chová-li (k němu) nenávisť“(?!), nýbrž „(ho) zanedbává“, „zneuznává“ apod.

! „pāparogin“ neznamená „muže postiženého hříšnou chorobou“ (?! – např. syfilidou, kapavkou atd.), nýbrž „muže těžce nemocného“ (v důsledku svých hříchů)

80! špatný zavádějící překlad: „vyādhitā“ zde nevhodně přeloženo „churavá“(?!), což je totéž jako „stonavá“ – takovou by dobrý muž neopouštěl, jedná se o ženu trvale těžce nemocnou, neschopnou plnit domácí povinnosti a plodit děti

81.! špatný překlad: „apriyāvādinī“ zde nelze přeložit „ta, která hovoří nemile“(?!), jedná se o „hubatou“ či „svárlivou“ ženu!

87!! úplně špatný překlad: „pūrvadr̥ṣṭah“ vůbec neznamená „na kterého kdysi pohlíželi“(?!), nýbrž „od pradávna nahlížený jako“

! „brāhmaṇačandālah“ neznamená „bráhmanský čandála“(?!), nýbrž „přesto, že je bráhmaṇ, je považovaný za čandálu“!

88.! špatný překlad: „sadṛśāya“ zde neznamená „jí podobnému“(?!), nýbrž „přiměřenému“, tj. „ze stejné varny pocházejícímu“!

90. špatný slovosled, který chaotizuje větu a kazí její smysl

„sadṛśam patim“ opět špatně jako výše 88

91! špatný necitlivý překlad – zde vyhledání manžela rodiči musí jednoznačně předcházet vlastnímu výběru mladičké dívky – jedná se o jedenáctileté děvče!

92. „mā ādadīta“ je přísný imperativ: „nesmí si vzít!“ a nikoliv mdlé „nechať však dívka nevezme“(?!) – tvar příliš mírný a navíc jakoby z 19. století

94. špatný překlad: výraz „dharme sīdati“ – „je-li ohrožena dharm“(?!), je zde, bez vysvětlení, o co se jedná, zcela beze smyslu!

98! špatný překlad, Z. vůbec nepochopil: jedná se – jak vysvětluje následující verš – o znovuprodání a znovupřijetí ceny za nevěstu(!), nikoliv o všeobecný zákaz přijetí obvěnění!

„na šúdro 'pi“ neznamená konkrétně „ani šúdra“(?!), nýbrž „i kdyby byl (ženich) šúdro“(!), tj. „v žádném případě však“

103. špatný necitlivý překlad: „ratisaṃhitaḥ dharmah“ neznamená „dharma spjatá s rozkoší“(?!), nýbrž „dharma týkající se milostného života“

105! úplně špatný překlad: tento verš podle Z. překladu neguje smyslem verš předcházející a také verše 112nn, kde se mluví o rozdělení majetku mezi bratry. Zde je proto třeba překládat tvary „bhajeran“ a „grhñīyāt“ jako možnost, nikoliv jako optativa, tj. nikoliv „nejstarší bratr nechť obdrží“(?!), nýbrž „oni si mohou rozdělit“ a „nejstarší bratr se může ujmout“, teprve pak dává celá pasáž smysl

106.! úplný nesmysl: „Mužem obdařeným synem stane se člověk, jakmile se mu narodí nejstarší syn“(?!) – pro takovou informaci nemusí číst čtenář Manua!

107.! špatný překlad: „saṃnayati“ neznamená „předat dluh“(?!), nýbrž „odejmout vinu“! (M, 3. význam)

pozn. 328 k tomuto verši je úplný nesmysl, nejedná se zde o žádnou „trichotomii“(?!), nýbrž o to, že první syn je povinnost, ostatní už jen produktem milostné vášně

110.!! špatný zavádějící překlad: „bandhuvat“ neznamená „jako přítel“(?!), nýbrž „(pouze) jako (obyčejný) příbuzný“!

111.!! špatný zavádějící překlad: „dharmakāmyayā“ neznamená nesmyslné a směšné: „(nechť bratři žijí) toužíce(?) po dharmě“(?!), nýbrž: „(každý zvláště) kvůli dharmě“, tj. aby se obřady zmožovaly!!

114. „protože se narodil napřed“ (?!) není spisovná čeština

118. „patitāḥ“ opět špatně coby „padlí“(?!)

119!, špatný překlad: „ekaśaphaḥ“ neznamená „dobytče o jednom kopytu (?!), nýbrž lichokopytník

120! zcela odbytý, nesrozumitelný překlad: „samas tatra vibhāgaḥ“ není možné přeložit „nechť jsou podíly stejné“(?!), když čtenář neví, kdo se zde dělí, tj. nově narozený syn a jeho genetický otec, tj. mladší bratr, který v zástupném plození (!) – nikoliv normálně – má se svou švagrovou syna

121! špatný překlad – zcela nesrozumitelné!

122.! špatný překlad: „prvorozený té nejmladší“(!) – není jasné, zda jde o prvorozeného nejmladší ženy či prvorozeného pro celou rodinu

125! špatný překlad: „sadṛśastrīṣu“ překládá Z. věren svému omylu stále „z podobných žen“(!) namísto „z žen ze stejné varny“

126!! špatný zavádějící překlad: „subrahmaṇyāsu“ zde neznámá „(určují přednost) verše vzývající boha Indru“(!), nýbrž „(přednost) při vzývání védských bohů“, (Boe!), viz moji pozn. 70 k tomuto verši v textu mého překladu

130.! špatný překlad: „yathā eva ātmā tathā putraḥ“ není možné překládat „syn je jako člověk sám“(!), neboť je to nesmyslné, smyslem výroku je: „jaká je podstata otce(!), takový je i syn“

131.! špatný překlad, Z. nepochopil, že „dauhitraḥ“ – „syn dcery“ – je zde syn putriky!

132. špatný překlad: „syn dcery otce bez syna“(!) – nepřehledné hromadění genitivů

133. špatný překlad: „neboť otcem a matkou obou bylo stejné tělo“(!) – nesmysl

140.!! úplně špatný zavádějící překlad: „putrikāsutaḥ“ neznámá „za syna uznaná dcera“(!) – vždyť se zde stále mluví o oběti prováděné syny nebo vnuky a žena v bráhmánismu oběti neprovádí! – správně je: „syn putriky“!

141. zavádějící špatný slovosled: „i když byl třeba získán z jiného rodu“(!) – kdo?, majetek nebo syn?

142! špatný překlad: „zádušní sousta rýže se řídí podle rituální linie“(!) – celý verš je naprosto nesrozumitelný

143. špatný překlad: „aniyuktāsutaḥ“ nelze překládat „syn neustavené ženy“(!), protože je to nesrozumitelné, nýbrž „syn, který se narodil ženě bez zplnomocnění“ (k početí náhradního potomka)

! „jārajātakḥ“ vůbec neznámá „syn děvky“(!), nýbrž „milencem zplozený“!

144. „patitaḥ“ opět nevhodně překládaný jako „padlý“(!) namísto „vyloučený z varny“

146. nevhodný překlad „muž, který drží(?)... manželku“(!), myšleno je „živí“

! špatný překlad: „tasya eva taddhanam dadyāt“ zde neznámá: „jedině jemu nechť dá majetek“(!), nýbrž „ať mu dá tu část majetku, která mu (jako dědici po bratrovi) náleží“!

147.! špatný překlad: „syna zrozeného z vášně k jinému muži nebo i ze švagra“(!) – nemožná formulace, navíc nesmyslné, neboť švagrem může zplnomocněná žena být oplodněna

148. špatný překlad: „bahvīṣu nānāstrīṣu“ nelze překládat bez okolků „s mnoha různými ženami“(!), nýbrž vzhledem ke smyslu celé následující pasáže – „se ženami pocházejícími z různých varn“

149. vynechán překlad důležitého termínu „anupurvyeṇa“, tj. „v sestupném pořadí varn“

150. – 151. špatný překlad: naprosto nesrozumitelné, co syn bráhmanky dědí!

155.! chybně interpretovaný verš, který je v rozporu s předchozími

156!. špatný překlad: „samavarṇāsu vā jātāḥ sarve putrā dvijanmanām“ nelze přeložit „všichni synové dvojzrozeneckých manželek narozených ve stejných stavech!“(!), protože je to nesrozumitelné („stav“ má v češtině několik významů)

157. špatný překlad: „vidhīyate“ nelze přeložit pouhým „má“(!), nýbrž alespoň „má podle zákona“ nebo „je podle zákona určena“

158.! špatný překlad: „svāyambhuvo manu“ neznamená „Manu Svájambuva“(! – vždyť česká koncovka je sanskrtský genitiv!), nýbrž „Manu, syn Toho ze sebe sama zrozeného – Brahmy“ anebo „Manu, Brahmův syn“

159.! špatný překlad: „aurasaḥ“ nelze přeložit „tělesný syn“(!), neboť je to v češtině nesmyslné, správný překlad „vlastní manželský syn“

161.!! úplně špatný nedovtipný překlad: Z. nepochopil, že Manu zde mluví v přirovnání(!) a nikoliv o skutečnosti(!) – otec se špatnými syny temnotu právě nepřekoná! (dosáhnout cíle – tj. „druhé břehy“ – nedokonalým prostředkem, by bylo jinak ještě záslušnější nežli zánovním škunerem)

162.! opět „tělesný syn“(!) – není česky!

! špatný překlad: Z. nepochopil právní smysl verše, kterým je, že nevlastní syn dědí po svém genetickém a nikoliv právním otci

163. opět „tělesný syn“(!) – není česky

165.! špatný překlad: Z. verš (podle pozn. 334) vůbec nepochopil, přestože je srozumitelný: „kramaṣo gotrarikthāṃśabhāginah“ znamená, že ostatní synové budou dědit pouze tehdy, když důležitější synové podle stanovené hierarchie neexistují

166.! špatný překlad: „prāthamakalpikam“ zde vůbec neznamená úplně nesmyslné: „prvního v pořadí“(! – že první syn je první v pořadí by nám Manu nesděloval!), nýbrž (Boe, 2. význam: „v pravém slova smyslu tak jsouci“), tj. tedy: „jediný syn v pravém slova smyslu“!

169.! nemožná, špatně srozumitelná čeština i slovosled, špatný překlad: „putraguṇair yuktam“ nelze přeložit nic neříkajícím a nesrozumitelným: „obdařen synovskými vlastnostmi“(!), nýbrž „ten, kdo se (věrně) drží synovských ctností“(!), tj. především vykonává obřady za zemřelého otce

174. špatný překlad: „sadṛṣo“ zde neznamená „je (otci) podobný“(!), nýbrž „který pochází ze stejné varny“

178.!! s pozn. 337 – neuvěřitelné a pozoruhodné!! Typická ukázka Z. inkulturační a indoktrinační práce: Z. zcela vynechává(!) ve svém překladu překlad sanskrtské fráze „sa parayann eva śavas“ – „který přechází na onen svět (pouze) jako mrtvola“ – která právě vysvětluje(!) jak termín „pāśavaḥ“, tak i smysl celého verše („pāśavaḥ“ je v Manuovi i na jiném místě, ale i ve všech slovnících(!) zmiňovaná nízká kasta míšenců, kteří odcházejí ze světa pro svůj původ a své špatné chování bez zásluh, tj. pouze jako rozpadající se hmota) a následně interpretuje termín pāśavaḥ úplně zvráceně a špatně jako „ten zachraňující mrtvolu“(! – mrtvolu je možné „zachránit“?, nabalzamovat?) a zcela vážně tvrdí, že tou „zachraňovanou mrtvolou“ je otec(!), a v pozn. 337 potom klame čtenáře tím, že termín pāśavaḥ je prý „těžko přeložitelný“(!)

179!, úplně špatný překlad: Z. verš nepochopil: „dāsaḥ“ („otrok“) a „śūdra“ není totéž!

184. špatný překlad: „sadṛṣāḥ“ nelze překládat „podobný“(!), nýbrž „ze stejné varny pocházející“

„sarve rikthasya bhāgīnaḥ“ neznamená pouze „jsou všichni podílníci na dědictví“, nýbrž že se podělí rovným dílem, což není totéž!

185.! špatný překlad: Z. zapomněl přeložit „aputrasya“ – „když otec nemá syna“, a proto je celý verš nesmyslný a zavádějící

186.!! úplně nesmyslný špatný překlad: „triṣu piṇḍaḥ pravartate“ – „mezi třemi přebývá obřad dávání pindy“ – se nevztahuje na otce, děda a praděda(!), nýbrž na syna, vnuka a pravnuka, což dokazuje pokračování verše, kde se mluví o „čtvrtém“, tj. o pravnukovi!

189. nesrozumitelný špatný překlad se špatným slovosledem: „v případě ostatních stavů“ musí být na začátku věty, „nejsou-li tu všichni“ (!) – zcela nesrozumitelné!

195.! špatný překlad: omylné propojení veršů 194–195 způsobuje nesmyslné zdvojení darů od manžela z lásky a nepochopení pravého smyslu verše 194

198. špatně pochopený verš: „žena“ („strī“) z první části verše je obecně manželova „žena“ z nižší varny, nikoliv pouze bráhmanka!, „její(?) bráhmanská dcera“ v originálu není

199.!! špatný překlad, nepochopený smysl: „nirhāram“ neznamena „utrácení“, nýbrž „vynětí“ či „přisvojení“ (M)

201. „klībah“ neznamena „impotent“, nýbrž „kleštěnec“

203. „kathamčana“ zde neznamena „nějak“ („zatouží nějak(?) po tom mít manželku“(!)), nýbrž „s (tímto) jistým omezením“, M

205. „iti sthitiḥ“ – „takové je pravidlo (zákona)“ – je nepřeloženo

207.! špatný překlad: „upajīvanam“ zde neznamena „obživu“ (tu už bratr odmítající dědictví má), nýbrž „přilepšení“!

208! Z. nevhodně (kvůli následujícímu 209) váže tento verš s 207

210.! špatný nesrozumitelný překlad: „vibhāgaḥ“ neznamena „způsob dělení“(!), nýbrž „podíl“!

220.! špatný překlad: „kramaśaḥ kṣetrajādinām“ – „v sestupné řadě počínaje vlastním manželským synem“ Z. vynechal

228. nevhodný překlad: „yathā iṣṭam“ není vhodné překládat šroubovaně a nečesky „způsobem odpovídajícím jeho vůli“(!), nýbrž „podle toho, jak chce“, tj. „podle svého uvážení“

230.! špatný překlad: „daridrāḥ“ neznamena „lidi bez poručníků“(!), nýbrž „chudí lidé“

231.!! špatný překlad: „kāryāṇi hanyuḥ“ zde neznamena „zničí tuto práci“(!), protože je to zcela nesmyslné, nýbrž „maří úkoly či žádosti (které mají na starosti)“

234. špatný překlad: „sahasram“ nelze přeložit pouhým „tisícovka“(!), aniž by se uvedlo platidlo, o jaké se jedná – tj. zde „tisíc panů“

238.! špatný zavádějící překlad: „sarvadharmabahiṣkṛtāḥ“ neznamena „zbavení všech práv“(!), nýbrž „vypuzení od jakéhokoliv společenství varn“, neboť dharma není právo na něco, nýbrž celá řada povinností

244. „vṛttopanne“ – „který vyniká svým způsobem života“ nepřeloženo

250.! špatný překlad: „aṣṭādaśasu mārgeṣu vyavahārasya“ neznamená „osmnáct příčin(?) rozhodování“(!), nýbrž „osmnáct cest“, tj. osmnáct druhů soudních pří (viz Manu VIII 3-7)

252-3.! špatný překlad: „kaṇṭakaḥ“ nelze překládat doslovně „trn“(!), neboť je to nesrozumitelné a zavádějící („král) nechť s největším úsilím odstraňuje trny“(!), nýbrž „nepřítel společnosti“ (Boe, M)

255. nevhodný dehonestující překlad: „bāhubalāśritam rāṣṭram“ není vhodné překládat „země bude obdařena(?) četným vojskem“ (! – a proto bude vzkvétat?!), nýbrž „země pod vládou jeho pevné ruky“ (M), tj. proti bezpráví a zlodějině

260.! špatný překlad: „nechť rozpozná netajené trny pro lidi“(!) – není vůbec česky!

262. špatný překlad: „tattvataḥ“ neznamená „přesně“ (zde naprosto nevhodné, zcela mimo češtinu: „Nechť král vyhlásí přesně(!) jejich provinění“), nýbrž „pravdivě“, tj. podle skutečnosti

! „sārāparādhataḥ“ neznamená vůbec „podle jejich síly(?) a přestupku“, nýbrž „podle velikosti (či malosti) jejich provinění“ (M)

264.! špatný překlad: „prapāḥ“ nejsou „stánky s vodou“ (! – nejsme ve 20. stol!), nýbrž studny a místa, kam se hromadně chodí pro vodu (M)

265. špatný nedovtipný překlad: „kārūkāveśānāni“ není možné překládat „příbytky umělců“ (! – mají tam být umístěny oddíly královského vojska!), nýbrž „čtvrti umělců a řemeslníků“

266.! špatný překlad: „sthāvara jaṅgamaḥ gulmaiḥ“ neznamená „postavenými tu jako stráž“(!), nýbrž „(tam) postavenými i procházejícími(!) oddíly“

267.! špatný překlad: „nipunaḥ“ neznamená vůbec „seznamující se“(!), nýbrž naopak „zkušený“, tj. znající praktiky podvodníků!

270. „saupakaraṇam“ – „s nářadím“ nepřeloženo

273.!! špatný nesrozumitelný překlad – zde je třeba pro pochopení a osmyslení verše v poznámce vysvětlit, kdo to je, kdo se „živí dharmou“!, jinak je výrok zcela nesrozumitelný

280. špatný překlad: „hanyād“ zde jednoznačně neznamená příliš slabé „ať (král) potrestá“(!), nýbrž „ať popraví“!

281. špatný nedovtipný překlad: „kdo ukradne vodu z dřívě vykopané(?) nádrže“ – je celkem jasné, že když je někde nádrž, musela být nejprve vykopána!, to však zde není smyslem, kterým je: „tradičně užívaná nádrž“

286.!! úplně nesmyslný překlad: „adūṣitānām dravyānām duṣane bhedane tathā“ nemůže znamenat „za zředění nezředeného“(?!), nýbrž kvůli „bhedane tathā“ jednoznačně: „kdo poškodí nepoškozenou věc nebo ji rozbije“ – přiřazování výrazu „bhedane tathā“ ke drahokamu v druhé řádce verše(?) je hrubý omyl

288. špatný překlad: „vikṛtāḥ“ neznamená „mrzačení zločinců“(?!), nýbrž zločinci již zmrzačení, čili kolemjdoucí se nedívají jako na divadle, jak jsou zločinci mrzačení, ale že jsou zmrzačení!

290.! špatný překlad: „anāpṭeḥ“ neznamená „nehodnými lidmi“(?!), nýbrž (od anāpti f.) „v případě neúspěchu“!

291.!! špatný překlad: „abījam“ neznamená úplně nesmyslné „semeno, jež není semenem“(?!), nýbrž „špatné semeno“ (M, 2. význam)

!! „bījotkṛṣṭā“ (správně „bijotkraṣṭā“) neznamená úplně nesmyslné „ten, kdo vykopává semena“(?!), nýbrž výslovně podle Boe: „ten, kdo ukazuje (lepší) semeno, děláje jakoby všechno (ostatní semeno) bylo takové“

294.! špatný překlad: „puram“ je zde zcela nevhodné překládat „město“(?!), nýbrž jednoznačně „pevnost“ – jde o základ královské moci!

295.!! úplně špatně přeložený verš, Z.věta nedává vůbec smysl!!

296.!! špatný překlad: „na kimcid atiričyate“ vůbec neznamená nesmyslné „není žádný z nich zbytečný“(?!), nýbrž „ať žádný nepřevládá (nad ostatními)“!

!! špatný překlad: „tridaṇḍaḥ“ nejsou ani „tři tyče“, ani „trojnožka“ (Z. pozn. 358), nýbrž „ze tří holí spletená hůl bráhmana, který opustil svět“ (Boe)

298.! špatný překlad: „zjistiv ... relativní sílu(?) sebe samotného i nepřítele“ – v češtině totální nesmysl (možná ne v angl.?), přitom sanskrtské „svaśaktim paraśaktim ča vidyāt“ není vůbec těžké přeložit z originálu: „ať srovnává svou sílu se silou cizí!“

299.! špatný překlad: otočením slovosledu v souvětí zničen celý smysl verše: král se má pustit do boje „poté, co zvažil“ („samčintya“), zda se to vyplatí(!), nikoliv automaticky!

300.! špatný překlad: „śrāntaḥ śrāntaḥ punaḥ punaḥ“ nelze přeložit nesmyslným: „Je-li vyčerpán, nechť se pouští do díla“(?!) (je-li podmínka splněna, tj. je vyčerpán, má

konat?!), nýbrž jedině možným: „a i když je (občas) vyčerpán, nechť se pouští do díla znovu a znovu!“

301.! úplně špatný překlad, věta nedává smysl: „rājño vṛttāni sarvāṇi“ neznamená „královo jednání určují (věky)“(?!), nýbrž právě naopak: „podle chování krále (vznikají věky)“(!)

302.!! špatný zavádějící překlad: Z. nejen že nepochopil smysl verše, ale ještě zaměnil Kalijugu s Krtajugou(?) – dobu největšího zmaru zaměňuje za dobu největší dokonalosti(!): „kaliḥ prasupto bhavati“ („věk Kali nastává, když král usnul“) překládá Z.: „Když (král!) spí, je Krtajugou“!!, tj. když nevládne právo a spravedlnost („král spí“), povstává podle Z. „dokonalý věk“!

307.! špatný překlad: „priyadveṣyau niyaččhati“ neznamená „uchvátí(?) přítele i nepřítele“, nýbrž „ohradí od sebe přítele a nepřítele“ (ni+yam, M!) – proč by měl král – otec svých poddaných – je „uchvacovat“(?!

314.!! špatný zavádějící překlad: „sarvabhakṣyaḥ agniḥ“ neznamená „oheň – požírač všeho“(?!), nýbrž naopak „všem k požívání“ (Boe, 1. význam!)

! „apeyah mahodadhiḥ“ neznamená „oceán byl zbaven vody“(?!), nýbrž „(vytvořen!) mocný oceán nepitelné (tj. slané) vody“!

315. „učinit z bohů nebohy“(?!) – není česky!

318.!! úplně špatný překlad, zcela nesrozumitelné: „tejasvī pāvako na duṣyati“ neznamená „zářivý oheň neposkvrní“(?!), nýbrž „planoucí oheň se(!) nepošpiní“, sloveso „duṣyati“ má v aktivním tvaru pasivní význam! (viz M i Boe!)

321.! špatný překlad, Z. vůbec neporozuměl: „jejich vším pronikající energie hasne v jejich vlastních lůnech“(?!) – kámen a železo mají „lůna“(?!) – úplný nesmysl!

322.! špatný překlad: „samprkṭam“ zde neznamená „společně“(?!), nýbrž „když jsou (bráhmani a kšatrijové) spojeni“, což je zde zásadní rozdíl!

323.! špatný překlad: formulace „Odevzdav veškeré bohatství vzniklé z pokut bráhmanům“ má dvě zásadně odlišné možnosti výkladu, a proto je nevhodná, celý verš je navíc třeba uvést: „Když se blíží smrt“, jinak je špatně pochopitelný

325. „Pověděl jsem vám takto o pravidlech pro činnost krále“(?!) – není česky! (ale ani v sanskr. originálu není o „pravidlech pro(!) činnost“ řeč – je zde krásný přehledný genitiv: „karmavidhir ukto rājñaḥ“ – „vyhlášený způsob života krále“! – my už ale víme, proč to je)

X. Kniha

5. „ānulomyena sambhūtā“ nelze přeložit nesrozumitelným „zrození podle pravidla anulóma“(?!), nýbrž „řádným způsobem zrození“ (Boe)

13.! špatný překlad: „Je-li tu v narození rozdíl co do stavu v pořadí anulóma“(?!) – zcela nesrozumitelné!

14. špatný překlad: „anantarantanāmaḥ“ – „následující“ či lépe „nejbližší nižší“ – nelze přeložit „bezprostřední“(?!) („bezprostřední synové“?)

19.! pozn. 370: „śvapākaḥ“ neznamená „psí ocas“(?!) (to se řekne sanskrt. „śvapuččam“, M), nýbrž „ten, kdo si peče psy“

23.! špatné čtení: „sudhanvācārya“ není sudhanvā + ācārya(?!), nýbrž „sudhanvā + cārya, „áčārya“ je „učitel“, zde zcela nevhodné, podle kom. N čāryové sloužili v chrámech

27.!! úplně špatný překlad: „těchto šest zplodí děti podobného stavu v lůně žen svého vlastního“(?!) – naprosto nesmyslné, nesrozumitelné!

28.!! špatný překlad: zcela nesrozumitelné!

30. „zplodí v lůně... vyvrženého(?) tvora“(?!) – nelze použít!, správně česky pro slovo „hīnaḥ“ je „zavrženíhodný“

31. špatný překlad, smysl nepochopen: „pratikulam vartamānā“ („ti, kteří se protíví řádu“) není totéž jako „pratilomyam“ a číslo 15 ve Z. překladu není s čím spojit!

32.!! špatný překlad: „dāsaḥ“ neznamená v celém Manuovi „sluha“(?!), nýbrž jednoznačně „otrok“!

33.!! špatný zavádějící překlad, Z. nepochopil: vaidéha nemá za úkol „sladkým hlasem neustále velebeni lidí“(?!), nýbrž za ranních červánků bít na zvon a chvalořečit při tom výjimečné muže!

34.! „dāsam“ neznamená jakéhosi úplně nesmyslného „dášu“(?!), nýbrž je to zde adjektivum ke slovu „mārgavam“, znamenající „nepřátelského“ či „nízkého“

38. „pāpaḥ“ – „hříšný člověk“ – nepřeloženo

41.! špatný překlad: „anantarajāḥ“ zde neznamená „nejbližší nižší“(?!), nýbrž „(každý) další v sestupném řádu“, neboť „šest druhů synů“ uváděných ve verši by se tak smrsklo na pět, protože syn bráhmāna s vaišijkou by byl omylným překladem vyloučen z podruhé zrozených!

42. špatný překlad: nemožná, špatně srozumitelná čeština, špatný slovosled, „tapobījaprabhāvaiḥ“ není možné překládat vulgárně: „pod vlivem askeze a semene“(!), nýbrž: „podle míry svých zásluh a podle svého původu“
44. zde nepřekládat ze sanskrtu jména všech známých národů (Řekové, Peršané, Skythové atd.) a co si o nich mysleli bráhmani (ani se nezmínit v poznámce) je velkým nedostatkem překladu
50. v češtině nemožný slovosled!
- 54.!! špatný zavádějící překlad: „annam eṣāṃ parādhīnam deyam syāt“ neznamená „jejich potrava je závislá na druhých“(!), nýbrž „jestliže se jim dává jídlo, tak pouze přes prostředníka“
57. špatný slovosled
59. špatný překlad: nemožná nesrozumitelná čeština – Z. začíná oznamovací větu slovesem s nevyjádřeným podmětem a podmět má teprve za středníkem!
61. „paridhvamṣah“ zde coby „ztroskotanec“ (! – o dítěti!) je nevhodný překlad
- 62.! – celá věta je úplný nesmysl (úspěch = smrt ?), který vrcholí: „položí-li bez předstírání (!) život za bráhmana“ – copak je možné předstírat smrt? – „anupaskṛtaḥ“ znamená též „bez okolků“ či „nezištně“(M, 4. význam)!
- 63.! špatný překlad: „asteyam“ neznamená „nehněvivost“(!), nýbrž „nekradení“
- 64.! špatný překlad: bez zdůraznění stále opakovaného(!) míšení šúdrijských žen s bráhmany je výrok zavádějící!, výrazem „ṣreyasīm jātim“ je zde jasně míněno bráhmanství, nikoliv jakýkoliv „vyšší stav“(!) – viz následující verš 65!
69. špatný dehonestující překlad: „sarvam saṃskāram arhati“ neznamená „je hoden všech obřadů přechodu“(!), nýbrž „je hoden zasvěcení a plné péče podle védské tradice“!
78. špatný překlad: „na tau prati hi tāt dharmān manur āha“ neznamená „Manu řekl, že to není jeho dharmou“(!), nýbrž „oběma to nenařídil“
- 83.!! příklad zcela zavádějícího nedovtipného překladu: „hiṃsāprāyām ... kṛṣim yatnena varjayet“ – „ať se (bráhman) s největším úsilím vyvaruje (sám) orat, neboť to je činnost, která všeobecně hubí (množství malých tvorů)“ překládá Z.: „nechť se pečlivě vyhýbá orbě, způsobující často ublížení“(! – aby se snad bráhman nezranil?)
- 89.! „ekaśaphaḥ“ není „zvíře s jedním kopytem“(!), nýbrž „lichokopytník“

90.! špatný překlad: „samotný rolník“(?!), mate čtenáře, neboť se stále jedná o bráhmana!

92.! špatný překlad – bráhman zde nepřichází o „kastu“(?!), nýbrž o varnu!

95.!! zcela špatný překlad: „na tu eva jayasīm vṛttim abhimanyeta karhičit“ vůbec neznamená „(kšatrija se může živit všemi těmito způsoby), ale nikdy ne z pýchy nad vyšším povoláním“(?!), nýbrž „nikdy ať si (kšatrija) nedovoluje žít jako bráhman“ (M, 4. význam!)

97. „Vlastní povinnost, byť bez dobrých vlastností, je lepší“(?!), nemožná čeština

98.!! špatný překlad, Z. smysl nepochopil: „nivarteta ča śaktimān“ neznamená vůbec nesmyslné: „a silou se od toho odvrací“(?!), nýbrž „když je schopen (se uživit jako vyšja), ať se navrátí (ke svému)“!

102.! špatný překlad: „pavitram dušyati“ neznamená „co je čisté(jedná se o přijímání potravy od nečistých!!), může znečišťovat“(?!), nýbrž: „si pošpiní (svou) čistotu“ či „si pošpiní ústa“

104.!! špatný překlad: „ākāśaḥ“ zde neznamená „obloha“(?!), nýbrž „vzdušný prostor“

110.! Z. neporozuměl: „yājanādhyāpane nityam kriyete saṃskṛtātmanām“ neznamená nesmyslné: „obětování a výuka se provádějí vždy u iniciovaných“ (?! – o řád a rituál zde ale nejde!), nýbrž „oběť a výuka Vědy se uskuteční vždy pouze u k tomu připravených duší“ (tj. poznání si samo vybere hranici, kam se dostat a kam ne!)

113.! špatný překlad: „sīdadbhiḥ“ neznamená dramatické „omdlévají-li (bráhmani hladem)“(?!), nýbrž normální „trpí-li nedostatkem“

! „kupyam“ právě že není ani zlato ani stříbro(?!), nýbrž barevný kov kromě(!) zlata a stříbra!

„tyāgam arhati“ neznamená „je hoden zavržení“, nýbrž „ať ho opustí“

116.!! špatný překlad: „dhr̥tiḥ“ neznamená „podpora“(?! – vždyť je to jedna ze základních ctností indické duchovní školy!), nýbrž „spokojenost s málem“, Boe

117.!! Z. vůbec nepochopil, zavádějící inkulturační překlad : „dharmārtham dadyāt pāpīyase ṛpikām“ neznamená vůbec: „dávati něco kvůli dharmě(?!) i velkému hříšníkovi“(?!), to je úplné křesťansky svatouškovské převrácení smyslu verše (tj. bráhman zde vůbec nevychází vsříc velkému hříšníkovi(!), nýbrž může se podle Manua trochu pošpinit tím, že si trochu vydělá nečistým způsobem s člověkem špinavým!), navíc se zde jedná o stanovení „vṛddhim“ – „úroku“(!!), nikoliv o dávání darů(!) – správné je: „mohou, chtějí-li jednat podle zákona, stanovit malý úrok, jedná-li se o člověka nevalné ceny“!

119.!! špatný zavádějící a inkulturační překlad: „vijayah“ zde jednoznačně (jedná se o královu dharmu – ochranu poddaných!) znamená nikoliv „dobývat“(?!), nýbrž „vítězit“!

120.! špatný překlad: Z. kazí Manuovo nařízení ohledně daní, protože nerozlišuje viś (daň z půdy) a śulku (daň z dobytka a zlata)!

122.!! špatný zavádějící překlad, Z. vůbec nerozumí: „jātabrāhmaṇaśabdasya sā hy asya kṛtakṛtyatā“ vůbec neznámá pověrečné: „neboť pouhým slovem „bráhman“ dosáhne (šúdra!!) svého cíle (?!, tj. nebe!!), nýbrž: „tento jeho cíl (tj. směřování do nebe) je dosahován slovem (modlitby), kterou bráhman vyslovuje!“

123.! špatný překlad: „Jedině služba bráhmanům je pro šúdra považovaná za výtečnou“(?!) je nesmysl, jedná se o „službu u bráhmana, která je vyhlášena zákonem jako to nejlepší“

124. chybí podmět a věta je tak špatně srozumitelná

126. „na saṃskāram arhati“ („nezaslouží si védského vzdělání“) opět nesrozumitelně přeloženo „není hoden obřadu přechodu“ (?!)

! špatný překlad: „na asya adhikāro dharme asti“ neznámá „nemá podle dharmy žádná práva“(?!), nýbrž „nemá ani právo jednat podle dharmy (podruhé zrozených)“, což je podstatný rozdíl!

127.!! špatný zavádějící překlad: „dharmepsavasah“ vůbec neznámá „(šúdrové) kteří chtějí dodržovat svou(?!) dharmu“, nýbrž „šúdrové, kteří touží dodržovat dharmu podruhé zrozených“!

129.! špatný překlad: „śaktena šúdreṇa“ neznámá „šúdra, který má sílu“(?!), nýbrž „který má možnost“!

130. ukázka jak Z. znesnadňuje svým způsobem překladu pochopení i zcela jednoduchého textu: z obyčejného „toto byly povinnosti všech čtyř varn v dobách nouze“ vytvoří špatným slovosledem nesrozumitelné: „pověděl jsem vám o dharmě v nouzi čtyř varn“(?!)

! „paramam gatim vrajanti“ neznámá „dosáhnou nejvyššího blaha“(?!), nýbrž „míří za nejvyšším Místem“ (tj. za brahma)

XI. Kniha

1. špatný překlad: podmětem zde, vyjádřeným teprve ve verši 2 a 3 je bráhman, nikoliv obecně „muž“(!)

4. „sarvaratnāni“ zde Z. nevhodně překládá „(král nechť dává) šperky(?) všeho druhu“(!) namísto „drahocennosti všeho druhu“ – jedná se o muže!

6.! zcela špatný překlad: Z. omylně navazuje tento verš smyslem na verš předchozí pátý, i když se jedná o nové všeobecně platné pravidlo dharmy!

9.! zcela špatný překlad, Z. jakoby nechápal kritizovaného ducha herecké nápodoby: „dharmapratirūpakah“ neznamená „ten kdo jedná proti dharmě“(!), nýbrž „ten, kdo napodobuje dharmu“! (M)

„madho āpāto viṣa āsvādaḥ“ neznamená „co vypadá(?) jako med, promění se v jed“(!), nýbrž „srká med, ale polyká jed“

14. špatný překlad: Z. směšuje „anāhitāgniḥ“ („kdo (vůbec) neudrží posvátný oheň“, Boe) a „ayajvā“ („kdo neobětoval“)

19.! špatný zavádějící překlad: „sādhuḥ“ zde nelze překládat „dobrý“(!), nýbrž „ten, který řádně plní dharmu“, „asādhuḥ“ potom vůbec není „nedobrý“(!), nýbrž „ten, kdo odpadl od dharmy“

„udělá ze sebe člun“(!) – nemožná čeština

20. termín „asuraḥ“ je zde pro laickou srozumitelnost a naléhavost smyslu třeba přeložit: „démon“!

24. „znalý dharmy“(!) – není v originále

27. špatný překlad: „vaiśvānari“ zde neznamená „za všechny lidi“(!), neboť je to nesmyslné, nýbrž „všem bohům“ (Boe, 4. význam)

29.-30.! špatný překlad: „kalpaḥ“ zde znamená „oběť“ a nikoliv „pravidlo“(!) – jde o náhradní oběti v době nouze!

33.! úplně špatný překlad: „vākṣaṣtram“ nelze přeložit zcela neindologicky: „zbraní bráhmanů je řeč“(!) (třeba i pomluva?), nýbrž „zbraní bráhmanů je slovo“, (tj. brahma, svaté slovo Vědy), viz následující verše!

36. „asamskṛtaḥ“ překládá Z. opět nesrozumitelně jako „kdo se nepodrobil obřadu přechodu“(!)

38. pozn. 392, kde se Z. snaží z bráhmanů udělat podvodníky(?!): „dakšínā“ – „obětní dar“ – je podle Z. prý „eufemisticky“ (tj. „pokrytecky“!) nazýván „darem“(!) a ne honorářem (tj. výplatou!) – „dakšínā“ však neznamená „dar“, nýbrž právě „honorář“ v pravém latinském smyslu slova(!) („honor“ – „čest“, „poctění“), to my jsme toto slovo zdevalvovali na mzdu!

41 !! špatný překlad: „vīrah“ zde vůbec neznamená zcela nesmyslné „hrdina“(!), nýbrž „syn“ či „potomek“ (M, 3. a 4. význam)

42. kostrbatá, nešikovná a špatně srozumitelná čeština

43.!! špatný překlad, typologicky a z hlediska gnoze a gnosticizmu velmi pozoruhodná chyba: „padā mastakam ākrāmya dātā durgāṇi saṃtaret“ – „dárce, který si stoupá nohou na hlavy nevědomců (tj. obrazně!! – opovrhuje jimi!!), kteří slouží u ohňů šúdrů“, Z. překládá: „dárce překoná potíže tím, že stoupne nohou na hlavy těchto nevědomců“ (!) – tj. nechápe, že je to myšleno obrazně, nikoliv doslova – metaforu má za realitu!!

45.!! úplně špatný překlad: „moudří muži vědí, že pokání je(?) za zlo vykonané neúmyslně“ – kromě nemožné češtiny i nepochopení smyslu verše – nejde o to, jestli pokání „je“ nebo „není“, ale jestli má platnost(!) nebo nemá!

46. „od vykonaného z poblouznění úmyslně“(!) – nesmysl!

47. „sadbhiḥ“ opět neznamená biblické „se spravedlivými“(!), nýbrž „s ctnostnými“ či „s vědoucími“

48! špatný překlad: „prāpnuvanti rūpaviparyayam“ neznamená (zde zcela nesmyslné) „dojdou změny podoby“(!), nýbrž „obdrží tělesné neduhy“ či „tělesné nedostatky“

49 – 52. překlad všech těchto čtyř veršů Z. pokazil nevhodným přítomným časem: „zloděj zlata má(?) znetvořené nehty“ – ale to není pravda! Správné je buďto: „(dřívější) zloděj zlata“ anebo „zloděj bude mít (v příštím životě!) znetvořené nehty“

50.! špatný zavádějící překlad: „mísrakah“ neznamená „cizoložník“(!), nýbrž „ten, kdo mísí dobré zrno se špatným“ (Boe!)

53. opět „sadvigarhitāḥ“ chybně biblicky přeloženo místo „kterými ctnostní opovrhují“ „jimiž spravedliví(!) opovrhují“

55.! špatný překlad: „āhuḥ“ – „říkají“ – je v Manuovi nesčetněkrát (!) evidentně ve významu „moudří(!) říkají“, jinak je věta bez podmětu špatně srozumitelná

59. „prolití semene v lůně pokrevní sestry“(!) – není česky!

62.! špatný neindologický překlad: „vratalopanam“ zde neznamena obyčejné a obecné: „porušit slib“(?!), nýbrž „porušit svaté zasvěcení“ ve smyslu slavnostního slibu čistoty, především sexuální zdrženlivost

63. špatný inkulturační překlad: „vrātyatā“ neznamena westernové „žít životem psance“(?!), nýbrž „nebýt přijat do varny“

64. nevhodný překlad: „hiṃsauśadhīnām“ není vhodné přeložit do češtiny „ubližovat(?) léčivým bylinám“(?!), neboť sloveso „ubližovat“ se v češtině používá pouze ve vztahu k živočichům a lidem

65. špatný neindologický překlad: „ātmārtham kriyārambhaḥ“ znamená zde v kontextu „provádění obětí(!) pro sebe sama“, nikoliv světské a všeobecné (a proto nesmyslné) „konat skutky(?) jen pro sebe samotného“ (např. jít si koupit boty?)

71. špatný překlad: „madyānugatabhojanam“ nemůže znamenat „jedení jídla s vínem“(?!), protože pití alkoholu (viz XI 55!) patří mezi nejtěžší prohřešky, správně je (podle komentářů): „používat jídlo, které se dotklo nebo bylo blízko alkoholu“

73.!! zcela špatný nesmyslný překlad: „krtvā śavaśiro dhvajam“ neznamena „udělav si prapor(?) z lebky mrtvoly“, (ten by se dělal poměrně obtížně), nýbrž „a jako znak ať má u sebe lebku zemřelého“, vždyť „dhvajam“ znamená též „znak“ či „znamení“ (Boe, M)

75.!! špatný překlad: „aśvamedhaḥ“ neznamena vůbec „oheň koně“(?!), nýbrž velmi známou královskou obětí! (podle komentářů se zde jedná o královo provinění)

78. špatný dehonestující překlad: „japed“ neznamena „odříká mumlavým hlasem“(?!), nýbrž „šeptá“ (japati = šeptati)

76. „jeda(?) umírněně“ – nelze již dnes použít

86. „vāk“ zde nevhodně překládáno jako „řeč“, míněno je „(svaté) slovo“

88.! špatný překlad: „rājanyavaiśyau čejānāu“ neznamena „kšatrije nebo vaiśje věnující(?) se obětování“ – to je zavádějící, jakoby to muselo být při oběti, avšak „ījānaḥ“ není partic. praesenta, nýbrž partic. minulé, proto je správně: „kteří řádně konali oběti“

! špatný překlad: „ātreṃ“ neznamena „žena brzy po jejím neplodném období“(?!), nýbrž „žena vykoupána po menstruaci“ (Boe)

93. „niśi“ – „v noci“ nepřeloženo

! „vālavāsā“ neznámá podivný „oděv z chlupů“(?!), nýbrž „žíněné roucho“ (Boe!) – jedná se o oděv askety

106.! špatný překlad: „khaṭvāṅgī“ neznámá „oděv stromovou kůrou“(?!), nýbrž „s kyjem přes rameno“ (Boe)

110.! špatný překlad: Z. vynechává překlad „čathurthakālam“ – „jednou za dva dny“(!) a tak zcela mění pravidla půstu!

112.! špatný překlad: „vītamatsaraḥ“ neznámá „bez nevraživosti“(?!), nýbrž „prost všeho sobectví“, jak už samo sanskrtské slovo naznačuje!

113. „ochorí-li kráva, ... nechť ji veškerou svou silou(?) zachrání“(?!) – není česky!

115.! špatný nedovtipný a dehonestující překlad: „jestliže kráva něco sežere ve vlastním domě... ať to neohlašuje“(?!) – ona byla nějaká ohlašovací povinnost na jedení krávy ve vlastním domě?

127.!! špatný překlad: „vṛttasthaḥ“ neznámá nesmyslné „znající své místo“(?!), nýbrž „řádný“, „mravný“ (M), tj. který si plní své povinnosti!

128.! špatný překlad: „sučaritavrataḥ“ neznámá „aby se očistil“(?!), nýbrž „poté(!), co řádně provedl svou očistu“!

129. Z. v celém textu překládá (tak i zde) špatně slovo „jaṭī“ coby „s rozcuchanými vlasy“(?!), i když opak je správně: „s vlasy svázanými do copu“ (Boe, M)

!! zcela špatný překlad: „tryabdam“ neznámá „po tři dny“(?!), nýbrž „po tři roky“(!), což je setsakramentský rozdíl!

130.! opět špatně: „vṛttastha“ („plní si řádně své povinnosti“) překládá Z. nesrozumitelně coby „znající své místo“(?!)

133.! špatný dehonestující překlad: „sūktam vā abdaivatam japed“ neznámá „mumlá verše velebící vody“(?!), nýbrž „šeptá verše k počtě vodním božstvům“ (tj. Rg Věda X, 1-13)

138. pozn. 408 je zavádějící, neboť kršnala byla jmenována Manu VIII 134-5 mezi mincemi

139.! špatný překlad: Z. nepochopil („prthag dadyāt“!), že čtyři zmiňované dary kvůli očistě za zabití nevěrné ženy odpovídají čtyřem varnám!

142. špatný překlad: „prāṇāyāmena“ nelze překládat „ovládnutím svého dechu“(?!), neboť to je nic neříkající, nýbrž „zadržováním dechu (v jeho krajních pozicích)“ se současným odříkáváním gájatri

145. „nechť vykoná pokání sledování krávy“(?!) – nemožná čeština

146. špatný překlad: „eno himsāsamudbhavam“ – „hřích vzniklý zabitím (živých tvorů)“ – není možné přeložit: „(očistí se) od všech násilných(?) skutků“, protože mezi ně patří právě jmenované i neúmyslné(!) usmrcení neviditelných tvorů při jídle a v nápojích! Když vypiji vodu s mikroby, nedopouštím se přece „násilného skutku!“

147. špatný překlad: „saṃskāreṇaiva śudhyati“ nelze překládat nesrozumitelným „očistí jej védská iniciace“(?!), nýbrž srozumitelným „nechť se očistí novým obřadem přijetí do varny“

152. „vratāni“ neznamená při tomto novém obřadu upanajany nic neříkající „závazek“(?!), nýbrž „slib cudnosti“

155.! špatný překlad: „gomāyuh“ vůbec neznamená „kráva“(?!), nýbrž „na krávy štěkající“, tj. šakal!

157.!! katastrofálně špatný dehonestující překlad, kterým Z. dělá z bráhmánů kanibaly(!): „narakākaḥ“ je druh vrány(Boe!!) a nikoliv „člověk a vrána“(?!), proto se zde nejedná o jedení lidského masa!

! špatný překlad: „taptakṛčchram“ vůbec neznamená „obtížná očista“(?!) – stačí si ji přečíst (XI 215) – nýbrž „vroucí askeze“, neboť se při ní pijí vroucí tekutiny

160. špatný překlad: „keśakīṭāvapannam ča pibet“ neznamená „snědl(?) něco znečištěného vlasů či hmyzem“(?!), nýbrž „vypije nápoj, do kterého spadl vlas nebo hmyz“

169. „ekaśaphaḥ“ („lichokopytník“) opět Z. nevhodně překládá „zvíře o jednom kopytu“(?!)

171.! špatný překlad: „svayoniṣu“ zde (vzhledem k následujícímu 172) nemůže znamenat „do pokrevní příbuzné“(?!), nýbrž „do vlastní sestry“

172.! špatný překlad: „paitṛsvaseyī“ neznamená „sestra z otcovy strany“(?!), nýbrž „sestřenice z otcovy strany“, tj. dosl.: „od sestry(!) otce pocházející“

! špatný překlad: „svasrīyā mātur“ neznamená „sestra z matčiny strany“(?!), nýbrž „sestřenice z matčiny strany“

176.! špatný překlad: „vipraḥ patati“ neznamená „bráhman je vyloučen z kasty“(?!), nýbrž „z varny“!

180.! opět špatný překlad: „patitaḥ“ neznamená „vyloučený z kasty“(?!), nýbrž „z varny“ – podobně špatně i v následujících verších!!

182. „musí provést stejné pokání jako on, aby se očistil od styku s ním.“(?!) – není česky!

183.! špatný překlad: „jñātiḥ“ neznamená „známí a přátelé“(?!), nýbrž „příbuzní“ (vzdálenější než sapindové)

matoucí překlad: „patitaḥ“ byl v minulých verších stále „vyhoštěnec“ a nyní najednou je zase „padlý“(?)

186. špatný překlad: zde musí být v závorce nebo v poznámce vysvětleno: „pokud je nejstarším ze sourozenců“, jinak je celá věta matoucí

190. špatný překlad – větě chybí podmět (tj. „žádný podruhé zrozený“), což je vzhledem k předchozí větě matoucí

200. „prāṇāyāmena“ neznamená nic neříkající „ovládáním dechu“ (ten ovládáme všichni), nýbrž „zadržováním dechu“ (se současnou recitací při nedýchání)

201. špatný překlad: „šaṣṭhānnakālātā“ nelze přeložit nesrozumitelným „jíst jen o každé šesté době hlavního jídla“(?!), nýbrž srozumitelným „přijímat potravu jen jednou za tři dny“!

! špatný překlad: „homāḥ sakālāḥ nityam“ nelze přeložit nesrozumitelným „přinášet denně šákalovskou oběť“(?!), když nikdo neví, co to znamená, totiž: „provádět oběť ohni zvanou sakalá“ (osmkrát obětovat ohni a osmkrát přitom recitovat mantry)

203.! špatný překlad: „saçailo“ neznamená „nahý“(?! vždyť „čelam“ znamená „oblek“!), ale právě naopak „oblečený“!

206.!! úplně špatný zavádějící překlad: „uhodí-li někoho(?)“ – zde zcela evidentní pokračování verše 205 (a výčet pokračuje dále ve 207–209!), tj. mluví se zde urážce bráhmana, nikoliv o urážce obecně(!!) – jediné správné je proto: „uhodí-li bráhmana“!

214.!! špatný zavádějící překlad: „tryahāni trīṇi“ neznamená „po tři dny“(?!), nýbrž „třikrát tři dny“ – Z. zkracuje „velmi přísné pokání“ o dvě třetiny!

215.!! špatný zavádějící překlad: „prati tryaham pibet“ neznamená „nechť pije po tři dny“(?!), nýbrž „vždy tři dny (po sobě)“ – Z. zkracuje pokání (protože po tři dny se pije vždy jedna ze jmenovaných věcí) ze 12 dnů na pouhé 3(!!)

223.!! špatný zavádějící překlad: zde nestačí překládat omylně: „Nechť (bráhman) přináší každý den zápalnou oběť atd.“, neboť to není obecný příkaz bráhmanovi, nýbrž nařízení v rámci očisty(!!) – zde se proto musí uvést „očisťující se bráhman“!

224. „patitaḥ“ opět chybně „vyvrženec z kasty“(?!), namísto „z varny“

226. „zůstává pilně takto(?), pokud jde o předpisy pro očistu“(?!) – nesrozumitelné

228.! špatný překlad: „āpadi“ nelze překládat „v ohrožení“(?!), neboť je to nesmyslné a zavádějící (v ohrožení(?) má rozdávat dary a tak se čistit od hříchu?!), správné je: „v době úpadku“!

234.!! plně špatný překlad, Z. verši neporozuměl (viz jeho pozn. 421): „manasaḥ syād alāghavam“ nelze přeložit: „nepociťuje-li lehkost v srdci“(?! – po spáchání zlého skutku!!), nýbrž „jestli je mu těžko u srdce“!

235.! špatný překlad: právě v této pasáži se projevuje překládání slova „tapas“ coby „askeze“ jako nedostatečné!, je třeba variovat podle smyslu věty a volit mezi dalšími termíny: „očistné strádání“, „rozpálení vnitřního ohně“, „vroucnost“, „niternost“ nebo i prosté „strádání“ či „utrpení“

236.!! zcela nesmyslný překlad, chyba vyplývá z nechápání, co to je v indické duchovní škole „tapas“: „pro vaišju je askezi(?) obchod“(?!)

238.! úplný nesmysl: „jedině díky askezi je úspěšné ... zdraví“ (?!)

!! špatný světský překlad: „jedině díky askezi jsou úspěšná..různá postavení“(?!) – „daiṁī vividhā sthitiḥ“ neznamená zcela nesmyslné „různá postavení“(?!), nýbrž nejrozličnější božské(!!) stavy či „příbytky bohů“!

241.!! katastrofálně špatný překlad, který dehonestuje indickou duchovní školu: „Hmyz, hadi, mýry, zvířata, ptáci i nehybná stvoření(sic! – správně je: „rostliny“) dosáhnou silou askeze nebe“(?!) – úplný nesmysl!

244. nedostatečný překlad: „prajāpatiḥ“ coby „Pán tvorstva“(?!) je zde bez poznámky nedostačující, neboť se zřetelně jedná o Brahma – Manua, který „silou askeze stvořil tuto knihu dharmy“!

245.!! úplně špatný zavádějící překlad: „sarvasya asya... puṇyam uttamam“ vůbec neznamená „zdrojem(?) celého tohoto světa“, nýbrž „nejvyšší očistou tohoto světa“! Z. přitom nemůže nevědět(!), co slovo „puṇyam“ znamená(!!)

249. špatný překlad – pokus překládat slovo „bhruṇahā“ nikoliv jako „vrah bráhmana“, nýbrž „vrah plodu“ není správný, protože další výčet hříchů je totožný s výčtem nejtěžších hříchů – viz Manu XI 55nn.

253.! špatný překlad: „enasām ... apanodanam“ neznamená nesmyslné „rozptýlit omyl“ (?!), nýbrž „odstranit hřích“!

255. totéž co 253

XII. Kniha

2.! špatný překlad: „dharmātmā“ neznamená „velikého ducha“(?!), nýbrž „spravedlivý“ či „jehož podstatou je dharma“

!! úplně špatný překlad: „śṛṇuta karmayogasya nirṇayam“ neznamená úplně nesmyslné: „Poslechněte si, jaká je souvislost(?) ve veškerém tomto jednání“(?!), nýbrž „Poslyšte nyní rozhodnutí (či soud), týkající se (následků) provedených činů“!

3. „skutky vzniklé ...z těla“(?!) – nemožná čeština!

4.! špatný překlad: „trividhasya“ – „(mysl), která má tři úrovně“ – nepřeloženo!

6.! špatný překlad: bez v závorce doplněného, tj. míněného ale nevyřčeného: „(nízkých!!) slovních skutků“ je věta zcela zavádějící!

7.! špatný překlad: totéž, co ve verši 6, tentokrát se „skutky těla“(?!) – Manu nám neoznamuje, že soulož s cizí manželkou je skutek těla(?!), nýbrž že je to jeden ze jmenovaných poklesků těla!!

nevhodný překlad: „hiṃsā ča eva avidhānataḥ“ zde neznamená „násilí neodpovídající pravidlům“(?!) (žádná „pravidla násilí“ Manu nemá), nýbrž „ubližování tvorům mimo nařízení dharmy“

9. „skutky zplozenými tělem“(?!) – nemožná čeština (tělo skutky neplodí, ale dělá)

10.!! úplně špatný, nesrozumitelný a doslova směšný překlad: „daṇḍaḥ“ neznamená jen „hůl“, ale též „moc“ nebo „ovládání“(?!), zde není možné dávat smysl verše jen do poznámky!

! „ten, v jehož duchu jsou všechny tyto,“(?!) – nemožná čeština!

11.! špatný zcela neindologický překlad: „tridaṇḍam etan nikṣipya sarvabhūteṣu mānavaḥ“ nelze přeložit „člověk, který mává(?) touto trojí holí nad všemi bytostmi“(?!) – je to zbytečně násilnický drábovský a mimo smysl – nýbrž: „člověk, který používá tuto trojí vládu (nad myslí, řečí a tělem) vůči všem bytostem“

12.! špatný překlad: „bhūtātmā“ coby „elementární já“(?!) je naprosto nesrozumitelné a navíc špatně, jedná se naopak o již elementy všech prvků prostoupeného ducha v člověku

15.!! špatný překlad: „mūrtayaḥ ...uččāvačchāni bhūtāni satatam čeṣṭayanti yāḥ“ vůbec neznamená: „podoby, vyšší a nižší bytosti, které jednají“(?!), „mūrtayas“ – „formace“ a „bhūtāni“ – není totéž! Z Brahma vysílané „formace“ teprve „oživují“ či „podněcují“ (čeṣṭayanti“) bytosti k životu!

17.! špatný překlad – zcela nesrozumitelné: „prožijí“ – kdo?, „každá se svou odpovídající“ – kdo? nejasný podmět!

18.! špatný nesrozumitelný překlad: naprostá nejasnost podmětu pokračuje: „je očištěn“(!) je špatně, mluví se zde o duši!! (viz verš 22)

19.! špatný překlad: totéž co 18 – podmětem je zde duše

20.! špatný překlad: totéž co výše

21.! špatný překlad: totéž co výše

22.!! úplně špatný zmatečný překlad: „tāny eva pañca bhūtāni punar apyeti bhāgaśaḥ“ vůbec neznamená: „získá postupně oněch pět živlů“(!), nýbrž „rozplyne se(!) opět podle svých složek do pěti živlů“!

24. špatný překlad: „yair vyāpya imān sthito mahān“ nelze přeložit pouze: „s nimiž zůstává onen veliký“(!), neboť není v této podobě vůbec dříve zmiňován – čtenář vůbec neví, o co nebo o koho jde!

26. špatný překlad: „etad vyāptimad ... vapus“ – „toto jsou (všeobecné) znaky těchto kvalit“ – zůstalo nepřeloženo

27.!! katastrofálně špatný překlad, který zavádějícím způsobem zcela dezinterpretuje indickou duchovní školu: „prītisaṃyuktam ... praśāntam iva śuddhābham sattvam tad upadhārayet“ je zcela vyloučeno(!) přeložit: „Cokoliv spjatého s libostí v sobě člověk zpozoruje, to nechť chápe jako sattvu“(!), neboť je to totální dezinterpretace guny sattva!, správné je: „Cokoliv s přátelstvím nebo s přátelskou láskou(Boe!) spojeného“ – je vidět, že Z. učení o třech gunách – základu indické filozofie(!) – vůbec nerozumí!: knedlo-vepřo-zelo nebo návštěva nevěstince je sattva?!

32.! špatný překlad: „asatkāryaparigrahaḥ“ neznamená „konání nesprávných věcí“(!), nýbrž „nečestné jednání při obstarávání výdělku“

33. „bhinnavṛttitā“ neznamená „těkavost po různých věcech“(!), nýbrž „neschopnost vést řádný život“(Boe)

„pramādaḥ“ neznamená „hloupost“, nýbrž „bláznivost“ či nedbalost“

37.!! špatný zavádějící překlad: „yat sarveṇa ičchati jñātam“ vůbec neznamená: „o čem chce, aby všichni(?) věděli“(!), nýbrž „když chce člověk něco zcela (!) „sarveṇa“, M) vědět“ – krásný příklad, jak ze všeho vnitřního a duchovního dělá Z. stále jen vnější

38.! špatný překlad: „lakṣaṇam rajasa tu artha ucyate“ neznamená: „znaku radžasů se říká(?) artha“ (?!), nýbrž „říká se, že znakem radžasů je touha po majetku“

- totéž se sattvou!, správné je: „znakem sattvy je dodržování dharmy“ a nikoliv: „znaku sattvy se říká(?) dharma“

špatný překlad: „śraiṣṭhyam eṣāṃ yathā uttaram“ neznamená: „a takové je jejich pořadí co do (vzestupné) výtečnosti“(?!), nýbrž „která převyšuje oba výše v řadě za sebou jmenované“

42.! úplně špatný překlad: „jaghanyā tāmasī gatiḥ“ neznamená nesrozumitelné: „mají nejnižší tamasovou cestu“(?!), nýbrž „jsou nejnižší formy, do kterých vede (duši) tamas“

! „mrgāḥ“ neznamená „šakali“(?!), nýbrž „býložravá zvířata“

42. – 47.! všechny tyto verše jsou přeloženy zavádějícím způsobem, Z. nechápe, že popsané cesty jsou cestami duše a nikoliv konkrétních vyjmenovaných bytostí

44.!! pozoruhodně špatný překlad: „dāmbhikāḥ“ vůbec v žádném slovníku(!) neznamená „pyšní lidé“(?!), nýbrž vždy „podvodníci“ (M), „lživí“, „potměšilí“ a „podvodní“ lidé (Boe), (prohlédl jsem pozorně dokonce i Monier – Williamse, největší sanskrtsko-anglický slovník, kde je po hesle „dambhah“: „deceit“ – podvod, klam, „fraud“ – podvod, „feignig“ – přetvářka a „hypocrisy“ – pokrytectví), tj. místo podvodníků zde sám Z.(!) svým rozhodnutím, zneužívaje Manua, haní lidi „pyšné“ a chrání lidi podvodné! Pro všechny vědoucí dostatečné znamení...

50.!! špatný zavádějící překlad: „viśvasṭjaḥ“ není nominativ sg. „stvořitel“(?!), nýbrž nom. pl. „stvořitelé“!

! „avyaktam“ neznamená vůbec „nevyjádřitelný“(?!), neboť je to neutrum a nevztahuje se proto k nom. sg. „mahān“ nebo „dharmāḥ“, nýbrž se jedná o samostatný fenomén!

! „mahān“ – „ten veliký“ – je zde samostatný termín, který označuje buddhi – inteligenci, a nikoliv přídatné jméno!

53.! špatný překlad: „jīvaḥ“ neznamená „člověk“(?!), nýbrž „duše“(!) – tím poškozen celý následující překlad!!

59. špatný laický překlad: „hiṃsrāḥ“ nejsou „násilníci“(?!), nýbrž „všichni, kteří ubližovali živým tvorům“

! „amedhyabhakṣiṇaḥ“ neznamená nesmyslné „kdo pojídají věci nejedlé“(?!), nýbrž „kteří jedí zakázanou stravu“

! „pretya“ neznamená „strašidla“(?!), nýbrž „když zemřou“!

60. „patitair gatvā“ není vhodné přeložit „s těmi, kteří upadli“(?!), neboť je to dvojsmyslné, nýbrž „kteří odpadli (od dharmy)“

68.!! špatný zavádějící překlad: „jagdhvā čaiva ahutam havih“ nelze přeložit laickým: „když sní obětinu určenou k oběti“(?!), protože staří bráhmani jedli pouze(!) tuto obětinu, správné je: „když snědl obětinu, která nebyla nejdříve nabídnuta bohům“

73.! špatný překlad: „kuśalatā“ neznamená „náklonnost“(?!), nýbrž „zdatnost“, či „zkušenost“

74. – 80. zcela nemožný úplně nečeský(!) překlad: „Lidé malé moudrosti získávají...poutání a řezání(?!) ...a požívání vranami(?!).. (získávají) strašné vaření(?!) ... (a jako zlatý hřeb Zbavitelovy češtiny): „(získávají) získávání(!) a opětné ničení majetku“!!

81.! špatný překlad: „yadṛṣena bhāvena“ neznamená „jakým způsobem“(?!), nýbrž „s jakým úmyslem“ nebo „s jakými sklony (mysli)“ – opět gnosticky zajímavé: Z.všechno vnitřní nahrazuje vždy vnějším!

88. – 90.!! katastrofálně špatný zavádějící překlad: termíny „pravṛttam“ a „nivṛttam“ nelze vůbec překládat „sobecký“(?!) a „nesobecký“(?!), nýbrž „světskému řádu přivrácený“ či „světský řád do chodu uvádějící“ a „od světa odvrácený“(!), Z. tímto omylem zcela dezinterpretuje Manua a celou indickou duchovní školu, když (verš 90) chybně překládá: „Kdo se věnuje sobecké činnosti, dosáhne stejnosti s bohy“(?!)(tj. sobectví je božské!), správné je: „Vykonáváním (Védou) předepsaných činů se člověk přibližuje bohům, ..“

! zajímavě špatný překlad: „sukhābhyudayikam“ – „to, co přináší štěstí“ je podle Z. sobectví!

91.!! zcela špatný zavádějící překlad, který hrubě dezinterpretuje indickou duchovní školu: Z. nechápe indické učení o duchu – átmanu (má ho za sobectví) a proto zde v rámci jedné věty překládá stejný termín „átman“ dvojím způsobem – jednou jako „sebe sama“(?!) a podruhé jako „átmana“ (prý něco takového existuje) – viz totéž 125 dále!

92. špatný překlad: „dvijottamaḥ“ neznamená „nejlepší z bráhmanů“(?!), nýbrž „nejlepší z podruhé zrozených“, tj. bráhman!

93.!! zcela špatný překlad, Z. verš vůbec nepochopil: „prāpyaitat kṛtakṛtyo hi dvijo bhavati nānyathā“ vůbec neznamená: „vždyť dvojjzrozcem se stane jen takto a jinak“(?!), nýbrž: „bráhman, který dosáhl tohoto cíle („kṛtakṛtyaḥ“, Boe!), ať nadále nežije ničím jiným“

94.! špatný překlad: „śakyam“ zde neznámá „nezdolné (oko Vědy)“(!) (nesmyslné, protože ho právě bráhmani zdolávají!), nýbrž „(lidmi) nevytvořitelné“ (Boe!)

97. špatný překlad: „ vedāt prasidhyati“ neznámá „je úspěšné díky védám“, nýbrž „se rozvíjí z Vědy“ neboli „vychází z Vědy“

101.! úplně špatný překlad: „dahati... karmajam doṣam ātmanāḥ“ neznámá nesrozumitelná „spálí své vady způsobené karmany“(!), nýbrž „spálí všechny svou činností(!) způsobené hříchy“

105.! špatný překlad: Z. v celém překladu Manua nevhodně podle sanskrutu začíná českou větu často předmětem, čeština potřebuje pro klidné porozumění začít podmětem, viz příklad tento verš

107. nevhodný překlad: „rahasyam“ zde není vhodné překládat „tajemství“(!), protože je to mimo smysl, nýbrž „tajná část“

109.! špatný překlad: „śrutipratyakṣahetavaḥ“ neznámá „ti, kdo vyvozují důvody z tradice“(!), nýbrž „ti, kteří vyvozují důvody z textu Vědy“

110.! zde důležité „ṛttasthāḥ“ – „ctihodní“ Z. nepřeložil

116.! špatný překlad: „paramam gatim“ neznámá „nejvyššího stavu“(!), nýbrž „nejvyššího Místa“, (tj. Brahma)

119. špatný překlad: „neboť ātman dává vznik konání“(!) – není vůbec česky, navíc je i špatně, protože „karmayogaḥ“ neznámá „vznik konání“(!), nýbrž „káznění skrze činy“

122.!! katastrofálně špatný překlad, Z. vůbec nechápe indickou duchovní školu: „puruṣam param“ (kterého překládal v Manu I 11 jako „Muž“(!)), je zde zase jakási „Nejvyšší Osoba“(!) – jediné správné je „Dokonalý Člověk“ či „Nebeský Člověk“

125.!! úplně špatný zavádějící překlad: „ātmanam ātmanā paśyati“ nelze přeložit „pohlíží skrze sebe sama (na všechny bytosti) jako na sebe sama“(!), protože to zcela dezinterpretuje indickou duchovní školu, jediné možné je zde „átmá“ – „duch“: „Ten, kdo pomocí svého ducha zří (ve všech bytostech) Věčného Ducha“!

! špatný překlad: „sa sarvasamatām etya“ vůbec neznámá „stane se rovným všem“(!), nýbrž „bude na vše nahlížet s vyrovnanou myslí“ (M), anebo „bude na všechny nahlížet stejně“!

Celkem: 2685 veršů a 1141 chyb – možná se někdo raduje, ale přátelé a milovníci indické duchovní školy mají důvod k zármutku.